

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ປະທານປະເທດ

ເລກທີ **321**...../ປປທ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ **22 ທັນວາ 2017**

**ລັດຖະດໍາລັດ
ຂອງປະທານປະເທດ**

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ (ສະບັບປັບປຸງ)

- ອີງຕາມ ລັດຖະທໍາມະນູນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ໝວດທີ VI ມາດຕາ 67 ຂໍ້ 1;
- ອີງຕາມ ມະຕິຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະບັບເລກທີ 069/ສພຊ, ລົງວັນທີ 14 ພະຈິກ 2017 ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ (ສະບັບປັບປຸງ);
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີຂອງຄະນະປະຈໍາສະພາແຫ່ງຊາດ, ສະບັບເລກທີ 033/ຄປຈ, ລົງວັນທີ 11 ທັນວາ 2017.

ປະທານປະເທດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດໍາລັດ:

- ມາດຕາ 1 ປະກາດໃຊ້ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ (ສະບັບປັບປຸງ).
ມາດຕາ 2 ລັດຖະດໍາລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

ບຸນຍັງ ວໍລະຈິດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ **069** /ສພຊ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ **14 / 11 / 17**

ມະຕິ

ຂອງກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ

ກ່ຽວກັບການຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ (ສະບັບປັບປຸງ)

ອີງຕາມລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ມາດຕາ 53 ຂໍ້ 1 ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາແຫ່ງຊາດ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015) ມາດຕາ 11 ຂໍ້ 1.

ພາຍຫຼັງທີ່ກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນ ເທື່ອທີ 4 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ VIII ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ຍ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ (ສະບັບປັບປຸງ) ໃນວາລະກອງປະຊຸມ ຄັ້ງວັນທີ 14 ພະຈິກ 2017.

ກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ ຕົກລົງ:

ມາດຕາ 1 ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ (ສະບັບປັບປຸງ) ດ້ວຍຄະແນນສຽງເຫັນດີເປັນສ່ວນຫຼາຍ.

ມາດຕາ 2 ມະຕິສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ

ປານີ ຢາທົ່ງ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 37 /ສພຊ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 14 ພະຈິກ 2017

ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ
(ສະບັບປັບປຸງ)

ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຢ່າງ ຖືກຕ້ອງ ຍຸຕິທຳ, ຈຳກັດ, ສະກັດກັ້ນການກະທຳຜິດ ເພື່ອປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ, ລວມໝູ່, ສິດ ແລະ ຜົນ ປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງພົນລະເມືອງ ພ້ອມທັງສຶກສາອົບຮົມ ພົນລະເມືອງ ໃຫ້ເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດກົດໝາຍ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບ ແລະ ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ປະຊາຊົນລາວບັນ ດາເຜົ່າ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ.

ມາດຕາ 2 ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ຄະດີອາຍາ ແມ່ນ ຄະດີກ່ຽວກັບການກະທຳ ຫຼື ການເມີນເສີຍ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ລະບອບການເມືອງ, ເສດຖະກິດ ຫຼື ສັງຄົມຂອງ ສປປ ລາວ, ຕໍ່ກຳມະສິດຂອງລັດ, ຂອງລວມໝູ່ ແລະ ຂອງບຸກຄົນ, ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ກຽດສັກສີ, ສິດ, ເສລີພາບຂອງພົນລະເມືອງ, ຄວາມສະຫງົບຂອງຊາດ, ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ ຊຶ່ງບົ່ງໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ.

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແມ່ນ ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ, ສານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ເພື່ອຊອກໃຫ້ເຫັນການກະທຳຜິດຢ່າງຮີບດ່ວນ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ຮອບຄອບ, ນຳເອົາຜູ້ກະທຳ

ຜິດມາດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຮັບປະກັນການປະຕິບັດກົດໝາຍຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ຍຸຕິທຳ, ຜູ້ກະທຳຜິດ ຕ້ອງຖືກລົງໂທດ ຕາມກົດໝາຍ, ຜູ້ບໍ່ກະທຳຜິດ ຈະບໍ່ຖືກລົງໂທດ.

ມາດຕາ 3 (ບັບປຸງ) ການອະທິບາຍຄຳສັບ

ຄຳສັບທີ່ນຳໃຊ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. **ອົງການໄອຍະການ** ໝາຍເຖິງ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ອົງການໄອຍະການທະຫານ;
2. **ສານ** ໝາຍເຖິງ ສານປະຊາຊົນ ແລະ ສານທະຫານ;
3. **ຮອບດ້ານ** ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີ ຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ ທັງຜູກມັດ ແລະ ແກ້ມັດ;
4. **ຄົບຖ້ວນ** ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີ ນອກຈາກນີ້ ສີ່ ອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດແລ້ວ ຕ້ອງຊອກຫາສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາຕື່ມອີກ;
5. **ພາວະວິໄສ** ໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີ ຕ້ອງຢູ່ບົນພື້ນຖານກົດໝາຍ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທຳ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ຕ້ອງໄດ້ມາຈາກເຫດການຕົວຈິງ ແລະ ບໍ່ສ້າງຂຶ້ນມາເອງ;
6. **ພົນລະເມືອງ** ໝາຍເຖິງ ຄົນລາວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ, ຄົນຕ່າງດ້າວ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດ;
7. **ສະຖານທີ່ກັກຕົວ** ໝາຍເຖິງ ບ່ອນຄວບຄຸມຕົວ ຜູ້ຖືກສົງໄສ ພາຍໃນເວລາທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້;
8. **ສະຖານທີ່ກັກຂັງ** ໝາຍເຖິງ ບ່ອນຄຸມຂັງຜູ້ຖືກຫາ ໃນໄລຍະດຳເນີນຄະດີກ່ອນຄຳຕັດສິນ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
9. **ສູນດັດສ້າງ** ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ສຶກສາອົບຮົມ, ດັດສ້າງທາງດ້ານບໍລິຫານ ຕໍ່ຜູ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາ ໃນສະຖານເປົ້າ;
10. **ຄ້າຍດັດສ້າງ** ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດໂທດຂອງນັກໂທດ ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
11. **ຜູ້ຖືກສົງໄສ** ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ສົງໄສວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
12. **ຜູ້ຖືກຫາ** ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ຖືກນຳມາດຳເນີນຄະດີ ພາຍຫຼັງມີຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
13. **ການສືບສວນ-ສອບສວນ** ໝາຍເຖິງ ການຊອກຫາ ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານ;
14. **ຈຳເລີຍ** ໝາຍເຖິງ ຜູ້ຖືກສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ;
15. **ຜູ້ກະທຳຜິດ** ໝາຍເຖິງ ຜູ້ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດ;
16. **ນັກໂທດ** ໝາຍເຖິງ ຜູ້ຖືກຄຸມຂັງ ພາຍຫຼັງຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດ;
17. **ຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ** ໝາຍເຖິງ ຫຼັກຖານຜູກມັດ, ຮັດກຸມ ທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າ ມີການກະທຳຜິດ;
18. **ຫຼັກຖານຜູກມັດ** ໝາຍເຖິງ ຫຼັກຖານທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ໄດ້ກະທຳຜິດ;

19. ຫຼັກຖານແກ້ມັດ ໝາຍເຖິງ ຫຼັກຖານທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ບໍ່ໄດ້ກະທໍາຜິດ;
20. ການຊັນນະສຸດ ໝາຍເຖິງ ການກວດກາ, ເກັບກໍາ, ທ້ອນໂຮມ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ, ຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທໍາຜິດ;
21. ການພິສູດ ໝາຍເຖິງ ການນໍາໃຊ້ວິທີການທາງດ້ານເຕັກນິກ ວິທະຍາສາດ, ວິຊາການ, ສິລະປະ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອຢັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງເປົ້າໝາຍໃດໜຶ່ງ;
22. ຄໍາຕົກລົງຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ, ຄໍາຕັດສິນ ແລະ ຄໍາພິພາກສາຂອງສານ;
23. ຄໍາສັ່ງຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄໍາຕົກລົງປະເພດໜຶ່ງຂອງສານ ກ່ຽວກັບການດໍາເນີນຄະດີ ເຊັ່ນ ຄໍາສັ່ງຍຶດຊັບ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ຄໍາສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ, ຄໍາສັ່ງຈັບຕົວ ແລະ ອື່ນໆ;
24. ຄໍາຊີ້ຂາດຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄໍາຕົກລົງປະເພດໜຶ່ງຂອງສານ ກ່ຽວກັບການຊີ້ຂາດສິດອໍານາດຂອງສານ, ຂອງຄະນະສານ, ການບໍ່ຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາ, ຄໍາຕັດສິນປະຫານຊີວິດ ແລະ ອື່ນໆ;
25. ຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ໝາຍເຖິງ ຄໍາຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ;
26. ຄໍາພິພາກສາ ໝາຍເຖິງ ຄໍາຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ຂັ້ນລົບລ້າງ;
27. ຄໍາຕັດສິນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ໝາຍເຖິງ ຄໍາຕັດສິນ, ຄໍາພິພາກສາຂອງສານ ຊຶ່ງຄູ່ຄວາມບໍ່ຂໍອຸທອນ, ບໍ່ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ບໍ່ສະເໜີຄັດຄ້ານຄໍາຕັດສິນ ແລະ ຄໍາພິພາກສາ;
28. ຄໍາຕົກລົງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໝາຍເຖິງ ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ, ຄໍາຕົກລົງບໍ່ຄັດຄ້ານ, ຄໍາຕົກລົງບໍ່ຮື້ຟື້ນ, ຄໍາຕົກລົງລົບລ້າງ;
29. ການຂໍອຸທອນ ໝາຍເຖິງ ການທີ່ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄໍາຕັດສິນ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ໄດ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ;
30. ການຂໍລົບລ້າງ ໝາຍເຖິງ ການທີ່ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄໍາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ໄດ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ;
31. ພຶດຕິກໍາ ໝາຍເຖິງ ການກະທໍາ ຫຼື ການເມີນເສີຍ;
32. ການໄຕ້ແຍ່ງ ໝາຍເຖິງ ການຊີ້ແຈງ ຕໍ່ຂໍ້ກ່າວຫາ ຫຼື ຫຼັກຖານ ທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນໃນໄລຍະດໍາເນີນຄະດີ;
33. ການໄຕ້ຖຽງ ໝາຍເຖິງ ການຊີ້ແຈງ ຕໍ່ຂໍ້ກ່າວຫາ ຫຼື ຫຼັກຖານ ທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
34. ລະຫຼ່າຍໂທດ ໝາຍເຖິງ ການກະທໍາຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກໍານົດໂທດ ຕໍານິວິຈານ ຕໍ່ໜ້າມະຫາຊົນ ຫຼື ໂທດປັບໃໝ;
35. ໂທສານຸໂທດ ໝາຍເຖິງ ການກະທໍາຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກໍານົດໂທດດັດສ້າງ ໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ ຫຼື ໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມ ເດືອນ ຫາ ສິບ ປີ ແລະ ໂທດປັບໃໝ;
36. ຄະຣຸໂທດ ໝາຍເຖິງ ການກະທໍາຜິດທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກໍານົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ຫ້າ ປີຂຶ້ນໄປ ຫາ ຕະຫຼອດຊີວິດ ພ້ອມທັງໂທດປັບໃໝ ແລະ ໂທດປະຫານຊີວິດ.

ມາດຕາ 4 (ບັບປຸງ) ນະໂຍບາຍຂອງລັດ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ລັດ ສ້າງເງື່ອນໄຂສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດ້ວຍການວາງນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ການສະໜອງງົບປະມານ, ການປະກອບບຸກຄະລາກອນ, ພາຫະນະ, ອຸປະກອນ, ເຕັກນິກ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີຄວາມວ່ອງໄວ, ໂປ່ງໃສ, ຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມຍຸຕິທຳໃນສັງຄົມ.

ລັດ ເອົາໃຈໃສ່ໂຄສະນາ, ສຶກສາອົບຮົມກົດໝາຍ ໃຫ້ພົນລະເມືອງຮູ້, ເຂົ້າໃຈ, ເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສະກັດກັ້ນ ແລະ ດ້ານອາຊະຍາກຳ.

ມາດຕາ 5 ຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ເມື່ອມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 86 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແນໃສ່ຊອກໃຫ້ເຫັນການກະທຳຜິດ ແລະ ຜູ້ກະທຳຜິດ ເພື່ອສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ ພິຈາລະນາຕັດສິນຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 6 (ບັບປຸງ) ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາຕົກໄປ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາຕົກໄປ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຂາດເຫດການຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
2. ຂາດອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
3. ໜີດອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງທາງອາຍາ;
4. ມີການນິລະໂທດກຳ;
5. ມີການຕົກລົງໄກ່ແກ່ຍກັນ ໃນຄະດີທີ່ການກະທຳຜິດບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ຕໍ່ສັງຄົມ ລະຫວ່າງ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ກັບ ຜູ້ຖືກຫາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ;
6. ຂາດການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຖອນຄຳຮ້ອງຟ້ອງໃນກໍລະນີການກະທຳຜິດທີ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງມີຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ;
7. ມີການກະທຳຜິດ ທີ່ມີຜົນເສຍຫາຍທາງດ້ານວັດຖຸ ຕໍ່າກວ່າມູນຄ່າ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ;
8. ຜູ້ກະທຳຜິດໄດ້ເສຍຊີວິດ, ຍົກເວັ້ນກໍລະນີ ການເສຍຊີວິດ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ;
9. ມີຄຳສັ່ງຊັດມ້ຽນ ຫຼື ມີຄຳຕັດສິນ ຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ ກ່ຽວກັບຄະດີດຽວກັນ.

ສຳລັບເດັກ ອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບຫ້າປີ ທີ່ມີພຶດຕິກຳ ຊຶ່ງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມນັ້ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີເດັກ, ປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 7 ການປົກປ້ອງ

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ອົງການ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ຕາມລະບຽບ, ກົດໝາຍ ຈາກການແກ້ແຄ້ນ, ຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ອິດສະລະພາບ, ກຽດສັກສີ, ຊັບສິນ ສ່ວນລວມ, ສ່ວນຕົວ ຫຼື ຄອບຄົວ.

ທຸກພຶດຕິກຳຂອງ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ເຊັ່ນ ການບັງຄັບ, ການນາບຊູ່, ການໃສ່ຮ້າຍ ແລະ ການນິນທາ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ອົງການ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຈະຖືກລົງໂທດຕາມກົດໝາຍ.

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ພົນລະເມືອງ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ກຽດສັກສີ ຫຼື ຊັບສິນຂອງຕົນ.

ທຸກພຶດຕິກຳຂອງ ອົງການ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ເຊັ່ນ ການທຸບຕີ, ການທໍລະມານ, ການບັງຄັບ ແລະ ການນາບຊູ່ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ພົນລະເມືອງ ຈະຖືກລົງໂທດຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 8 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສຳລັບ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ, ສານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 63 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 9 ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສິ່ງເສີມການຮ່ວມມື ກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດ້ວຍການປະສານງານ, ແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ໃຫ້ບຸກຄະລາກອນ ຂອງການຈັດຕັ້ງທີ່ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບສິນທິສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ II

ຫຼັກການພື້ນຖານໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ມາດຕາ 10 ຫຼັກການພື້ນຖານ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຫຼັກການພື້ນຖານ ດັ່ງນີ້:

1. ນິຕິທຳ;
2. ການບໍ່ໃຫ້ລ່ວງລະເມີດ ສິດ ແລະ ເສລີພາບ ຂອງພົນລະເມືອງ;
3. ຄວາມສະເໝີພາບຂອງພົນລະເມືອງ ຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ;
4. ການຮັບປະກັນສິດ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
5. ການສັນນິຖານວ່າ ເປັນຜູ້ບໍລິສຸດ;

6. ການພິຈາລະນາຄ່າເສຍຫາຍໃນຄະດີອາຍາ;
7. ສິດອຳນາດໃນການຕັດສິນຄະດີ;
8. ການພິຈາລະນາຄະດີ ເປັນຄະນະ;
9. ຄວາມເປັນເອກະລາດ ຂອງຜູ້ພິພາກສາ;
10. ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນຄະດີ;
11. ການໄຕ່ສວນຄະດີຢ່າງເປີດເຜີຍ;
12. ການຂໍຖອນຕົວ ແລະ ການຄ້ານຕົວ;
13. ການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີດຽວກັນ;
14. ການດຳເນີນຄະດີ ຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ, ພາວະວິໄສ ແລະ ຍຸຕິທຳ;
15. ການຮັບປະກັນສິດ ໃນການຮ້ອງຟ້ອງ;
16. ການປະສານສົມທົບ.

ມາດຕາ 11 ນິຕິທຳ

ອົງການ, ເຈົ້າໜ້າທີ່, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງເຄົາລົບ, ປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ມາດຕາ 12 ການບໍ່ໃຫ້ລ່ວງລະເມີດ ສິດ ແລະ ເສລີພາບ ຂອງພົນລະເມືອງ

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ກັກຕົວ ໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ ຫຼື ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ບ່ອນການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ການຈັບຕົວ, ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ໃນກໍລະນີການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ໃນກໍລະນີທີ່ຮີບດ່ວນເທົ່ານັ້ນ.

ໃນກໍລະນີ ການກັກຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ການກັກຂັງເກີນກຳນົດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງ ປ່ອຍຕົວໃນທັນໃດ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ບັງຄັບ, ນາບຊຸ່, ທຸບຕີ ຫຼື ທໍລະມານ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ.

ບຸກຄົນໃດຫາກໄດ້ ກັກຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ, ກວດຄົ້ນ ເຄຫະສະຖານ ຫຼື ຕົວບຸກຄົນ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຈະຖືກດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ພ້ອມທັງໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 13 ຄວາມສະເໝີພາບຂອງພົນລະເມືອງ ຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງປະຕິບັດບົນພື້ນຖານຄວາມສະເໝີພາບ ຂອງພົນລະເມືອງທຸກຄົນ ຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກ ເພດ, ເຊື້ອຊາດ, ສັນຊາດ, ເຜົ່າ, ຖານະທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ພາສາ, ລະດັບການສຶກສາ, ອາຊີບ, ຄວາມເຊື່ອຖື, ພູມລຳເນົາ ແລະ ອື່ນໆ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ແລະ ສານ ຕ້ອງສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ພົນລະເມືອງ ໂດຍສະເພາະ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ໄດ້ນຳໃຊ້ສິດຕາມກົດໝາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ພາວະວິໄສ.

ມາດຕາ 14 ການຮັບປະກັນສິດ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ

ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີສິດ ຕໍ່ສູ້ຄະດີທີ່ຕົນຖືກຫາ ຫຼື ຖືກກ່າວຟ້ອງ ດ້ວຍຕົນເອງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ແລະ ສານ ຕ້ອງຮັບປະກັນສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ແລະ ຈຳເລີຍ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງພວກກ່ຽວ.

ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີສິດ ໄຕ້ແຍ່ງ, ໄຕ້ຖຽງ, ສະເໜີຫຼັກຖານ ເພື່ອປົກປ້ອງຕົນເອງ ແລະ ຈະບໍ່ຖືກບັງຄັບໃຫ້ຊອກຫາຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນຄວາມບໍລິສຸດຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 15 ການສັນນິຖານວ່າເປັນຜູ້ບໍລິສຸດ

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ແລະ ຈຳເລີຍ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີຄຳຕັດສິນຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດນັ້ນ ໃຫ້ຖືວ່າຜູ້ກ່ຽວ ຍັງເປັນຜູ້ບໍລິສຸດ.

ມາດຕາ 16 ການພິຈາລະນາຄຳເສຍຫາຍໃນຄະດີອາຍາ

ການພິຈາລະນາ ການໃຊ້ແທນຄຳເສຍຫາຍໃນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງດຳເນີນໄປພ້ອມກັນກັບການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ສານ ບໍ່ສາມາດກຳນົດມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ ເຊັ່ນ ຄະດີອຸບປະຕິເຫດ ແລະ ຄະດີອື່ນ ຊຶ່ງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຍັງຕ້ອງສືບຕໍ່ປິ່ນປົວ ສານຈະພິຈາລະນາຕັດສິນທາງອາຍາກ່ອນ, ສ່ວນການໃຊ້ແທນຄຳເສຍຫາຍນັ້ນ ໃຫ້ດຳເນີນການແກ້ໄຂທາງແພ່ງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຈຳເລີຍ ຫາກເສຍຊີວິດໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ໃຫ້ສານທຳການພິຈາລະນາຄະດີຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຈົນເປັນທີ່ສິ້ນສຸດຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 17 ສິດອຳນາດໃນການຕັດສິນຄະດີ

ສານເທົ່ານັ້ນ ມີສິດອຳນາດ ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາ. ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ຈະບໍ່ຖືວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ ແລະ ຖືກລົງໂທດທາງອາຍາ ຖ້າຫາກບໍ່ມີຄຳຕັດສິນຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ.

ມາດຕາ 18 (ບັບປຸງ) ການພິຈາລະນາຄະດີ ເປັນຄະນະ

ຄະນະສານຕັດສິນ ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ສານປະຊາຊົນພາກ, ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ, ສານປະຊາຊົນເຂດ, ສານທະຫານຂັ້ນສູງ, ສານທະຫານພາກ ປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ພິພາກສາ ສາມ ຄົນ, ໃນນັ້ນຜູ້ໜຶ່ງ ເປັນປະທານ ແລະ ອີກ ສອງ ຄົນ ເປັນຄະນະ, ຍົກເວັ້ນຄະດີເບົາບາງ ເລັກນ້ອຍ ໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາຜູ້ດຽວ ພິຈາລະນາ ຕັດສິນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ກໍໄດ້.

ຜູ້ພິພາກສາ ທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງມີສິດປະກອບ ເຂົ້າເປັນຄະນະສານຕັດສິນ ໄດ້.

ຄໍາຕົກລົງຂອງຄະນະສານ ຕ້ອງຖືເອົາຕາມສຽງສ່ວນຫຼາຍ.

ມາດຕາ 19 ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງຜູ້ພິພາກສາ

ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ຜູ້ພິພາກສາ ຕ້ອງເປັນເອກະລາດ ແລະ ມີແຕ່ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 20 ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນການດໍາເນີນຄະດີ

ການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງໃຊ້ພາສາລາວ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ ທີ່ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ ມີສິດໃຊ້ພາສາຕົນເອງ ຫຼື ພາສາອື່ນ ໂດຍຜ່ານການແປພາສາ.

ມາດຕາ 21 ການໄຕ່ສວນຄະດີຢ່າງເປີດເຜີຍ

ການໄຕ່ສວນຄະດີອາຍາຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານ ຕ້ອງດໍາເນີນຢ່າງເປີດເຜີຍ ເວັ້ນເສຍແຕ່ຄະດີ ກ່ຽວກັບຄວາມລັບ ຂອງລັດ ຫຼື ຂອງສັງຄົມ ເປັນຕົ້ນ ການກະທໍາຜິດຕໍ່ສາຍຜິວເມຍ, ຮິດຄອງປະເພນີອັນດີງາມຂອງຊາດ, ເດັກ, ຜູ້ຖືກ ເຄາະຮ້າຍຈາກການຄ້າມະນຸດ ຊຶ່ງຕ້ອງດໍາເນີນຢ່າງປິດລັບ.

ການອ່ານຄໍາຕັດສິນບໍ່ວ່າໃນກໍລະນີໃດ ຕ້ອງດໍາເນີນຢ່າງເປີດເຜີຍ.

ມາດຕາ 22 (ບັບປຸງ) ການຂໍຖອນຕົວ ແລະ ການຄ້ານຕົວ

ຜູ້ດໍາເນີນຄະດີອາຍາ, ຈໍາສານ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊໍານານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ ທີ່ເປັນຍາດພີ່ນ້ອງ, ໝູ່ຄູ່, ຄົນຮັກ ແພງ ມີຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກັບຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ຕ້ອງຂໍຖອນຕົວອອກຈາກການດໍາເນີນຄະດີນັ້ນ.

ຖ້າຜູ້ກ່ຽວຫາກບໍ່ຍອມຖອນຕົວ ຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ກໍມີສິດສະເໜີຄ້ານຕົວ ຜູ້ກ່ຽວອອກຈາກການດໍາເນີນຄະດີ.

ມາດຕາ 23 ການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີດຽວກັນ

ຜູ້ພິພາກສາ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີອາຍາ ຄັ້ງໜຶ່ງແລ້ວ ຈະບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມພິຈາລະນາຄະດີດຽວກັນ ເປັນຄັ້ງທີສອງອີກ ບໍ່ວ່າຢູ່ສານຂັ້ນໃດ.

ມາດຕາ 24 ການດຳເນີນຄະດີ ຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງນຳໃຊ້ມາດຕະການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີ ໄດ້ເປັນໄປຢ່າງຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ ແນໃສ່ຊອກຫາ ແລະ ຊອກໃຫ້ເຫັນຫຼັກຖານຜູກມັດ ແລະ ຫຼັກຖານແກ້ມັດ ເພື່ອຢັ້ງຢືນຄວາມບໍລິສຸດ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າຫາສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ການເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ.

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີນັ້ນ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ທຸບຕີ, ທໍລະມານ ຫຼື ນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 25 (ບັບປຸງ) ການຮັບປະກັນສິດໃນການຮ້ອງທຸກ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີສິດຮ້ອງທຸກ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ, ສານ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງປະຕິບັດໜ້າທີ່ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ. ຄຳຮ້ອງທຸກ ໃຫ້ຍື່ນຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບຸກຄົນນັ້ນສັງກັດຢູ່.

ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງທຸກ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າ, ພິຈາລະນາຢ່າງທັນການ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງຜົນການຄົ້ນຄວ້າເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງຊາບ ພາຍໃນເວລາ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງທຸກ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ອົງການ ຫຼື ບຸກຄົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍ ຕ້ອງປົວແປງກຽດສັກສີ ແລະ ທົດແທນຄຳເສຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ. ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນ ຕ້ອງຖືກລົງວິໄນ ຫຼື ຖືກລົງໂທດ ຕາມສະຖານເປົາ ຫຼື ໜັກ.

ມາດຕາ 26 ການປະສານສົມທົບ

ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງປະສານສົມທົບ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ລວມທັງອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວ ໃນການສະ ກັດກັ້ນ ແລະ ຕ້ານອາຊະຍາກຳ.

ອົງການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໃຫ້ການຮ່ວມມືກັບອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດມາດຕະການ ເພື່ອສະກັດກັ້ນ, ລົບລ້າງສາເຫດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ເກີດຂຶ້ນໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ.

ພາກທີ III
ຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ
ໝວດທີ 1
ຫຼັກຖານ

ມາດຕາ 27 ຫຼັກຖານ

ຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ແມ່ນ ຂໍ້ມູນຕົວຈິງ ທີ່ເກັບໂຮມໄດ້ຕາມຂັ້ນຕອນການດຳເນີນຄະດີ ຊຶ່ງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ແລະ ສານ ນຳມາຊຶ່ງຊາຕິລາຄາ ແລະ ໃຊ້ເປັນພື້ນຖານໃນການກຳນົດວ່າມີ ຫຼື ບໍ່ມີພຶດຕິກຳ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມ, ຄວາມຜິດຂອງບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ສ້າງພຶດຕິກຳນັ້ນ ແລະ ເຫດການອື່ນ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ຫຼື ຕັດສິນຄະດີອາຍາ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນທຳ.

ມາດຕາ 28 ປະເພດຫຼັກຖານ

ຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ;
2. ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ;
3. ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ.

ຫຼັກຖານທີ່ກ່າວມາເທິງນີ້ ມີທັງຫຼັກຖານຜູກມັດ ຊຶ່ງເປັນຫຼັກຖານທີ່ຍັງຢືນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ ແລະ ມີທັງຫຼັກຖານແກ້ມັດ ຊຶ່ງເປັນຫຼັກຖານທີ່ຍັງຢືນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ເປັນຜູ້ບໍລິສຸດ.

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງຊອກຫາທັງຫຼັກຖານຜູກມັດ ແລະ ຫຼັກຖານແກ້ມັດໄປພ້ອມກັນ.

ໝວດທີ 2
ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ

ມາດຕາ 29 ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ແມ່ນ ຮ່ອງຮອຍຂອງວັດຖຸ, ວັດຖຸທີ່ໄດ້ໃຊ້ ຫຼື ຈະໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມື ໃນການກະທຳຜິດ ເຊັ່ນ ປືນ, ມິດ, ຮອຍມື, ຄາບເລືອດ ແລະ ວັດຖຸອື່ນ ທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນ ສຳລັບຄະດີ.

ມາດຕາ 30 (ບັບປຸງ) ການເກັບໂຮມ ແລະ ການເກັບຮັກສາຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຫຼື ຂອງກາງຄະດີ

ການເກັບໂຮມຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຕ້ອງດຳເນີນໃນທັນໃດ ເມື່ອເວລາພົບເຫັນ. ການເກັບໂຮມຫຼັກຖານ ຕ້ອງໃຫ້ຄົບຖ້ວນ, ບັນທຶກກ່ຽວກັບສະພາບຂອງວັດຖຸ ແລະ ເກັບຮັກສາໄວ້ຕາມລະບຽບການ. ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ສາມາດເກັບໂຮມເອົາຫຼັກຖານມາໄດ້ ກໍຕ້ອງຖ່າຍຮູບ ຫຼື ຖ່າຍພາບ ແລ້ວເກັບຮັກສາໄວ້ ຕາມລະບຽບການທາງດ້ານ

ເຕັກນິກ. ຖ້າເປັນວັດຖຸຄ້າຍຄື ເງິນ, ຄຳ, ເພັດ, ພອຍ ຫຼື ວັດຖຸມີຄ່າອື່ນ ຕ້ອງນຳໄປວິໄຈ ແລະ ຍັງຢືນ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ ພ້ອມດ້ວຍຊຶ່ງນ້ຳໜັກ ຂອງວັດຖຸດັ່ງກ່າວ ໃນທັນໃດ.

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ໃຫ້ເກັບຮັກສາດ້ວຍເຄື່ອງຫຸ້ມຫໍ່ ຫຼື ໃສ່ຖົງໄວ້.

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຫຼື ຂອງກາງຄະດີ ຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ ບໍ່ໃຫ້ມີການກະທົບ, ເສື່ອມຄຸນ, ຕົກເຮັຍ ເສຍຫາຍ, ສັບປ່ຽນ, ເປ່ເພ ແລະ ສັບສິນປົນເປກັນ.

ການເກັບຮັກສາຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ວັດຖຸ ທີ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ດ້ວຍເຄື່ອງຫຸ້ມຫໍ່ ຫຼື ໃສ່ຖົງ ແລ້ວອັດໜົບຄັ້ງໄວ້ໃນທັນໃດ ພາຍຫຼັງໄດ້ສິ້ນສຸດການເກັບໂຮມແລ້ວ ແລະ ຕ້ອງບັນທຶກໄວ້ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ບົດບັນທຶກນັ້ນ ຕ້ອງເກັບໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີ;

2. ວັດຖຸ ທີ່ເປັນເງິນ, ພັນທະບັດ, ຄຳ, ເງິນ ທີ່ເປັນໂລຫະ, ເພັດ, ພອຍ ຫຼື ວັດຖຸ ທີ່ມີຄ່າອື່ນ ໃຫ້ນຳໄປຝາກໄວ້ທະນາຄານ ຕາມລະບຽບການ;

3. ວັດຖຸ ທີ່ເປັນເຄມີຕົ້ນ ຫຼື ທາດເສບຕິດ ໃຫ້ທຳການພິສູດ ແລ້ວເກັບມ້ຽນໄວ້ຕາມລະບຽບການ;

4. ວັດຖຸທີ່ເປັນ ປືນ, ທາດລະເບີດ, ທາດເຊື້ອໄຟ ແລະ ທາດທີ່ເປັນອັນຕະລາຍອື່ນ ຕ້ອງມອບໃຫ້ອົງການວິຊາສະເພາະ ກ່ຽວຂ້ອງເກັບຮັກສາ ພ້ອມທັງເຮັດບົດບັນທຶກໄວ້ຢ່າງລະອຽດ;

5. ວັດຖຸ ທີ່ເປັນ ຄາບເລືອດ, ເສັ້ນຜົມ, ຮອຍມື, ຮອຍຕີນ, ກະສອບລູກປືນ ແລະ ວັດຖຸອື່ນ ຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບຫຼັກຖານທາງດ້ານເຕັກນິກ.

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຫຼື ຂອງກາງຄະດີ ທີ່ເກັບຮັກສາໄວ້ນັ້ນ ທີ່ມີການຕົກເຮັຍ ເສຍຫາຍ, ສັບປ່ຽນ ແລະ ເປ່ເພ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ປົກປັກຮັກສາວັດຖຸສິ່ງຂອງນັ້ນ ຈະໄດ້ຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ.

ມາດຕາ 31 ການແກ້ໄຂບັນຫາ ກ່ຽວກັບຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ

ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ແກ້ໄຂບັນຫາ ກ່ຽວກັບຂອງກາງຄະດີທີ່ເປັນຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ດັ່ງນີ້:

1. ວັດຖຸ ທີ່ໃຊ້ ຫຼື ຈະໃຊ້ເຂົ້າໃນການກະທຳຜິດ ຫຼື ທີ່ໄດ້ມາຈາກການກະທຳຜິດ ຊຶ່ງເປັນວັດຖຸຕ້ອງຫ້າມໃນການຄອບຄອງ ຫຼື ການນຳໃຊ້ ໃຫ້ຍຶດ ແລະ ຮົບ ເປັນຂອງລັດ;

2. ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຂອງລັດ ທີ່ຜູ້ກະທຳຜິດ ເອົາໄປ ຫຼື ໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມື ສຳລັບການກະທຳຜິດ ຕ້ອງສົ່ງຄືນໃຫ້ລັດ;

3. ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ໄດ້ມາຈາກການກະທຳຜິດ ທີ່ບໍ່ຮູ້ ຫຼື ບໍ່ອາດຮູ້ໄດ້ ວ່າຜູ້ໃດເປັນເຈົ້າຂອງ ໃຫ້ຮົບເປັນຂອງລັດ;

4. ວັດຖຸ ທີ່ເສື່ອມຄຸນນະພາບ ແລະ ບຸດເໝົາງ່າຍ ໃຫ້ປະກາດຂາຍຕາມລະບຽບການ ແລ້ວນຳມາປະຕິບັດຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ;

5. ວັດຖຸ ທີ່ບໍ່ມີຄຸນຄ່າ ຫຼື ບໍ່ມີຜົນປະໂຫຍດ ໃນການນຳໃຊ້ແລ້ວ ໃຫ້ທຳລາຍຖິ້ມ.

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ໃຫ້ແກ້ໄຂຕາມກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 3

ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ

ມາດຕາ 32 ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ

ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ແມ່ນ ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ມາຈາກຈິດໝາຍ, ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ, ບົດບັນທຶກການເຄື່ອນໄຫວຂອງສານ, ບັນຊີ, ແຜນວາດ, ຮູບພາບ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ.

ມາດຕາ 33 ບົດບັນທຶກຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີ

ບົດບັນທຶກ ການຈັບຕົວ, ການກວດຄົ້ນ, ການຍົດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ການພິສູດຫຼັກຖານ, ການເອົາຄຳໃຫ້ການ, ການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ, ການຢັ້ງຢືນ ແລະ ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີ, ບົດບັນທຶກການປະຊຸມສານ ແລະ ບົດບັນທຶກອື່ນ ລວມທັງ ຈິດໝາຍ, ບັນຊີ, ແຜນວາດ, ຮູບພາບ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ ທີ່ໄດ້ມາຢ່າງຖືກຕ້ອງນັ້ນ ຖືເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ.

ໝວດທີ 4

ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ

ມາດຕາ 34 ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ

ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ ແມ່ນ ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ມາຈາກ ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ, ພະຍານ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ການຊີ້ຕົວ, ການຢັ້ງຢືນ, ຄຳເຫັນຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ.

ມາດຕາ 35 ຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ

ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນທາງປາກເປົ່າ ຫຼື ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຕໍ່ການສອບຖາມຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂໍ້ 1 ແລະ 2 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ກ່ອນຈະເອົາຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ ຕ້ອງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 64 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 36 ຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ

ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຕໍ່ການສອບຖາມຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຄຳໃຫ້ການຮັບສາລະພາບຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຕໍ່ການກະທຳຜິດ ຈະຖືເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຄຳຮັບສາລະພາບນັ້ນ ຫາກໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນດ້ວຍຫຼັກຖານຜູກມັດອື່ນທີ່ໜັກແໜ້ນ.

ຄຳໃຫ້ການຮັບສາລະພາບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ທີ່ໄດ້ມາດ້ວຍການຕົວະຍົວະ ຫຼອກລວງ, ບັງຄັບ, ນາບຊຸ່, ທຸບຕີ, ທໍລະມານ ຫຼື ການກະທຳອື່ນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຈະໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີ ບໍ່ໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ໃຫ້ການ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງບັນທຶກໄວ້.

ມາດຕາ 37 ຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ

ຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ການສອບຖາມ ຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສອບສວນ ຫຼື ການໄຕ່ສວນຄະດີ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ອາດຈະຖືກສອບຖາມ ກ່ຽວກັບສະພາບການທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນ ສຳລັບການປະກອບຫຼັກຖານໃນຄະດີ ພ້ອມທັງສາຍພົວພັນ ລະຫວ່າງ ຜູ້ກ່ຽວກັບຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ.

ມາດຕາ 38 ຄຳໃຫ້ການຂອງໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ

ຄຳໃຫ້ການຂອງໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຕໍ່ການສອບຖາມຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສອບສວນ ຫຼື ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 39 ຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານ

ຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານ ແມ່ນ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບເຫດການທີ່ໄດ້ຮູ້, ໄດ້ເຫັນ, ໄດ້ຍິນ ຫຼື ໄດ້ຍິນຈາກບຸກຄົນອື່ນ ຕໍ່ການສອບຖາມຂອງຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສອບສວນ ຫຼື ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ພະຍານ ອາດຖືກສອບຖາມ ກ່ຽວກັບສະພາບການ ຫຼື ເຫດການຂອງຄະດີ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ຮູ້, ໄດ້ເຫັນດ້ວຍຕົນເອງ ລວມທັງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງຜູ້ກ່ຽວກັບ ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແລະ ພະຍານຄົນອື່ນ.

ມາດຕາ 40 ບົດສະຫຼຸບ ຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ

ພາຍຫຼັງໄດ້ສໍາເລັດການພິສູດແລ້ວ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ຕ້ອງເຮັດບົດສະຫຼຸບ ລາຍງານຜົນການພິສູດຂອງຕົນ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ບົດສະຫຼຸບຂອງຕົນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ການພິສູດ ຫາກໄດ້ດໍາເນີນດ້ວຍຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຄະນະຜູ້ຊໍານານງານນັ້ນ ບົດສະຫຼຸບລາຍງານຜົນຂອງການພິສູດ ຕ້ອງໄດ້ເຊັນໂດຍຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຄະນະຜູ້ຊໍານານງານ ທັງໝົດທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຄໍາເຫັນຂອງຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຄະນະຜູ້ຊໍານານງານ ຫາກບໍ່ເປັນເອກະພາບກັນນັ້ນ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ທີ່ບໍ່ເຫັນດີກັບບົດສະຫຼຸບລາຍງານຜົນຂອງການພິສູດນັ້ນ ມີສິດ ລົງຄໍາເຫັນຂອງຕົນ ໃສ່ບົດສະຫຼຸບດັ່ງກ່າວ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຫາກບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈ ກ່ຽວກັບຜົນຂອງການພິສູດນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນຂອງຕົນຢ່າງລະອຽດ ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ຄໍາເຫັນ ຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານນັ້ນ ຫາກບໍ່ຈະແຈ້ງ ຫຼື ບໍ່ຄົບຖ້ວນ ກໍສະເໜີໃຫ້ທໍາການພິສູດຄືນໃໝ່ ໂດຍເພີ່ມຈໍານວນຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ເຂົ້າຕື່ມ ຫຼື ໃຫ້ຄະນະຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຄະນະຜູ້ຊໍານານງານ ທໍາການພິສູດຄືນໃໝ່ ຫຼື ແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານຄະນະໃໝ່ ທໍາການພິສູດ ກໍໄດ້.

**ໝວດທີ 5
ການປະກອບຫຼັກຖານ**

ມາດຕາ 41 ສະພາບການທີ່ຕ້ອງຊອກຫາຄວາມຈິງ

ໃນເວລາດໍາເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ການຕັດສິນຄະດີ ອົງການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງຊອກຫາຄວາມຈິງ ກ່ຽວກັບສະພາບການ ດັ່ງນີ້:

1. ເຫດການຂອງຄະດີ (ພຶດຕິກໍາ, ວັນ, ເວລາ, ສະຖານທີ່, ພາຫະນະ, ອຸປະກອນ, ວິທີການ ແລະ ສະພາບການອື່ນ);
2. ຄວາມຜິດ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ແລະ ເຫດຜົນໃນການກະທໍາຜິດ;
3. ລັກສະນະ ແລະ ລະດັບຄວາມເປັນອັນຕະລາຍ ຂອງການກະທໍາຜິດ ພ້ອມທັງບຸກຄະລິກກະພາບຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈໍາເລີຍ;
4. ລັກສະນະ ແລະ ລະດັບຄວາມເສຍຫາຍ ທີ່ເນື່ອງມາຈາກການກະທໍາຜິດ;
5. ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ພື້ນຈາກຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຫຼື ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ;
6. ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຫຼຸດ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 42 ການບໍ່ຖືເປັນຫຼັກຖານ

ຂໍ້ມູນ ທີ່ໄດ້ມາດ້ວຍວິທີການທີ່ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະບໍ່ຖືເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ.

ຂໍ້ມູນ ທີ່ບໍ່ຖືວ່າເປັນຫຼັກຖານໄດ້ນັ້ນ ຈະບໍ່ມີຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ເປັນພື້ນຖານໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 43 ການເກັບໂຮມຫຼັກຖານ

ໃນການເກັບໂຮມຫຼັກຖານ ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເອົາຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແລະ ພະຍານ;
2. ຊັ້ນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ ແລະ ຕົວບຸກຄົນ, ທິດສອບຂໍ້ມູນຄົນໃໝ່, ຍິດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ;
3. ຮຽກບຸກຄົນທີ່ຮູ້ເຫັນເຫດການ ມາໃຫ້ການເປັນພະຍານ, ສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ, ຊີ້ຕົວ ແລະ ຍັງຢືນ;
4. ແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ເພື່ອໃຫ້ຄຳເຫັນ;
5. ທວງເອົາເອກະສານ ຫຼື ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ຈາກບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ;
6. ໃຫ້ພິສູດຫຼັກຖານ;
7. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ, ການທວງ ຫຼື ການແຕ່ງຕັ້ງຂອງອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ສາມາດເກັບໂຮມຫຼັກຖານໃນຄະດີອາຍາ ແລ້ວມອບໃຫ້ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 44 ການກວດກາ ແລະ ຊັ່ງຊາ ຕີລາຄາຫຼັກຖານ

ຫຼັກຖານ ທີ່ເກັບໂຮມມາໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງທຳການກວດກາ ແລະ ຊັ່ງຊາຕີລາຄາ ກ່ຽວກັບຄວາມຖືກຕ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ, ຄວາມຈິງ, ຄວາມຄົບຖ້ວນ, ການພົວພັນກັບຄະດີ ແລະ ສາມາດເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ຫຼື ຕັດສິນຄະດີອາຍາ.

ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງກວດກາ, ຊັ່ງຊາຕີລາຄາຫຼັກຖານບົນພື້ນຖານການພິຈາລະນາຢ່າງຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ ດ້ວຍຄວາມໝັ້ນໃຈຂອງຕົນ.

ໃນການກວດກາ, ຊັ່ງຊາ ຕີລາຄາ ຫຼັກຖານນັ້ນ ຖ້າຫາກຍັງສົງໄສວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ອາດຈະເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ ຫຼື ບໍ່ເປັນຜູ້ກະທຳຜິດນັ້ນແລ້ວ ກໍຕ້ອງປ່ອຍຕົວຜູ້ກ່ຽວ ຫຼື ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ.

ການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ບໍ່ໃຫ້ຖືເອົາການຮັບສາລະພາບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ເປັນຕົ້ນຕໍ ແຕ່ຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານອື່ນມາຢັ້ງຢືນ ການກ່າວຫາ ຫຼື ການກະທຳຜິດຂອງຜູ້ກ່ຽວຕື່ມອີກ.

ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ທີ່ປະຕິເສດ ຫຼື ບໍ່ຮັບສາລະພາບ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດຂອງຕົນ ແຕ່ຖ້າຫາກມີຫຼັກຖານທີ່ໜັກແໜ້ນແລ້ວ ກໍຈະຖືວ່າ ຜູ້ກ່ຽວເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ.

ພາກທີ IV
ອົງການ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ
ໝວດທີ 1
ອົງການ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ມາດຕາ 45 ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ອົງການໄອຍະການ;
3. ສານ.

ມາດຕາ 46 (ບັບປຸງ) ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ;
2. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານ;
3. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ, ອາກອນ;
4. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ປ່າໄມ້;
5. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ;
6. ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງພາກສ່ວນອື່ນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ການສ້າງຕັ້ງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການແຕ່ງຕັ້ງ ຫຼື ປົດຕຳແໜ່ງ ຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງພາກສ່ວນໃດ ແມ່ນລັດຖະມົນຕີກະຊວງ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການຂັ້ນສູນກາງ ຂອງພາກສ່ວນນັ້ນ ເປັນຜູ້ຕົກລົງ.

ມາດຕາ 47 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບ ແລະ ບັນທຶກການແຈ້ງຄວາມ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ;
2. ລາຍງານຢ່າງທັນການ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ;
3. ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ສົ່ງສຳເນົາຄຳສັ່ງນັ້ນ ລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໃນທັນໃດ;
4. ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;

5. ນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ລວມທັງການປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກສົງໄສ ທີ່ໄດ້ຖືກກັກຕົວ ແລະ ລາຍງານເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
6. ຂໍອຸທອນຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນຂອງຕົນ ຂຶ້ນຫາຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງ;
7. ປະສານສົມທົບກັບອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
8. ສະຫຼຸບການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ການນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ດັ່ງກ່າວ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງດຳເນີນໃນຂອບເຂດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 48 ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ

ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ;
2. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນພາກ;
3. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ;
4. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນເຂດ;
5. ອົງການໄອຍະການທະຫານ.

ມາດຕາ 49 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ

ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີໃດໜຶ່ງ ເປັນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;
3. ສົ່ງພ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂັ້ນສານ;
4. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ;
5. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດ ຄຳຕົກລົງຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ;
6. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນສະຖານທີ່ກັກຕົວ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ສູນດັດສ້າງ, ຄ້າຍດັດສ້າງ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດມາດຕະການບັງຄັບອື່ນ ຂອງສານ;
7. ປະສານສົມທົບ ກັບອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ດຳເນີນການສະກັດກັ້ນ, ຕ້ານອາຊະຍາກຳ ຫຼື ການກະທຳຜິດ ແລະ ການລະເມີດກົດໝາຍອື່ນ ພ້ອມທັງລົບລ້າງບັນດາສາເຫດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ;

8. ຮື້ພື້ນຄະດີຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;
9. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 50 ສານປະຊາຊົນ

ສານປະຊາຊົນ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ;
2. ສານປະຊາຊົນພາກ;
3. ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ;
4. ສານປະຊາຊົນເຂດ;
5. ສານທະຫານ.

ມາດຕາ 51 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງສານ

ສານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາ ພ້ອມດ້ວຍການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 16 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ໃນກໍລະນີທີ່ສຳນວນຄະດີມາຮອດສານ;
3. ສຶກສາອົບຮົມຄູ່ຄວາມ ແລະ ໄກ່ເກ່ຍບັນຫາທາງແພ່ງ ໃນຄະດີອາຍາ;
4. ປະສານສົມທົບກັບອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
5. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 52 ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ຜູ້ຊ່ວຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ແລະ ຜູ້ຊ່ວຍພະນັກງານໄອຍະການ;
3. ປະທານ, ຮອງປະທານສານ, ຜູ້ພິພາກສາ, ຜູ້ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ແລະ ຈຳສານ.

ມາດຕາ 53 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ຫົວໜ້າ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງ ແລະ ຊີ້ນຳໂດຍກົງວຽກງານສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ມອບໝາຍ ຫຼື ປ່ຽນເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ;
3. ພິຈາລະນາປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ບໍ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
4. ອອກຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ, ຄຳສັ່ງພາຕົວ, ຄຳສັ່ງກັກຕົວ, ຄຳສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່, ຄຳສັ່ງຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກສົງໄສ ທີ່ຖືກກັກຕົວ, ຄຳສັ່ງໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີອາຍາ;
5. ແຈ້ງຂໍກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ;
6. ອອກຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ;
7. ຮັບເອົາການແຕ່ງຕັ້ງ ຫຼື ສະເໜີແຕ່ງຕັ້ງທະນາຍຄວາມ;
8. ສະເໜີຂໍຄຳສັ່ງ ຈັບຕົວ, ກັກຂັງພາງ, ປ່ອຍຕົວພາງ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ, ຕໍ່ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ຕໍ່ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
9. ສະຫຼຸບ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີອາຍາ ສົ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອພິຈາລະນາ ພາຍຫຼັງການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ສຳເລັດແລ້ວ;
10. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຮອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍຫົວໜ້າ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 54 (ບັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ

ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍ ໃຫ້ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບ ແລະ ບັນທຶກການແຈ້ງຄວາມ, ການລາຍງານ ຫຼື ການຮ້ອງຟ້ອງ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
2. ສະເໜີອອກ ໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ, ຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດ ການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ, ຄຳສັ່ງພາຕົວ, ຄຳສັ່ງກັກຕົວ, ຄຳສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່, ຄຳສັ່ງຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວ ຜູ້ຖືກສົງໄສທີ່ຖືກກັກຕົວ, ຄຳສັ່ງໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີອາຍາ;
3. ເອົາຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ພະຍານ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

4. ຊັ້ນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ຊາກສິບ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ, ກວດຄົ້ນຕົວບຸກຄົນ ພ້ອມທັງເກັບກຳ ລວບລວມຫຼັກຖານຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
  5. ພາຕົວ, ກັກຕົວ, ປ່ອຍຕົວ ຜູ້ຖືກຫາ ຕາມຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
  6. ຊອກຫາ, ຈັບຕົວ, ພາຕົວ, ປ່ອຍຕົວພາງ ຜູ້ຖືກຫາ ຕາມຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ;
  7. ແຈ້ງ ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ;
  8. ປະຕິບັດຄຳສັ່ງ ແລະ ລາຍງານສະພາບການ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
  9. ສະຫຼຸບ ລາຍງານ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີອາຍາ ສະເໜີຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
  10. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າ ແລະ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.
- ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 55 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ຊ່ວຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ

ຜູ້ຊ່ວຍ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 54 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຕາມການມອບໝາຍ ຍົກເວັ້ນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 56 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຫົວໜ້າ, ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການໄອຍະການ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງ ແລະ ຊີ້ນຳ ໂດຍກົງການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
2. ແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງຟ້ອງ;
3. ອອກຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
4. ແຈ້ງ ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ;
5. ອອກຄຳສັ່ງ ປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງເປີດ ຫຼື ບໍ່ເປີດ ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ;
6. ສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ປ່ຽນເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;
7. ອອກຄຳສັ່ງ ພາຕົວ, ກັກຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງພາງ, ປ່ອຍຕົວພາງ, ປ່ອຍຕົວ, ຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່, ງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ຕຳແໜ່ງ, ກວດຄົ້ນ, ຍຶດຊັບ, ອາຍັດຊັບ, ອອກຄຳສັ່ງໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີອາຍາ;
8. ຕິດຕາມກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳສັ່ງຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 7 ມາດຕານີ້;

9. ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
  10. ສົ່ງສຳນວນຄະດີໃຫ້ອົງການທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;
  11. ອອກຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ;
  12. ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາໃດໜຶ່ງ ເປັນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ;
  13. ສົ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາ ຂຶ້ນສານ;
  14. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາຢູ່ສານ;
  15. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
  16. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນສະຖານທີ່ກັກຕົວ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ສູນດັດສ້າງ, ຄ້າຍດັດສ້າງ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດມາດຕະການບັງຄັບອື່ນ ຂອງສານ;
  17. ປະສານສົມທົບກັບອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດຳເນີນການສະກັດກັ້ນ, ຕ້ານອາຊະຍາກຳ ພ້ອມທັງແນະນຳໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ນຳໃຊ້ມາດຕະການລົບລ້າງສາເຫດ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ພາໃຫ້ການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ;
  18. ສະເໜີການຮື້ຟື້ນຄະດີອາຍາ ຕາມກົດໝາຍ;
  19. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.
- ຮອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍຫົວໜ້າໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 57 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງພະນັກງານໄອຍະການ

ພະນັກງານໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມການມອບໝາຍ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ດັ່ງນີ້:

1. ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ;
2. ແຈ້ງ ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ;
3. ເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
4. ເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ກ່ຽວກັບຄະດີອາຍາ;
5. ຄົ້ນຄວ້າ ສະຫຼຸບສຳນວນຄະດີອາຍາ, ຮ່າງຄຳຖະແຫຼງ ຫຼື ຄຳຕົກລົງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
6. ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານອາຍາ;
7. ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
8. ຕິດຕາມກວດກາສະຖານທີ່ກັກຕົວ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ສູນດັດສ້າງ, ຄ້າຍດັດສ້າງ;
9. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 58 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ຊ່ວຍພະນັກງານໄອຍະການ

ຜູ້ຊ່ວຍພະນັກງານໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມການມອບໝາຍຂອງພະນັກງານໄອຍະການ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ບັນທຶກການເອົາຄໍາໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ;
2. ຊ່ວຍຄົ້ນຄວ້າ, ສະຫຼຸບສໍານວນຄະດີອາຍາ ແລະ ຮ່າງຄໍາຖະແຫຼງ ຫຼື ຄໍາຕົກລົງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
3. ໃສ່ເລກທິຄະດີ, ຈັດສໍານວນຄະດີອາຍາ ແລະ ເຮັດບັນຊີເອກະສານ, ເກັບມ້ຽນ ແລະ ເຮັດສະຖິຕິສໍານວນຄະດີອາຍາ;
4. ເຮັດບັນຊີ ແລະ ຕິດຕາມການເກັບມ້ຽນຂອງກາງຄະດີອາຍາ;
5. ເຮັດບັນຊີ ແລະ ສະຖິຕິ ຜູ້ຖືກຫາ, ນັກໂທດ;
6. ເຮັດໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ;
7. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 59 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງປະທານ, ຮອງປະທານສານ

ປະທານສານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ຊີ້ນໍາການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ວຽກງານຕັດສິນຄະດີອາຍາຂອງສານ;
2. ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ພິພາກສາ ເພື່ອປະກອບເປັນຄະນະສານ ຮັບຜິດຊອບຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຈໍາສານ;
3. ຕົກລົງປ່ຽນ ຜູ້ພິພາກສາ ແລະ ຈໍາສານ ກ່ອນການເປີດປະຊຸມສານ;
4. ເປັນປະທານຄະນະສານ ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີອາຍາໃດໜຶ່ງ;
5. ອອກຄໍາສັ່ງ, ແຈ້ງການ ແລະ ຄໍາຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບຄະດີອາຍາ;
6. ນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຮອງປະທານສານ ມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍປະທານ ໃນການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 60 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ພິພາກສາ

ຜູ້ພິພາກສາ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ຄົ້ນຄວ້າສໍານວນຄະດີອາຍາ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍ;
2. ເອົາຄໍາໃຫ້ການ ຂອງໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີອາຍາ;
3. ເກັບກໍາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບຄະດີອາຍາ;
4. ໄກ່ເກຍຄູ່ຄວາມໃນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງ;
5. ເປັນຄະນະສານ ຕັດສິນຄະດີອາຍາ;

6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 61 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ

ຜູ້ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ໃນການຄົ້ນຄວ້າສຳນວນຄະດີອາຍາ;
2. ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
3. ເຂົ້າຮ່ວມບັນທຶກການໄກ່ແກ່ຍຄູ່ຄວາມໃນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງ;
4. ສະຫຼຸບ ລາຍງານ ຄະດີທີ່ຕົນຮັບຜິດຊອບຄົ້ນຄວ້າ ຕໍ່ຜູ້ພິພາກສາ;
5. ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ໃນການຂຽນຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມການມອບໝາຍ.

ມາດຕາ 62 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຈຳສານ

ຈຳສານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບສຳນວນຄະດີ ແລະ ຂຶ້ນພ້ອງຄະດີອາຍາ, ຈັດລຽງ ແລະ ເຮັດບັນຊີເອກະສານ ໃນສຳນວນຄະດີ
ອາຍາ;
2. ອອກໝາຍຮຽກ, ໝາຍເຊີນ ຕາມການແນະນຳ ຂອງຜູ້ພິພາກສາ;
3. ເຂົ້າຮ່ວມບັນທຶກໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການ ແລະ ໃນການໄກ່ແກ່ຍບັນຫາທາງແພ່ງ ໃນຄະດີອາຍາ;
4. ກະກຽມ ແລະ ແຈ້ງ ລະບຽບການປະຊຸມສານ;
5. ບັນທຶກການປະຊຸມສານ, ຮັບຜິດຊອບຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນໃນການບັນທຶກການປະຊຸມ
ສານ;
6. ສຳເນົາບົດບັນທຶກການປະຊຸມສານ ໃສ່ສຳນວນຄະດີອາຍາ;
7. ອະທິບາຍ, ຊີ້ແຈງເຫດຜົນ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການຕັດສິນ ຫຼື ພິພາກສາຄະດີ ຂອງສານ
ພ້ອມທັງແຈ້ງສິດ ໃນການຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງ;
8. ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ, ຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ, ອອກໃບຮັບການຈ່ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງ;
9. ເຊັນຢັ້ງຢືນຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ຕາມກົດໝາຍ;
10. ເຮັດບັນຊີ ແລະ ເກັບມ້ຽນ ຂອງກາງຄະດີ;
11. ສະຫຼຸບສະຖິຕິຄະດີ, ສິ່ງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ໃຫ້ສານຂັ້ນເທິງ ແລະ ອົງການໄອຍະການທີ່
ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ;
12. ເຮັດບັນຊີເອກະສານ ແລະ ສິ່ງສຳນວນຄະດີອາຍາ ໄປໃຫ້ສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນກໍລະນີທີ່ມີຄຳຮ້ອງຂໍ
ອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;

13. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມການມອບໝາຍ.

ໝວດທີ 2 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ມາດຕາ 63 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ຖືກສົງໄສ;
2. ຜູ້ຖືກຫາ;
3. ຈຳເລີຍ;
4. ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ;
5. ໂຈດທາງແພ່ງ;
6. ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ;
7. ພະຍານ;
8. ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ;
9. ຜູ້ຊ່ຽວຊານ;
10. ຜູ້ຊຳນານງານ;
11. ຜູ້ແປພາສາ.

ມາດຕາ 64 ຜູ້ຖືກສົງໄສ

ຜູ້ຖືກສົງໄສ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ສົງໄສ ວ່າເປັນຜູ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແຕ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ຍັງບໍ່ສາມາດອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕໍ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ຜູ້ຖືກສົງໄສ ມີສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບຊາບຂໍ້ສົງໄສຕໍ່ຕົນ;
2. ໄດ້ຮັບການອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຕົນ;
3. ໃຫ້ຄຳອະທິບາຍ ຫຼື ໃຫ້ການ ກ່ຽວກັບຂໍ້ສົງໄສຕໍ່ຕົນ;
4. ສະເໜີຫຼັກຖານ;
5. ຮ້ອງຟ້ອງ ຕໍ່ການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການໄອຍະການ;
6. ສະເໜີປະກັນຕົວ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດ

ສະລະພາບແຕ່ ສາມປີ ລົງມາ.

ຜູ້ຖືກສົງໄສ ມີພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວ ຕາມໝາຍຮຽກ;
2. ໃຫ້ການຮ່ວມມື ແກ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ອົງການໄອຍະການ.

ມາດຕາ 65 ຜູ້ຖືກຫາ

ຜູ້ຖືກຫາ ແມ່ນ ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກນຳມາດຳເນີນຄະດີ ໂດຍຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີ ມີການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ.

ຜູ້ຖືກຫາ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບຊາບ ແລະ ແກ້ຂໍ້ກ່າວຫາ;
2. ໄດ້ຮັບການອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຕົນໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
3. ໃຫ້ການ ແລະ ສະເໜີຫຼັກຖານ;
4. ສະເໜີປະກັນຕົວ ແລະ ຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍອື່ນ;
5. ໄດ້ຮັບເອກະສານ ກ່ຽວກັບການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຂອງຕົນ, ຄຳສັ່ງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້, ປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ, ຄຳສັ່ງໂຈະ, ບົດສະຫຼຸບຜົນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຄຳສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ຄຳຖະແຫຼງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຄຳສັ່ງຊັດມ້ຽນ, ເອກະສານ ແລະ ຄຳສັ່ງອື່ນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້;
6. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ, ສຳເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນເອກະສານ;
7. ເອົາ ແລະ ພົບ ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
8. ສະເໜີຄຳນຳຕົວ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂໍ້ 1 ແລະ ຂໍ້ 2 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ;
9. ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທຳ ຫຼື ການອອກຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ;
10. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຜູ້ຖືກຫາ ມີພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວ ຕາມໝາຍຮຽກ, ຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
2. ປະຕິບັດລະບຽບການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 66 (ປັບປຸງ) ຈຳເລີຍ

ຈຳເລີຍ ແມ່ນ ຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ຖືກສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ.

ຈຳເລີຍ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ຮັບຊາບຄຳສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ແກ້ຂໍ້ກ່າວຫາ;
2. ໄດ້ຮັບການອະທິບາຍ ກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຕົນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
3. ເອົາ ແລະ ພົບທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;
4. ໃຫ້ການ, ແກ້ຂໍ້ກ່າວຫາ ແລະ ສະເໜີຫຼັກຖານ;
5. ຊີ້ແຈງ ແລະ ຕອບຄຳຖາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
6. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ, ສຳເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນເອກະສານ, ຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍ;
7. ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານ;
8. ສະເໜີຄຳຕົວ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂໍ້ 2 ແລະ ຂໍ້ 3 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ;
9. ໃຫ້ຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບການໂຕ້ຖຽງ ແລະ ໃຫ້ຄຳເຫັນ ເປັນຜູ້ສຸດທ້າຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
10. ໄດ້ຮັບຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
11. ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
12. ນຳໃຊ້ສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຈຳເລີຍ ມີ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າສະເໜີຕົວຕາມໝາຍຮຽກຂອງສານ;
2. ປະຕິບັດຕາມລະບຽບ ແລະ ຄຳສັ່ງຂອງສານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
3. ຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ຄຳເສຍຫາຍທາງແພ່ງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 67 (ປັບປຸງ) ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ

ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ທາງດ້ານສຸຂະພາບ ຫຼື ຊີວິດ, ວັດຖຸ ຫຼື ຈິດໃຈ ຍ້ອນການກະທຳຜິດຂອງບຸກຄົນອື່ນ.

ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ການກ່ຽວກັບຄະດີ;
2. ສະເໜີຫຼັກຖານ;
3. ຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍ;
4. ໄດ້ຮັບການທົດແທນຄຳເສຍຫາຍ;

5. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສໍານວນຄະດີ, ສໍາເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນທີ່ຈໍາເປັນ ອອກຈາກສໍານວນຄະດີ ຫຼັງ ຈາກສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບສວນ;

6. ເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ;

7. ສະເໜີຄຳນຳຕົວ ຜູ້ດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຜູ້ ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ຜູ້ແປພາສາ;

8. ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທຳ ຫຼື ຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບ ສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ສານ ທີ່ຕົນເຫັນວ່າ ບໍ່ຖືກຕ້ອງ;

9. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້;

10. ຕົກລົງໄກ່ແກ່ຍ ກັບຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ກ່ຽວກັບ ຄຳເສຍຫາຍທາງແພ່ງ ແລະ ຄະດີທີ່ການກະທຳຜິດ ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງຄົມ;

11. ເອົາ ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ;

12. ຖອນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫາກໄດ້ເສຍຊີວິດ ຍາດພີ່ນ້ອງທີ່ໃກ້ຊິດຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຈະເປັນຜູ້ໃຊ້ສິດແທນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕານີ້.

ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ມີ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວ ຕາມໝາຍຮຽກ, ຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງ ການໄອຍະການ ຫຼື ສານ;

2. ຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ການປະຕິເສດບໍ່ຍອມໃຫ້ການ ຫຼື ຕໍ່ຄຳໃຫ້ການເທັດຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 68 ໂຈດທາງແພ່ງ

ໂຈດທາງແພ່ງ ແມ່ນ ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ທຳການຮ້ອງຟ້ອງທາງແພ່ງ ຕໍ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫຼື ຕໍ່ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ທາງແພ່ງ ເພື່ອໃຫ້ໃຊ້ແທນຄຳເສຍຫາຍແກ່ຕົນ.

ໂຈດທາງແພ່ງ ມີ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຄືກັນກັບ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນມາດຕາ 67 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 69 ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແມ່ນ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີພັນທະໃຊ້ແທນຄຳເສຍຫາຍ ເນື່ອງມາຈາກການ ກະທຳຜິດ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ທີ່ຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ.

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ອາດຈະ ແມ່ນ ພໍ່ແມ່, ພໍ່ລ້ຽງແມ່ລ້ຽງ, ຜູ້ປົກຄອງ, ຜູ້ໃຊ້ວຽກ, ຜູ້ຄຸ້ມຄອງ, ການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດ.

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ແກ້ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ;
2. ໃຫ້ຄໍາອະທິບາຍຕໍ່ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ;
3. ສະເໜີຫຼັກຖານ;
4. ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍ;
5. ຂໍເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສໍານວນຄະດີ, ສໍາເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນທີ່ຈໍາເປັນອອກຈາກສໍານວນຄະດີ ຫຼັງຈາກການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ສໍາເລັດແລ້ວ;
6. ເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
7. ສະເໜີຄ້ານຕົວ ຜູ້ດໍາເນີນຄະດີອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 52 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊໍານານງານ ແລະ ຜູ້ແປພາສາ;
8. ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທໍາ ຫຼື ການອອກຄໍາສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ສານ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ;
9. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຄໍາສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຄໍາຕົກລົງຂອງສານ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້;
10. ເອົາ ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ.

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ມີພັນທະຄືກັນກັບ ພັນທະຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 67 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 70 ພະຍານ

ພະຍານ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮູ້ເຫັນເຫດການຂອງການກະທໍາຜິດ ຫຼື ສະພາບຂອງຄະດີ.

ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກີກ, ບັນຍາອ່ອນ ເສຍຈິດ, ເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸ ສືບແປດ ປີ, ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຄູ່ຄວາມ ອາດນໍາມາໃຫ້ການ ເພື່ອຊອກຫາຂໍ້ມູນ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຖືວ່າເປັນພະຍານ.

ພະຍານ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ການ;
2. ເບິ່ງບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການຂອງຕົນ ໃນຂັ້ນສືບສວນ-ສອບສວນ;
3. ສະເໜີປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການຂອງຕົນ;

4. ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ການກະທຳ ຫຼື ການອອກຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ສານ ທີ່ຕົນເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ;

5. ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຈາກການຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ, ຊັບສິນ ຫຼື ຈິດໃຈ ຍ້ອນການໃຫ້ການຂອງຕົນ.

ພະຍານ ມີພັນທະຄືກັນກັບພັນທະຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 67 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 71 (ບັບປຸງ) ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ

ທະນາຍຄວາມ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລັດ ໃຫ້ເຄື່ອນໄຫວອາຊີບອິດສະລະ ແລະ ໃຫ້ການບໍລິການທາງດ້ານກົດໝາຍແກ່ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງລູກຄວາມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ທະນາຍຄວາມ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ນັບແຕ່ວັນທີ່ຕົນໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ຫຼື ການສະເໜີ ຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນຂອງ ລູກຄວາມ ຫຼື ສະມາຊິກຄອບຄົວ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງຂອງຜູ້ກ່ຽວ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ທະນາຍຄວາມ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ພົບກັບລູກຄວາມ ຕາມການສະເໜີຂອງຜູ້ກ່ຽວ ພາຍຫຼັງຖືກກັກຕົວ, ຈັບຕົວ ຫຼື ຖືກກັກຂັງ ຫຼື ພົບກັບຜູ້ທີ່ຈະເປັນລູກຄວາມ;
2. ຮັບຊາບຂໍ້ກ່າວຫາໃສ່ລູກຄວາມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມຮັບຟັງການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຂອງລູກຄວາມຕົນ;
3. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ, ສຳເນົາ ຫຼື ກ່າຍເອົາເນື້ອໃນເອກະສານ;
4. ສະເໜີຫຼັກຖານ ແລະ ພະຍານ;
5. ສະເໜີຄ້ານຕົວ ຜູ້ພິພາກສາ, ພະນັກງານໄອຍະການ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ;
6. ໃຫ້ຄຳເຫັນ, ສອບຖາມ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນເວລາໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
7. ຄັດຄ້ານ ຫຼື ຮ້ອງທຸກ ຕໍ່ການກະທຳ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່ເໝາະສົມຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
8. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້;
9. ສະເໜີ ປະກັນຕົວ, ການປ່ອຍຕົວພາງ ລູກຄວາມຂອງຕົນ ຕາມກົດໝາຍ;
10. ໃຫ້ການຮ່ວມມື ໃນການນຳຕົວລູກຄວາມຂອງຕົນ ທີ່ຖືກປ່ອຍຕົວພາງ ເຂົ້າມາສານ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ;

11. ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງເປັນທະນາຍຄວາມ ໃນກໍລະນີການກະທຳຜິດ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດປະຫານຊີວິດ ແລະ ການກະທຳຜິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;

12. ຮັບໝາຍຮຽກ ໃຫ້ລູກຄວາມຂອງຕົນ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ;

13. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອໄດ້ຮັບການມອບສິດເທົ່ານັ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ຜູ້ຕາງໜ້າທີ່ຖືກຕ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ ເຊັ່ນ ພໍ່, ແມ່, ຜົວ ຫຼື ເມຍ, ລູກ, ຜູ້ປົກຄອງ.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ປົກປ້ອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບມອບສິດໃຫ້ຕົນ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີອາຍາ;
2. ພົບກັບ ຜູ້ທີ່ຖືກກັກຕົວ, ຈັບຕົວ ຫຼື ກັກຂັງ ຕາມການສະເໜີຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
3. ປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ;
4. ຮັບຊາບຂໍ້ກ່າວຫາຕໍ່ຜູ້ປົກປ້ອງ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມຮັບຟັງການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງ ຜູ້ທີ່ຕົນປົກປ້ອງ;
5. ເບິ່ງເອກະສານຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ, ສຳເນົາ ຫຼື ກ່າຍ ເອົາເນື້ອໃນເອກະສານ;
6. ສະເໜີຫຼັກຖານ ແລະ ພະຍານ;
7. ສະເໜີຄຳນຳຕົວ ຜູ້ພິພາກສາ, ພະນັກງານໄອຍະການ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ;
8. ໃຫ້ການ, ໂຕ້ຖຽງ, ສອບຖາມ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນເວລາໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
9. ຄັດຄ້ານ ຫຼື ຮ້ອງທຸກ ຕໍ່ການກະທຳ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່ເໝາະສົມຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
10. ຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງຄຳສັ່ງຂອງ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຄຳຕົກລົງຂອງສານ;

11. ສະເໜີ ປະກັນຕົວ, ການປ່ອຍຕົວພາງ ຜູ້ທີ່ຕົນປົກປ້ອງ ຕາມກົດໝາຍ;

12. ໃຫ້ການຮ່ວມມືໃນການນຳຕົວຜູ້ທີ່ຕົນປົກປ້ອງ ທີ່ຖືກປ່ອຍຕົວພາງ ເຂົ້າມາສານ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ;

13. ຮັບໝາຍຮຽກ ໃຫ້ຜູ້ທີ່ຕົນປົກປ້ອງ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ນຳໃຊ້ທຸກວິທີການປົກປ້ອງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງຜູ້ທີ່ຕົນປົກປ້ອງ;

2. ເຂົ້າມາ ຕາມໝາຍຮຽກຂອງອົງການດຳເນີນຄະດີ;

3. ຮັກສາຄວາມລັບໃນການດຳເນີນຄະດີ;
4. ປະກອບສ່ວນຊອກຫາຫຼັກຖານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຍຸຕິທຳ.

ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຕາງໜ້າທີ່ຖືກຕ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ ແມ່ນ ມີສິດ ແລະ ພັນທະ ຄືກັນກັບຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນທີ່ໄດ້ຮັບການມອບສິດ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫາກແມ່ນເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸ ສິບແປດປີ, ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກຶກ, ຄົນປັນຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ, ຜູ້ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ ແລະ ຜູ້ທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໂທດປະຫານຊີວິດນັ້ນ ຈຳເປັນຕ້ອງມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ. ຖ້າວ່າຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ແລ້ວ ອົງການດຳເນີນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ສະເໜີຕໍ່ສະພາທະນາຍຄວາມ ເພື່ອແຕ່ງຕັ້ງທະນາຍຄວາມໃຫ້ໂດຍໜ້າທີ່. ສະພາທະນາຍຄວາມ ຕ້ອງພິຈາລະນາແຕ່ງຕັ້ງ ຕາມຄຳສະເໜີຂອງອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 72 ຜູ້ຊ່ຽວຊານ

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການທາງດ້ານວິຊາສະເພາະໃດໜຶ່ງ ທີ່ຖືກຮັບຮູ້ຈາກສະຖາບັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງສາມາດໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ຕໍ່ບັນຫາທີ່ພົວພັນກັບວິຊາສະເພາະຂອງຕົນ.

ໃນການພິສູດຫຼັກຖານ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຊ່ຽວຊານ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ມີ ສິດ ແລະ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ໄດ້ຮັບເອກະສານ ແລະ ວັດຖຸ ທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ພິສູດ;
2. ເຂົ້າຮ່ວມຟັງການເອົາຄຳໃຫ້ການ ແລະ ຕັ້ງຄຳຖາມ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ພົວພັນກັບເປົ້າໝາຍ ທີ່ຕ້ອງການພິສູດ;
3. ປະຕິເສດການພິສູດ ແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນ;
4. ສະຫຼຸບຜົນຂອງການພິສູດ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຕ້ອງດຳເນີນການພິສູດຫຼັກຖານ ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ແລະ ເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ໃຫ້ຄຳເຫັນໃນນາມຂອງຕົນ ແລະ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຄຳເຫັນດັ່ງກ່າວ ພ້ອມທັງຮັກສາຄວາມລັບໃນຄະດີ.

ມາດຕາ 73 ຜູ້ຊຳນານງານ

ຜູ້ຊຳນານງານ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຊຳນານ ໃນດ້ານໃດໜຶ່ງ ແລະ ມີຄວາມສາມາດໃຫ້ຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ອົງການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ໃຫ້ທຳການພິສູດ.

ໃນການພິສູດຫຼັກຖານ ຜູ້ຊຳນານງານ ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ຄືກັນກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານ.

ຜູ້ຊຳນານງານ ມີ ສິດປະຕິເສດການພິສູດ ແຕ່ຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນ.

ຜູ້ຊຳນານງານ ໃຫ້ຄຳເຫັນໃນນາມຂອງຕົນ ແລະ ຮັກສາຄວາມລັບໃນຄະດີ.

ມາດຕາ 74 ຜູ້ແປພາສາ

ຜູ້ແປພາສາ ແມ່ນ ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ຫຼື ປະສົບການໃນການແປພາສາໃດໜຶ່ງ ຂອງຜູ້ເຂົ້າ
ຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ.

ຜູ້ແປພາສາ ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງ ຄືກັນກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານ.

ຜູ້ແປພາສາ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການແປຂອງຕົນ ແລະ ມີພັນທະໃນການຮັກສາຄວາມລັບໃນຄະດີ.

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການແປພາສາ ແມ່ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄ່າທຳນຽມສານ.

ພາກທີ V

ການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໝວດທີ 1

ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 75 ອົງການທີ່ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່

ອົງການທີ່ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ປະກອບດ້ວຍ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ
ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 46 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ອົງການໄອຍະການ.

ມາດຕາ 76 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ
ກ່ຽວກັບທຸກການກະທຳຜິດ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 77 (ບັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ
ດັ່ງນີ້:

1. ການກະທຳຜິດທາງທະຫານ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ;
2. ຄະດີທີ່ພົວພັນເຖິງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຂອງນາຍ ແລະ ພົນທະຫານ, ກຳມະກອນ ແລະ ພາລະ
ກອນປ້ອງກັນຊາດ;

3. ຄະດີ ທີ່ພົວພັນເຖິງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຂອງກຳລັງສຳຮອງ, ກຳລັງປ້ອງກັນຕົວ, ກອງຫຼອນ ແລະ ຂອງບຸກຄົນທີ່ພວມເຮັດໜ້າທີ່ໃນໄລຍະ ອົບຮົມ, ຫັດແອບ, ກຽມພ້ອມສູ້ຮົບ, ເຄື່ອນໄຫວສູ້ຮົບ ຫຼື ລາດຕະ ເວນ ຊຶ່ງກອງທັບເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງໂດຍກົງ;

4. ຄະດີທີ່ພົວພັນເຖິງ ການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຂອງບຸກຄົນນອກກອງທັບ ທີ່ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຊາດ, ຄວາມລັບທາງການທະຫານ ແລະ ຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງກອງທັບ, ຊີວິດ, ຊັບສິນ, ສຸຂະພາບ ຫຼື ກຽດສັກສີ ຂອງນາຍ ແລະ ພົນທະຫານ.

ມາດຕາ 78 (ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ, ອາກອນ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ, ອາກອນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບ ສວນ ກ່ຽວກັບການລະເມີດລະບຽບການ ກ່ຽວກັບລະບອບພາສີ, ອາກອນຂອງລັດ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດ ໝາຍອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສ່ວຍສາອາກອນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 79 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ປ່າໄມ້

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ປ່າໄມ້ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການລະເມີດໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດນ້ຳ ແລະ ສັດປ່າ ທີ່ ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 80 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບ ສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບພຶດຕິກຳທີ່ເປັນການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ, ກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍການຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 81 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງພາກສ່ວນອື່ນ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງພາກສ່ວນອື່ນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວ ກັບການກະທຳຜິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນພາກສ່ວນຂອງຕົນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດ ໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 82 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ

ອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ ຕາມທີ່ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 83 (ບັບປຸງ) ສິດທາງດ້ານພື້ນທີ່

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ ໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ຫຼື ບ່ອນຢູ່ ຂອງຜູ້ກະທຳຜິດ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂັ້ນເມືອງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ທີ່ ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນຂອບເຂດ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ຂອງຕົນ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂັ້ນແຂວງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ທີ່ ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນຂອບເຂດ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຂອງຕົນ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂັ້ນສູນກາງ ທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ນັ້ນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ສຳລັບອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທະຫານ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ທຸກການກະ ທຳຜິດທາງທະຫານທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 77 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໜວດທີ 2

ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 84 ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນຢັ້ງຢືນວ່າ ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງໄດ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຫົວໜ້າອົງການສືບ ສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ບຸກຄົນນັ້ນ ຕາມ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 91 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີບຸກຄົນຖືກກ່າວຫາວ່າ ໄດ້ກະທຳຜິດຫຼາຍສະຖານ ຄຳສັ່ງຕ້ອງບອກຂໍ້ກ່າວຫາ ແຕ່ລະສະ ຖານການກະທຳຜິດ ພ້ອມທັງມາດຕາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກຳນົດໂທດ ທາງອາຍາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຕ່ລະຂໍ້ກ່າວຫານັ້ນ.

ສຳເນົາ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມດ້ວຍບົດສະຫຼຸບເຫດການທີ່ເປັນພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ການ ອອກຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຂັ້ນດຽວກັນຊາບ ພາຍ ໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາອອກຄຳສັ່ງເປັນຕົ້ນໄປ. ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບ ສຳເນົາຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຕົກລົງ ເຫັນດີ ຫຼື ບໍ່ເຫັນດີ ໃນການອອກຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຊາບ ແລະ ປະຕິບັດໃນທັນໃດ.

ໃນກໍລະນີ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກເຫັນວ່າ ຍັງມີບຸກຄົນອື່ນທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການກະທຳຜິດ ແຕ່ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ຜູ້ກ່ຽວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ບຸກຄົນນັ້ນ.

ມາດຕາ 85 ການປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຖ້າເຫັນວ່າຂໍ້ກ່າວຫາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນໃສ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫາກບໍ່ຖືກຕາມສະຖານການກະທຳຜິດ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ກະທຳ ຫຼື ຍັງມີການກະທຳຜິດໃນສະຖານອື່ນອີກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕົນ.

ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ພາຍຫຼັງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຜູ້ຖືກຫາແລ້ວ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງສົ່ງຄຳສັ່ງນັ້ນ ພ້ອມດ້ວຍເອກະສານທີ່ພາໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ລາຍງານຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນາຕົກລົງ ເຫັນດີ ຫຼື ບໍ່ເຫັນດີ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

**ໝວດທີ 3
ລະບຽບການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບ ການສືບສວນ-ສອບສວນ**

ມາດຕາ 86 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ;
2. ມີການເຂົ້າມອບຕົວຂອງຜູ້ກະທຳຜິດ;
3. ພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ໂດຍອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ.

ໃນເວລາຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາຄະດີຂອງສານ ຖ້າຫາກພົບເຫັນຫຼັກຖານ ໃນການກະທຳຜິດອັນໃໝ່ ກໍມີສິດສະເໜີໃຫ້ ອົງການໄອຍະການ ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີໃໝ່.

ມາດຕາ 87 ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ

ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ສາມາດແຈ້ງທາງປາກເປົ່າ ຫຼື ເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ໃຫ້ຍື່ນ ຫຼື ແຈ້ງຕໍ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ຊຶ່ງຕ້ອງຮັບ ແລະ ພິຈາລະນາ ຕາມເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້. ສຳລັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງ ຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ.

ໃນກໍລະນີ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຫາກເຮັດໂດຍທາງປາກເປົ່າ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກເອົາຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບປະຫວັດ, ສຳເນົາບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ສຳມະໂນຄົວ ຂອງຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງຄວາມ, ເນື້ອໃນຂອງຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ແລ້ວໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງ

ຄວາມ ລົງລາຍເຊັນ. ບົດບັນທຶກດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງເຮັດເປັນສອງສະບັບ ຄື ສະບັບໜຶ່ງ ມອບໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຜູ້ແຈ້ງ ຄວາມ, ສ່ວນອີກ ໜຶ່ງສະບັບ ໃຫ້ເກັບໄວ້ໃນສໍານວນຄະດີ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຊາບ ກ່ຽວ ກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕາມກົດໝາຍ ໃນກໍລະນີທີ່ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມນັ້ນ ຫາກບໍ່ມີມູນຄວາມຈິງ ຫຼື ເປັນການເທັດ.

ມາດຕາ 88 ການເຂົ້າມອບຕົວ

ການເຂົ້າມອບຕົວ ແມ່ນ ການເຂົ້າສະເໜີຕົວຂອງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ດ້ວຍຄວາມສະໝັກໃຈ ເພື່ອລາຍງານ ກ່ຽວ ກັບການກະທໍາຂອງຕົນ ຕໍ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບການເຂົ້າມອບຕົວນັ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບຊີວະປະຫວັດ ແລະ ຄໍາໃຫ້ການຂອງຜູ້ ເຂົ້າມອບຕົວ. ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ກ່ຽວ ຫາກເຂົ້າມອບຕົວຕໍ່ອົງການອື່ນ ທີ່ບໍ່ແມ່ນອົງການດໍາເນີນຄະດີແລ້ວ ອົງການນັ້ນ ຕ້ອງນໍາສົ່ງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງບ່ອນໃກ້ຄຽງໃນທັນ ໃດ.

ມາດຕາ 89 ການພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທໍາຜິດ

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະ ນັກງານໄອຍະການ ທີ່ພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທໍາຜິດ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບສະພາບທີ່ພົບເຫັນ ແລະ ເກັບກໍາຂໍ້ມູນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ເພື່ອໃຊ້ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 90 ກໍານົດເວລາໃນການພິຈາລະນາ ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມບໍ່ໃຫ້ ເກີນເວລາ ຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມເປັນຕົ້ນໄປ. ໃນກໍລະນີມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບ ສົນ ກໍານົດເວລາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສິບວັນ ແລະ ຕ້ອງລົງຄໍາເຫັນໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ອອກຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ອອກຄໍາສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
3. ສົ່ງຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມໄປໃຫ້ອົງການທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພິຈາລະນາ.

ໃນການພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມນັ້ນ ກ່ອນຈະອອກ ຫຼື ບໍ່ອອກຄໍາສັ່ງເປີດການສືບ ສວນ-ສອບສວນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ດໍາເນີນຄະດີ ສາມາດທວງເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຟັງຄໍາອະທິບາຍທີ່ຈໍາເປັນ ກໍາໄດ້.

ມາດຕາ 91 ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຂໍ້ມູນໜັກແໜ້ນກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃນຂອບເຂດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຕົນ. ເນື້ອໃນຂອງຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຕ້ອງບອກວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ອອກຄຳສັ່ງ, ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ໜ້າທີ່, ຕຳແໜ່ງ ຂອງຜູ້ອອກຄຳສັ່ງ, ເຫດຜົນ ແລະ ພື້ນຖານ ທີ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ, ສະຖານການກະທຳຜິດ ແລະ ມາດຕາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນທີ່ໄດ້ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເປັນຜູ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ໃນທັນໃດ ພ້ອມທັງມອບໝາຍໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ກໍອາດຈະມອບໝາຍໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ສິ່ງຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອມອບໝາຍໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນໄດ້ໃນ ສອງ ກໍລະນີ ຄື:

1. ໃສ່ເຫດການຂອງການກະທຳຜິດ ໃນກໍລະນີ ທີ່ພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ແຕ່ບໍ່ທັນສາມາດຮູ້ໄດ້ວ່າ ບຸກຄົນໃດເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ;
2. ໃສ່ບຸກຄົນທີ່ຮູ້ວ່າໄດ້ກະທຳຜິດ.

ໃນກໍລະນີ ການກະທຳຜິດໃນສະຖານ ລະຫູໂທດ ຫຼື ໂທສານູໂທດ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບສູງສຸດບໍ່ເກີນ ສາມປີ ຖ້າມີຫຼັກຖານຄົບຖ້ວນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງສະຫຼຸບ ແລ້ວສົ່ງສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ແລະ ຜູ້ຖືກຫາ ໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ກໍໄດ້.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ໄດ້ອອກໄປແລ້ວນັ້ນ ຖ້າເຫັນວ່າຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ຫາກບໍ່ຖືກຕ້ອງກັບພຶດຕິກຳຕົວຈິງ ຫຼື ຫາກຍັງຂາດຂໍ້ກ່າວຫາອື່ນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕົນ ຕ້ອງລາຍງານຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຕ້ອງສົ່ງຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໄປໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຕົນ ຕ້ອງລາຍງານຄໍາສັ່ງດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 92 ສາເຫດທີ່ບໍ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ສາເຫດທີ່ບໍ່ພາໃຫ້ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ບໍ່ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ;
2. ມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 6 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 93 (ບັບປຸງ) ຄໍາສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີທີ່ມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 92 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມທັງແຈ້ງຄໍາສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ແຈ້ງຄວາມນັ້ນຊາບ.

ຄູ່ຄວາມ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຄໍາສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນດຽວກັນ ແລະ ຄູ່ຄວາມມີສິດຂໍອຸທອນ ຄໍາສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ໄດ້ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄໍາສັ່ງ ເປັນຕົ້ນໄປ. ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຄໍາສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພາຍໃນເວລາ ຫ້າວັນ.

ມາດຕາ 94 ການຕິດຕາມກວດກາ ໃນການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ໃນການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ອອກຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໂດຍບໍ່ມີຂໍ້ມູນໜັກແໜ້ນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງລົບລ້າງຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລ້ວອອກຄໍາສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ອອກຄໍາສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງລົບລ້າງຄໍາສັ່ງບໍ່ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລ້ວອອກຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ດ້ວຍຕົນເອງ.

ມາດຕາ 95 (ບັບປຸງ) ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ

ເມື່ອໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການແຈ້ງຄວາມ, ການເຂົ້າສະເໜີຕົວ ຫຼື ການພົບເຫັນຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ຊຶ່ງມີພື້ນຖານຢ່າງໜັກແໜ້ນ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອລາຍງານ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຮີບດ່ວນ ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມທັງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ເມື່ອອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ຮັບຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ຕ້ອງດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 96 ສະຖານທີ່ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ດຳເນີນຢູ່ສະຖານທີ່ ບ່ອນການກະທຳຜິດໄດ້ເກີດຂຶ້ນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ແນ່ນອນ ສະຖານທີ່ບ່ອນການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ ກໍ່ໃຫ້ດຳເນີນຢູ່ບ່ອນພົບເຫັນ, ບ່ອນຢູ່ ຫຼື ບ່ອນຈັບຕົວ ຜູ້ຖືກຫາ.

ໃນກໍລະນີ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ພົບເຫັນການກະທຳຜິດ ທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ກໍ່ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອເກັບໂຮມເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ຮີບດ່ວນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 97 ການກະທຳຜິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ຫຼາຍສະຖານທີ່

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ກະທຳຜິດ ຫາກໄດ້ກະທຳຜິດຢູ່ຫຼາຍເຂດ ຫຼື ຫຼາຍແຂວງ ໃຫ້ເອົາບ່ອນການກະທຳຜິດສຸດທ້າຍ ເປັນບ່ອນດຳເນີນຄະດີ.

ຖ້າຫາກມີການກະທຳຜິດຫຼາຍອັນ ຫຼື ຫຼາຍສະຖານ ໃຫ້ຖືເອົາບ່ອນການກະທຳຜິດ ທີ່ໜັກກວ່າໝູ່ນັ້ນ ເປັນບ່ອນດຳເນີນຄະດີ.

ມາດຕາ 98 ການມອບໝາຍໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດມອບໝາຍໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຜູ້ໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຄົນ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 99 ການມອບປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເກັບໂຮມເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ທີ່ຢູ່ນອກເຂດພື້ນທີ່ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີສິດມອບໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ໃນພື້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເກັບໂຮມເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຕາມປະເດັນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຕົນກໍ່ໄດ້.

ປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃນນັ້ນຕ້ອງກຳນົດເຫດການຂອງການກະທຳຜິດໂດຍຫຍໍ້ ແລະ ສະເໜີບັນຫາແຕ່ລະຢ່າງທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ລະອຽດຈະແຈ້ງ ເພື່ອໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນອື່ນ ປະຕິບັດແທນ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ໄດ້ຮັບປະເດັນນັ້ນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ສຳເລັດ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ໄດ້ມອບປະເດັນ ພາຍໃນເວລາທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນປະເດັນ.

ມາດຕາ 100 ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

ເນື້ອໃນບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເວລາເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່, ບ່ອນປະຈຳການຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ຜູ້ບັນທຶກ; ໃນກໍລະນີມີເຈົ້າໜ້າທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຫຼາຍຄົນ ກໍຕ້ອງບອກຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງ, ໜ້າທີ່, ບ່ອນປະຈຳການ ຂອງແຕ່ລະຄົນ;
3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ, ທີ່ຢູ່ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ແຕ່ລະຄົນ, ສຳລັບຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງນັ້ນ ໃຫ້ເອົາຊື່ວະປະຫວັດຂອງແຕ່ລະຄົນ;
4. ຂໍ້ກ່າວຫາ;
5. ເນື້ອໃນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ (ຄຳໃຫ້ການ, ຜົນການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ, ການຊັນນະສູດ, ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄົນໃໝ່, ການຊີ້ຕົວ ແລະ ການຍັງຢືນ, ການກວດຄົ້ນ, ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ);
6. ຮູບຖ່າຍ, ພາບ ຫຼື ສຽງບັນທຶກ, ຮອຍມື, ຮອຍຕີນ, ຄາບເລືອດ ແລະ ວັດຖຸອື່ນ ຖ້າຫາກມີ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວອ່ານເອງ ຫຼື ອ່ານໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວພັງພ້ອມທັງຖາມຄຳເຫັນຂອງຜູ້ກ່ຽວແລ້ວ ຈຶ່ງໃຫ້ລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມືໃສ່.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເພີ່ມເຕີມ, ຕັດອອກ ຫຼື ປ່ຽນແປງບົດບັນທຶກ.

ຖ້າຫາກມີການຂີດຂ້າ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ຂໍ້ຄວາມໃນບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ໃຫ້ລົງລາຍເຊັນຍັງຢືນ, ສ່ວນຜູ້ຖືກຫາມັນ ຍັງຕ້ອງແປະໂປ້ມືໃສ່ ຕໍ່ໜ້າແຖວບ່ອນມີການຂີດຂ້າ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມນັ້ນ.

ຖ້າບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກມີຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງໜ້າເຈ້ຍ ໃຫ້ຜູ້ຖືກສອບສວນ ເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມື ຍັງຢືນໄວ້ໃນແຕ່ລະໜ້າເຈ້ຍ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຫາກບໍ່ຍອມລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໄປ້ມືໃສ່ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ໝາຍເຫດໄວ້ໃນຕອນທ້າຍຂອງບົດບັນທຶກ ແລ້ວລົງລາຍເຊັນຢັ້ງຢືນໄວ້.

ບົດບັນທຶກການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃຫ້ເຮັດເປັນ ສາມ ສະບັບ ຄື ສະບັບໜຶ່ງ ປະກອບໃສ່ສໍານວນຄະດີ, ອີກໜຶ່ງສະບັບ ໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເກັບມ້ຽນໄວ້ ແລະ ໜຶ່ງສະບັບອີກມອບໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ການ.

ມາດຕາ 101 ການຮັກສາຄວາມລັບ ຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນ ເພື່ອຮັກສາຄວາມລັບໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີຮູ້ລ່ວງໜ້າ ກ່ຽວກັບການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເປີດເຜີຍຄວາມລັບ. ການແຈ້ງດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງບັນທຶກໄວ້. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ໄດ້ລະເມີດ ຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 102 ການພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຂໍ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ ຫາກໄດ້ຮ້ອງຂໍກ່ຽວກັບບັນຫາໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ການພິສູດຫຼັກຖານ, ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່, ການຍົດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ເພື່ອໃຊ້ແທນຄໍາເສຍຫາຍນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງພິຈາລະນາແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຂໍນັ້ນ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍ ເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງຜົນຂອງການພິຈາລະນາ ເປັນລາຍລັກອັກສອນຂອງຕົນ ໃຫ້ເຈົ້າຂອງຄໍາຮ້ອງນັ້ນຊາບ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກບໍ່ເຫັນດີແກ້ໄຂ ຫຼື ບໍ່ພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ເຈົ້າຂອງຄໍາຮ້ອງ ມີສິດຂໍອຸທອນການຕົກລົງ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຂັ້ນດຽວກັນ ແລະ ຂໍອຸທອນການຕົກລົງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດນັ້ນ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບການຕົກລົງນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ. ການຕົກລົງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຂັ້ນອຸທອນ ເປັນການຕົກລົງຂັ້ນສຸດທ້າຍ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການທີ່ໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍອຸທອນນັ້ນ ຕ້ອງພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ພາຍໃນເວລາ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍອຸທອນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 103 ການຮ້ອງຂໍຄໍາເສຍຫາຍ ໃນເວລາດໍາເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງຜູ້ກ່ຽວ ມີສິດ ຮ້ອງຂໍຄໍາເສຍຫາຍທີ່ເນື່ອງມາຈາກການກະທໍາຜິດທາງອາຍາ ໃນເວລາດໍາເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ. ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຮ້ອງຂໍ ຫາກບໍ່ຮູ້ສິດດັ່ງກ່າວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງອະທິບາຍໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ.

ການຮ້ອງຂໍຄໍາເສຍຫາຍ ສາມາດເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຫຼື ທາງປາກເປົ່າ ກໍໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍທາງປາກເປົ່າ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກເອົາການຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ຄົບຖ້ວນ. ບົດບັນທຶກ ກ່ຽວກັບການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍ ໃຫ້ເກັບໄວ້ໃນສໍານວນຄະດີ.

ມາດຕາ 104 ການເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ

ເມື່ອມີການຮ້ອງຂໍຄ່າເສຍຫາຍ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຈະເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫາກແມ່ນຜູ້ຮັບໃຊ້ວຽກ ຫຼື ຜູ້ບໍ່ມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານການປະພຶດ ໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໃຊ້ວຽກ ຫຼື ຄຸ້ມຄອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ.

ມາດຕາ 105 ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຜູ້ແປພາສາ ໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຄວາມຈໍາເປັນ ຕ້ອງເຊີນເອົາບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງຮູ້ພາສາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດີເປັນຜູ້ແປພາສາ ເຖິງວ່າ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຈະຮູ້ພາສາທີ່ຕ້ອງການແປນັ້ນເປັນຢ່າງດີກໍຕາມ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ລວມທັງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ຜູ້ແປພາສາ ແລະ ເຮັດບົດບັນທຶກໄວ້ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວເຊັ່ນຢັ້ງຢືນ.

ມາດຕາ 106 (ບັບປຸງ) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດເປັນຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ

ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ເປັນຜູ້ແປພາສາ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ຍາດພີ່ນ້ອງ ຂອງໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາໃນຄະດີ;
2. ບຸກຄົນທີ່ເປັນພະຍານໃນຄະດີ, ຜູ້ປົກປ້ອງ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ຫົວໜ້າ ຫຼື ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າ ຫຼື ຮອງຫົວໜ້າ ອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ, ຜູ້ຊ່ວຍພະນັກງານໄອຍະການ, ປະທານ ຫຼື ຮອງປະທານສານ, ຜູ້ພິພາກສາ, ຜູ້ຊ່ວຍຜູ້ພິພາກສາ ແລະ ຈໍາສານ;
3. ບຸກຄົນ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງ ຂອງຜູ້ມີຜົນປະໂຫຍດໃນຄະດີ.

ມາດຕາ 107 ການຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ

ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຕາມການຮ້ອງຂໍຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງພິຈາລະນາ ອອກຄຳສັ່ງ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 128 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ການກະທຳຜິດ ຫາກໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ອົງການລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການ ຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໂດຍ ໜ້າທີ່ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຊັບ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 128 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຕ້ອງຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງມູນຄ່າຄວາມເສຍ ຫາຍ.

ມາດຕາ 108 ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ໄດ້ຮູ້ແຈ້ງກ່ຽວກັບປະເພດ, ຈຳນວນ ແລະ ສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ພົວພັນ ກັບການກະທຳຜິດ ແລະ ຈະນຳໃຊ້ເປັນປະໂຫຍດໃນການດຳເນີນຄະດີ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວ ໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ນັ້ນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຈະເກີດຄວາມເສຍຫາຍ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບ ສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການ ເພື່ອແກ້ໄຂ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີ ຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນວ່າ ຊັບ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຫາກເປັນກຳມະສິດ ທີ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ກໍ່ໃຫ້ສິ່ງຄືນແກ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ມາດຕາ 109 ການໂຮມ ຫຼື ແຍກຄະດີອາຍາ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ

ຜູ້ຖືກຫາ ຜູ້ໜຶ່ງ ທີ່ກະທຳຜິດຫຼາຍສະຖານ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາຫຼາຍຄົນ ໄດ້ຮ່ວມກັນກະທຳຜິດໃນສະຖານດຽວ ຫຼື ຫຼາຍສະຖານ ລວມທັງ ຜູ້ປົດບັງການກະທຳຜິດ ໃຫ້ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ເປັນຄະດີດຽວ.

ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ສາມາດແຍກໄດ້ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ດັ່ງນີ້:

1. ການສືບສວນ-ສອບສວນ ບໍ່ສາມາດດຳເນີນໄດ້ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ໃນເວລາອັນຄວນ;
2. ການສືບສວນ-ສອບສວນ ບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເປັນຈິງຂອງຄະດີ;
3. ການກະທຳຜິດຂອງເດັກອາຍຸບໍ່ເຖິງ ສິບແປດປີ ຮ່ວມກັບຜູ້ໃຫຍ່.

ໃນການໂຮມ ຫຼື ການແຍກ ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງອອກການ ຕົກລົງ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໃນຂັ້ນດຽວກັນ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາອອກ ການຕົກລົງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 110 (ປັບປຸງ) ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ

ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ສະຫຼຸບການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ສິ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນເວລາ ສອງ ເດືອນ ສຳລັບການ ກະທຳຜິດ ໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ ແລະ ສາມເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານຄະຣຸໂທດ ນັບແຕ່ວັນ ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການ ອາດຈະຕໍ່ເວລາໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ອີກ ເທື່ອລະ ສອງ ເດືອນ ແຕ່ລວມທັງໝົດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຫົກ ເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ ແລະ ເທື່ອລະ ສາມ ເດືອນ ແຕ່ລວມທັງໝົດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ໜຶ່ງ ປີ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານຄະຣຸໂທດ ຕາມການສະເໜີຂອງ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກ ງານໄອຍະການ. ການສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາແຕ່ລະເທື່ອ ໃຫ້ດຳເນີນ ສືບຫ້າ ວັນ ກ່ອນໝົດກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບ ສວນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການສິ່ງສຳນວນຄະດີ ພ້ອມທັງປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ຄົນໃຫ້ອົງການ ສືບສວນ-ສອບສວນ ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມນັ້ນ ກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສອງເດືອນ ນັບແຕ່ວັນອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການສືບສວນ-ສອບສວນຄືນ ຄະດີທີ່ຖືກໂຈະ ຫຼື ຊັດມ້ຽນໄວ້ນັ້ນ ການສືບສວນ-ສອບ ສວນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມເວລາທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນວັກ 1 ແລະ ວັກ 2 ຂອງມາດຕານີ້ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ສືບສວນ- ສອບສວນຄະດີຄືນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນການອະນຸຍາດ ຫຼື ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຕໍ່ເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງ ອອກຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ພ້ອມດ້ວຍເຫດຜົນ ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ຮັບຄຳສະ ເໜີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 111 ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ

ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສອງເດືອນ ສຳລັບການກະ ທຳຜິດໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມ ເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານຄະຣຸໂທດ ນັບແຕ່ວັນ ອອກຄຳສັ່ງກັກຂັງພາງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ອາດ ຈະຕໍ່ເວລາການກັກຂັງພາງໄດ້ອີກ ເທື່ອລະ ສອງ ເດືອນ ແຕ່ທັງໝົດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຫົກເດືອນ ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນ ສະຖານໂທສານຸໂທດ; ສຳລັບການກະທຳຜິດໃນສະຖານຄະຣຸໂທດນັ້ນ ສາມາດຕໍ່ໄດ້ເທື່ອລະ ສາມເດືອນ ແຕ່ທັງໝົດ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ໜຶ່ງປີ. ການສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາການກັກຂັງພາງ ແຕ່ລະເທື່ອໃຫ້ດຳເນີນ ສືບຫ້າວັນ ກ່ອນໝົດກຳນົດເວລາ ການກັກຂັງພາງ.

ເມື່ອໝົດກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງແລ້ວ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີຫຼັກຖານພຽງພໍ ເພື່ອສະຫຼຸບການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ປະກອບສຳນວນຄະດີ ສິ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພ້ອມທັງຂໍຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກຫາ ແລ້ວສິ່ງສິ່ງຂອງຕິດຕົວທີ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງຜູ້ກ່ຽວຄົນຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ໂດຍເຮັດບົດບັນທຶກມອບຮັບຢ່າງຄັກແນ່.

ມາດຕາ 112 ມາດຕະການລົບລ້າງ ສາເຫດ ຫຼື ເງື່ອນໄຂ ຂອງການກະທຳຜິດ

ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຖ້າຫາກຮູ້ສາເຫດ ຫຼື ເງື່ອນໄຂ ທີ່ພາໃຫ້ການກະທຳຜິດເກີດຂຶ້ນ ແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສະເໜີມາດຕະການໃດໜຶ່ງ ໃຫ້ອົງການລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ, ວິສາຫະກິດ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນາລົບລ້າງ.

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການລົບລ້າງນັ້ນແລ້ວ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນເວລາ ສາມສິບ ວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີເປັນຕົ້ນໄປ.

ພາກທີ VI

ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ

ໝວດທີ 1

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ

ມາດຕາ 113 ໝາຍຮຽກ

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ອອກໝາຍຮຽກ ຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກກັກຂັງ ແລະ ຜູ້ຖືກສົງໄສ ໃຫ້ເຂົ້າມາສະເໜີຕົວ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ອອກໝາຍຮຽກ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແລະ ພະຍານ ເພື່ອເຂົ້າມາໃຫ້ການ.

ໝາຍຮຽກ ຕ້ອງບອກຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ ແລະ ທີ່ຢູ່ ຂອງຜູ້ຖືກຮຽກ, ເຫດຜົນຂອງການຮຽກ, ວັນ ເວລາ ສະຖານທີ່ ໃຫ້ເຂົ້າພົບ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ເຂົ້າມາພົບ ຕາມໝາຍຮຽກ.

ມາດຕາ 114 ລະບຽບການຮຽກ

ໝາຍຮຽກ ຕ້ອງເຮັດເປັນສອງສະບັບຄື ໜຶ່ງສະບັບ ມອບໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຖືມາໃນເວລາເຂົ້າສະເໜີຕົວ ແລະ ອີກໜຶ່ງສະບັບ ເອົາໄວ້ສຳນວນຄະດີ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຜູ້ຮັບໝາຍຮຽກແທນຜູ້ກ່ຽວ ເຊັນຢັ້ງຢືນວ່າ

ໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກ ໂດຍບອກວັນເວລາທີ່ໄດ້ຮັບມອບ ແລ້ວສົ່ງກັບຄືນໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໃນໝາຍຮຽກ ຕ້ອງບອກຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ທີ່ຢູ່ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສະຖານທີ່, ວັນເວລາ ເຂົ້າສະເໜີຕົວ, ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບການເຂົ້າສະເໜີຕົວ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕາມກົດໝາຍໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ປະຕິບັດຕາມໝາຍຮຽກ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກຫາບໍ່ຢູ່ ຕ້ອງມອບໝາຍຮຽກ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນເຮືອນຜູ້ກ່ຽວ ຕັ້ງຢູ່ ຫຼື ສຳນັກງານ, ອົງການ, ໂຮງຈັກ, ໂຮງງານ ບ່ອນຜູ້ກ່ຽວເຮັດວຽກ ເພື່ອມອບຕໍ່ໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຮຽກຜູ້ຖືກຫາທີ່ມີອາຍຸບໍ່ເຖິງ ສິບແປດປີ ຕ້ອງມອບໝາຍຮຽກໃຫ້ພໍ່ແມ່, ຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ.

ໝາຍຮຽກ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ສາມ ວັນ ແລະ ຫ້າ ວັນ ກ່ອນວັນນັດໝາຍ ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫາກຢູ່ເຂດທ່າງໄກສອກຫຼີກ.

ສຳນັກງານ, ອົງການ, ການຈັດຕັ້ງ, ໂຮງຈັກ, ໂຮງງານ ຕ້ອງອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ເຂົ້າສະເໜີຕົວຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມໝາຍຮຽກ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກຮຽກໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກເຖິງ ສາມຄັ້ງ ແຕ່ບໍ່ເຂົ້າມາພົບ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດອອກຄຳສັ່ງພາຕົວຜູ້ກ່ຽວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 137 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ສຳລັບການຮຽກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນການດຳເນີນຄະດີ ກໍ່ໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງດຽວກັນກັບການຮຽກຜູ້ຖືກຫາ.

ມາດຕາ 115 ການເອົາຄຳໃຫ້ການ

ກ່ອນເອົາຄຳໃຫ້ການ ຕ້ອງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ໃຫ້ການ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 67, 68, 69 ແລະ 70 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຕ້ອງດຳເນີນຢູ່ຫ້ອງການ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ອົງການໄອຍະການ ແຕ່ຖ້າຫາກມີຄວາມຈຳເປັນ ອາດຈະດຳເນີນຢູ່ບ່ອນອື່ນ ທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມກໍ່ໄດ້.

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການ ນອກຈາກເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ແລ້ວຕ້ອງມີພະນັກງານຜູ້ໜຶ່ງເຂົ້າຮ່ວມ ເພື່ອບັນທຶກ.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 116 ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາໃນທັນໃດ ພາຍຫຼັງໄດ້ອອກຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ໃສ່ຜູ້ກ່ຽວແລ້ວ ຖ້າຫາກວ່າການເອົາ ຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫານັ້ນ ຫາກບໍ່ສາມາດດຳເນີນໄດ້ໃນທັນໃດ ກໍຕ້ອງເຮັດ ບົດບັນທຶກ ພ້ອມດ້ວຍເຫດຜົນ.

ກ່ອນຈະເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຕ້ອງແຈ້ງຂໍ້ກ່າວຫາ ພ້ອມທັງສິດ ແລະ ພັນທະ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນມາດຕາ 65 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ. ຖ້າວ່າມີຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາເຂົ້າຮ່ວມ ກໍຕ້ອງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ພວກກ່ຽວຊາບ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 71 ແລະ 74 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຖ້າມີຜູ້ຖືກຫາຫຼາຍຄົນ ຕ້ອງເອົາຄຳໃຫ້ການເທື່ອລະຄົນ ແລະ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ. ຜູ້ຖືກຫາຈະ ຂຽນຄຳໃຫ້ການດ້ວຍຕົນເອງ ກໍໄດ້.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ແຕ່ລະເທື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການ ບໍ່ອະນຸຍາດໃນເວລາກາງຄືນ ເວັນເສຍແຕ່ ໃນກໍລະນີ ຈຳເປັນ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ແຕ່ຕ້ອງ ແຈ້ງເຫດຜົນໄວ້ໃນບົດບັນທຶກການເອົາຄຳໃຫ້ການ.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການບໍ່ອະນຸຍາດ ໃຫ້ດຳເນີນດ້ວຍການຕົວະຍິວະ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ທຸບຕີ ຫຼື ທໍລະມານ. ຖ້າ ຫາກມີການລະເມີດ ກໍຈະຖືກດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ທີ່ເນື່ອງມາຈາກການລະເມີດນັ້ນ ຕາມກົດໝາຍ.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກຫາ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍ ສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 117 ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງອາຍຸສິບແປດປີ, ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກຶກ, ປັນຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງອາຍຸ ສິບແປດ ປີ, ຄົນ ຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກຶກ, ປັນ ຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ ຊຶ່ງບໍ່ສາມາດປະຕິບັດສິດຂອງຕົນໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ຄູ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງ ກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 118 (ບັບປຸງ) ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານ

ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕາ 115 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງພະຍານຫຼາຍຄົນ ໃຫ້ດຳເນີນໄປເທື່ອລະຄົນ ແລະ ໃຫ້ແຍກພວກກ່ຽວຢູ່ແຕ່ລະ ບ່ອນ ພ້ອມທັງບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ພວກກ່ຽວສົນທະນາກັນ.

ໃນການເອົາຄຳໃຫ້ການຂອງເດັກ, ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກຶກ ແລະ ຄົນປັນຍາອ່ອນ, ເສຍຈິດ ທີ່ຖືກ ອ້າງເປັນພະຍານນັ້ນ ຕ້ອງເຊີນ ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ, ຄູ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຕາມກົດໝາຍເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ມາດຕາ 119 ການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ

ເມື່ອຄໍາໃຫ້ການຫາກບໍ່ກົງກັນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ມີສິດທໍາການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ ລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ການດ້ວຍກັນ ແຕ່ການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າແຕ່ລະເທື່ອນັ້ນ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສອງຄົນ.

ກ່ອນທໍາການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມນັ້ນ ຊາບກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການປະຕິເສດ ຫຼື ການໃຫ້ການເທັດ. ການແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະຕ້ອງບົ່ງໄວ້ໃນບົດບັນທຶກການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າ.

ກ່ອນເລີ່ມຕົ້ນການຊ້ອງໜ້າ ຕ້ອງສອບຖາມ ກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນ ລະຫວ່າງ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການສອບຖາມຊ້ອງໜ້າດ້ວຍກັນ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງບັນຫາ ທີ່ຕ້ອງການຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ໃຫ້ກັນຊາບ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ຟັງຄໍາໃຫ້ການແລ້ວ ອາດຈະສືບຕໍ່ສອບຖາມ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແຕ່ລະຄົນ ແລະ ບັນທຶກໄວ້ໃນບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 120 ການຊີ້ຕົວ ແລະ ການຢັ້ງຢືນ

ການຊີ້ຕົວ ແມ່ນ ວິທີການໜຶ່ງໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ສະແດງອອກ ໂດຍໃຫ້ພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ເປັນຜູ້ຊີ້ຕົວ ຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ຕົນຮູ້ເຫັນວ່າ ເປັນຜູ້ກະທໍາຜິດ.

ການຢັ້ງຢືນ ແມ່ນ ວິທີການໜຶ່ງໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ສະແດງອອກ ໂດຍໃຫ້ພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຢັ້ງຢືນວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນເຖິງການກະທໍາຜິດ ຫຼື ຊາກສົບ ທີ່ຕົນຮູ້ເຫັນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຈໍາເປັນຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງໃຫ້ພະຍານ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ຊີ້ຕົວບຸກຄົນ, ຢັ້ງຢືນ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ຊາກສົບ.

ກ່ອນທໍາການຊີ້ຕົວ ຫຼື ຢັ້ງຢືນນັ້ນ ຜູ້ຈະຊີ້ຕົວບຸກຄົນ, ຢັ້ງຢືນ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ຊາກສົບ ຕ້ອງໃຫ້ການກ່ຽວກັບສະພາບທີ່ຕົນໄດ້ພົບເຫັນ ພ້ອມທັງບອກ ຕໍານິ, ຮູບປະພັນ, ຈຸດພິເສດຕ່າງໆຂອງບຸກຄົນ, ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ຊາກສົບນັ້ນ.

ໃນການຊີ້ຕົວ ຕ້ອງນໍາເອົາບຸກຄົນທີ່ຈະຖືກຊີ້ຕົວ ມາຮ່ວມກັບບຸກຄົນອື່ນຢ່າງໜ້ອຍ ສາມ ຄົນ ທີ່ມີຮູບຮ່າງຄ້າຍຄືກັນ ແລ້ວເອົາຜູ້ຈະຊີ້ຕົວນັ້ນ ມາຊີ້ຕົວ ໂດຍຮັບປະກັນຄວາມລັບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ.

ໃນການຢັ້ງຢືນວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຕ້ອງນໍາເອົາວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ຈະຖືກຢັ້ງຢືນນັ້ນ ມາວາງລວມກັນກັບວັດຖຸສິ່ງຂອງອື່ນ ທີ່ມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ, ປະເພດດຽວກັນ ຢ່າງໜ້ອຍ ສາມອັນ ແລ້ວເອົາຜູ້ຈະຢັ້ງຢືນ ມາຢັ້ງຢືນວັດຖຸທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການຊີ້ຕົວ ແລະ ການຢັ້ງຢືນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 2 ການກວດຄົ້ນ, ການຍຶດ ຫຼື ການອາຍັດ ຊັບ

ມາດຕາ 121 ການກວດຄົ້ນ

ການກວດຄົ້ນ ຈະດໍາເນີນໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຫາກມີຄໍາສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ເທົ່ານັ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີ ການກະທໍາຜິດເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ແຕ່ກໍຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ພາຍຫຼັງທີ່ການກວດຄົ້ນໄດ້ສິ້ນສຸດແລ້ວ.

ຄໍາສັ່ງກວດຄົ້ນ ມີຜົນບັງຄັບ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ກ່ອນ ແລະ ຫຼັງ ການກວດຄົ້ນນັ້ນ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການກວດຄົ້ນ ຕ້ອງສະແດງຄວາມບໍລິສຸດຂອງຕົນ ຕໍ່ເຈົ້າຂອງສະຖານທີ່, ເຈົ້າຂອງຍານພາຫະນະ ຫຼື ຕໍ່ບຸກຄົນທີ່ຖືກກວດຄົ້ນ.

ມາດຕາ 122 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ທໍາການກວດຄົ້ນ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ທໍາການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ ແລະ ຕົວບຸກຄົນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຂໍ້ມູນທີ່ເຊື່ອໄດ້ວ່າ ໃນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ ຫຼື ຕົວບຸກຄົນ ໄດ້ເກັບມ້ຽນ ຫຼື ຊຸກເຊື່ອງວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ຜິດກົດໝາຍ ຫຼື ໄດ້ມາຈາກການກະທໍາຜິດ ຫຼື ວັດຖຸ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທໍາຜິດ;
2. ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນ ເພື່ອເກັບໂຮມຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ ພົວພັນກັບການກະທໍາຜິດ.

ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ຫຼື ຍານພາຫະນະ ອາດຈະດໍາເນີນ ເພື່ອຊອກຫາຜູ້ກະທໍາຜິດ ກໍໄດ້.

ມາດຕາ 123 ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ

ເຄຫະສະຖານ ແມ່ນ ເຮືອນຢູ່ ແລະ ສິ່ງຕ່າງໆ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນບໍລິເວນເດີນບ້ານ, ເຮືອ, ແພ ທີ່ໃຊ້ເປັນບ່ອນຢູ່ປະຈໍາຂອງຄອບຄົວ, ສໍານັກງານ, ເຮືອນພັກ, ໂຮງແຮມ, ໂຮງງານ ແລະ ເຄຫະສະຖານອື່ນ.

ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ຕ້ອງເຮັດຊ້ອງໜ້າ ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ເຈົ້າຂອງເຮືອນ ແລະ ພະຍານຢ່າງໜ້ອຍ ສອງ ຄົນ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການກວດຄົ້ນ ສໍານັກງານ, ອົງການ, ວິສາຫະກິດ ຕ້ອງເຮັດຊ້ອງໜ້າຜູ້ຕາງໜ້າ ສໍານັກງານ, ອົງການ, ວິສາຫະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການກວດຄົ້ນສາສະໜາສະຖານ ຊຶ່ງແມ່ນ ເຄຫະສະຖານປະເພດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ກູຕິວິຫານ, ສີມ, ໂບດ, ຫໍ ແລະ ສິ່ງຕ່າງໆ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນບໍລິເວນສາສະໜາສະຖານ ຕ້ອງມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງເຈົ້າອະທິການວັດ, ຄຸນພໍ່, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການສາສະໜາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນ.

ການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ແລະ ສາສະໜາສະຖານ ໃຫ້ດຳເນີນໃນເວລາກາງເວັນ ແຕ່ ຫົກ ໂມງ ຫາ ສິບ ແປດ ໂມງ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ການກວດຄົ້ນຫາກໄດ້ດຳເນີນມາແລ້ວ ແຕ່ເມື່ອຮອດ ສິບແປດໂມງ ແຕ່ການກວດຄົ້ນຍັງບໍ່ ທັນສິ້ນສຸດນັ້ນ ກໍໃຫ້ສືບຕໍ່ຈົນກວ່າຈະສຳເລັດ. ໃນເວລາທຳການກວດຄົ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ທຳການກວດຄົ້ນ ມີ ສິດບໍ່ອະ ນຸຍາດໃຫ້ບຸກຄົນພາຍໃນ ອອກນອກ ຫຼື ບຸກຄົນພາຍນອກ ເຂົ້າມາພາຍໃນເຄຫະສະຖານ ຫຼື ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການ ຕິດຕໍ່ພົວພັນ ລະຫວ່າງ ບຸກຄົນພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ຈົນກວ່າການກວດຄົ້ນຈະສຳເລັດ.

ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ເອກະສານຕ່າງໆ ທີ່ຈະຍຶດເອົາເປັນຂອງກາງໃນຄະດີໄດ້ນັ້ນ ກໍຕໍ່ເມື່ອສິ່ງດັ່ງກ່າວ ຫາກ ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ ຫຼື ເປັນສິ່ງທີ່ຜິດກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 124 ການກວດຄົ້ນຍານພາຫະນະ ແລະ ຕົວບຸກຄົນ

ການກວດຄົ້ນຍານພາຫະນະ ເຊັ່ນ ລົດ, ເຮືອ ຫຼື ຍານພາຫະນະອື່ນ ທີ່ຖືກສົງໄສວ່າໄດ້ມີການຊຸກເຊື່ອງສິ່ງທີ່ ຜິດກົດໝາຍ ຫຼື ຜູ້ກະທຳຜິດນັ້ນ ຈະດຳເນີນເວລາໃດກໍໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງດຳເນີນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າເຈົ້າຂອງຍານພາຫະນະນັ້ນ.

ການກວດຄົ້ນຕົວບຸກຄົນ ທີ່ຖືກຈັບຕົວ, ກັກຂັງ ຫຼື ທີ່ຖືກສົງໄສວ່າ ໄດ້ຊຸກເຊື່ອງສິ່ງຂອງຕ່າງໆ ທີ່ຜິດກົດ ໝາຍນັ້ນ ຈະເຮັດຂຶ້ນໂດຍບໍ່ມີຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ກໍໄດ້.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ທຳການກວດຄົ້ນຕົວແມ່ຍິງ ຕ້ອງແມ່ນບຸກຄົນທີ່ເປັນເພດດຽວກັນ ແລະ ການກວດຄົ້ນນັ້ນ ຕ້ອງ ເຮັດໃນສະຖານທີ່ກຳບັງ.

ມາດຕາ 125 ບົດບັນທຶກການກວດຄົ້ນ

ເມື່ອໄດ້ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ຍານພາຫະນະ ຫຼື ຕົວບຸກຄົນສຳເລັດແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ທຳການກວດຄົ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກການກວດຄົ້ນ ແລະ ບັນຊີຂອງກາງຕາມຮູບປະພັນ, ຈຳນວນ ແລະ ຄຸນນະພາບຢ່າງລະອຽດກັບ ທີ່.

ບົດບັນທຶກການກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ຕ້ອງເຮັດເປັນ ສາມສະບັບ ແລະ ອ່ານຊ້ອງໜ້າຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການ ກວດຄົ້ນ ແລ້ວພ້ອມກັນລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໄປ້ມື ໄວ້ເປັນຫຼັກຖານ. ບົດບັນທຶກດັ່ງກ່າວ ໜຶ່ງ ສະບັບ ປະກອບ ເຂົ້າໃນສຳນວນຄະດີ, ອີກສະບັບໜຶ່ງ ມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງເຮືອນ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າ ສຳນັກງານ, ອົງການ, ວິສາຫະກິດທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ ແລະ ອີກໜຶ່ງສະບັບ ມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ.

ສຳລັບບົດບັນທຶກການກວດຄົ້ນຍານພາຫະນະ ຫຼື ຕົວບຸກຄົນ ກໍຕ້ອງເຮັດເປັນ ສາມສະບັບ ເຊັ່ນດຽວກັນ ຄື ໜຶ່ງສະບັບ ປະກອບເຂົ້າໃນສຳນວນຄະດີ, ອີກສະບັບໜຶ່ງ ມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງຍານພາຫະນະ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ຖືກກວດຄົ້ນ ແລະ ອີກໜຶ່ງສະບັບ ມອບໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ເກັບມ້ຽນໄວ້.

ການກວດຄົ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 126 ການຍຶດວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ເອກະສານ ໃນເວລາກວດຄົ້ນ

ໃນເວລາກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ, ສະຖານທີ່ເຮັດວຽກ, ຍານພາຫະນະ ແລະ ຕົວບຸກຄົນນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ມີສິດ ຍຶດວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ເອກະສານ ທີ່ເປັນຫຼັກຖານ ຫຼື ຂອງກາງຄະດີ. ການເກັບມ້ຽນຊັບ ຫຼື ເອກະສານທີ່ຍຶດ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 30 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ການຍຶດ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ເອກະສານ ໃນເວລາດຳເນີນການກວດຄົ້ນ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ. ໃນບົດບັນທຶກນັ້ນ ຕ້ອງບອກແຈ້ງ ວັນ, ເວລາ, ສະຖານທີ່ກວດຄົ້ນ, ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງໜ້າທີ່ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການກວດຄົ້ນ, ລາຍການວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ຖືກຍຶດ. ເມື່ອເຮັດບົດບັນທຶກແລ້ວ ຕ້ອງອ່ານໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຟັງ ແລ້ວໃຫ້ລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມືໄວ້.

ການຍຶດວັດຖຸສິ່ງຂອງ ຫຼື ເອກະສານ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 127 ການຍຶດໄປສະນີພັນ, ວັດສະດຸໄປສະນີ ແລະ ໂທລະເລກ

ໃນກໍລະນີທີ່ສິ່ງໄສວ່າ ໄປສະນີພັນ, ວັດສະດຸໄປສະນີ ແລະ ໂທລະເລກ ຫາກມີການພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຍຶດ ຍົກເວັ້ນໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ແຕ່ພາຍຫຼັງໄດ້ຍຶດແລ້ວ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ແລະ ລາຍງານ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ກ່ອນທຳການຍຶດ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ປະຕິບັດຄຳສັ່ງຍຶດ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫ້ອງການໄປສະນີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຊາບ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຊຶ່ງຕ້ອງດຳເນີນໂດຍຊ້ອງໜ້າຜູ້ກ່ຽວ.

ບົດບັນທຶກການຍຶດ ໃຫ້ມີລາຍເຊັນ ຂອງຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫ້ອງການໄປສະນີ ແລະ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 128 ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຊັບ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ການດຳເນີນຄະດີ

ໃນການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ມີສິດອອກຄຳສັ່ງ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການປັບໃໝ ແລະ ຄ່າທຳນຽມສານ ຫຼື ເພື່ອຮີບເປັນຂອງລັດ.

ຊັບທີ່ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດນັ້ນ ອາດມອບໃຫ້ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ເຈົ້າຂອງຊັບ ເປັນຜູ້ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຊັບດັ່ງກ່າວ. ໃນກໍລະນີ ມີການລະເມີດ ເຊັ່ນ ຊີ້ຂາຍ, ຊວດຈຳ, ມອບໂອນ, ປິດບັງ, ປົກປິດເອົາ ຫຼື ທຳລາຍ ຜູ້ປົກປັກຮັກສາ ຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕາມກົດໝາຍ.

ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຕ້ອງດຳເນີນໂດຍຊ້ອງໜ້າເຈົ້າຂອງຊັບ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຄອບຄົວ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ, ຂອງອົງການປົກຄອງບ້ານ ຫຼື ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພະຍານ ສອງຄົນຂຶ້ນໄປ.

ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ຊັບ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ຕ້ອງບອກ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ໜ້າທີ່, ຕຳແໜ່ງ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ທຳການ ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ; ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແຕ່ລະຄົນ; ປະເພດ ແລະ ຈຳນວນຊັບ ທີ່ຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ພ້ອມດ້ວຍ ຂໍ້ຫ້າມຕ່າງໆ.

ບົດບັນທຶກ ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຕ້ອງເຮັດເປັນສາມສະບັບ ຄື ໜຶ່ງສະບັບ ມອບໃຫ້ເຈົ້າຂອງຊັບທີ່ຖືກອາຍັດ, ອີກສະບັບໜຶ່ງ ມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນຊັບທີ່ຖືກຍຶດ ຫຼື ອາຍັດ ນັ້ນຕັ້ງຢູ່ ແລະ ອີກໜຶ່ງສະບັບ ປະກອບໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການຍຶດ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 3

ການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ການຊັນນະສຸດຊາກສົບ, ການແຕ່ງຕັ້ງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທຳການພິສູດ ແລະ ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່

ມາດຕາ 129 ການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ

ເພື່ອຊອກຫາຮ່ອຍຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ແລະ ຫຼັກຖານ ເປັນຕົ້ນ ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ສະພາບຂອງການກະທຳຜິດໄດ້ແຈ້ງຂາວນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງທຳການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ເກັບກຳເອົາວັດຖຸສິ່ງຂອງ, ເອກະສານ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ.

ການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ອາດຈະເຮັດຂຶ້ນກ່ອນ ຫຼື ຫຼັງການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ກໍໄດ້.

ການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ຕ້ອງດຳເນີນໃນເວລາກາງເວັນ ແຕ່ ຫົກ ໂມງ ຫາ ສິບແປດ ໂມງ ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຮີບດ່ວນເທົ່ານັ້ນ. ໃນກໍລະນີທີ່ຮອດ ສິບແປດ ໂມງ ແລ້ວ ແຕ່ການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດນັ້ນ ຫາກຍັງບໍ່ທັນສຳເລັດ ກໍໃຫ້ສືບຕໍ່ໄປຈົນກວ່າສຳເລັດ.

ໃນເວລາທຳການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ມີພະຍານ ຢ່າງໜ້ອຍ ສອງຄົນ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນຕ້ອງເຊີນພະນັກງານໄອຍະການ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການປົກຄອງບ້ານ ເຂົ້າຮ່ວມນຳອີກດ້ວຍ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ມີສິດນຳຕົວ ຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ, ຮຽກ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ພະຍານ ແລະ ເຊີນ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຂົ້າຮ່ວມທຳການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ນຳ.

ໃນການຊັນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງແຕ້ມແຜນວາດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ເກັບໂຮມເອົາວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນກັບການກະທຳຜິດ, ເອົາຮ່ອຍຮອຍການກະທຳຜິດ ແລະ ຖ່າຍຮູບໄວ້.

ມາດຕາ 130 ການກວດກາຮ່ອງຮອຍຕາມຮ່າງກາຍ

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງກວດກາຮ່າງກາຍ ຂອງຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຈັບຕົວ, ຜູ້ຖືກກັກຂັງ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ພະຍານ ເພື່ອຊອກຫາຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທຳຜິດ ຫຼື ຮ່ອງຮອຍອື່ນ ທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນຕໍ່ຄະດີ.

ຜູ້ກວດກາຮ່ອງຮອຍຕາມຮ່າງກາຍ ຕ້ອງແມ່ນເພດດຽວກັນກັບຜູ້ຖືກກວດກາ ແລະ ຕ້ອງມີພະຍານ ຢ່າງໜ້ອຍ ສອງ ຄົນ ທີ່ເປັນເພດດຽວກັນເຂົ້າຮ່ວມ. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ອາດຈະໃຫ້ມີແພດ ເຂົ້າຮ່ວມນຳກໍໄດ້.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ລ່ວງລະເມີດກຽດສັກສີ, ສຸຂະພາບ ຂອງຜູ້ຖືກກວດກາ.

ມາດຕາ 131 ການຊັນນະສູດຊາກສິບ

ການເສຍຊີວິດ ໂດຍບໍ່ຮູ້ສາເຫດ ຕ້ອງທຳການຊັນນະສູດ ຊາກສິບ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງທຳການຊັນນະສູດຊາກສິບ ຢູ່ສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ໂດຍໃຫ້ມີພະຍານຢ່າງໜ້ອຍສອງຄົນ, ນິຕິແພດ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມນຳ. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ກໍຕ້ອງເຊີນຜູ້ຕາງໜ້າອົງການປົກຄອງບ້ານ ເຂົ້າຮ່ວມນຳອີກດ້ວຍ.

ການຜ່າຊາກສິບ ເພື່ອພິສູດ ຫຼື ການຊັນນະສູດຊາກສິບທີ່ຝັງແລ້ວ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ມີນິຕິແພດເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງ ຂອງຜູ້ເສຍຊີວິດຊາບ. ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ຕ້ອງເຊີນຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ພະຍານ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ການຊັນນະສູດຊາກສິບ ຕ້ອງສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ.

ມາດຕາ 132 ບົດບັນທຶກການຊັນນະສູດ

ໃນການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ຫຼື ຊາກສິບນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກກັບທີ່. ໃນບົດບັນທຶກ ຕ້ອງບົ່ງບອກ ສະຖານທີ່, ວັນ, ເວລາ ເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ເວລາສຳເລັດການຊັນນະສູດ, ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ທີ່ຢູ່, ອາຊີບ, ໜ້າທີ່ຕຳແໜ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຊັນນະສູດ, ສະພາບທີ່ພົບເຫັນ ຫຼື ເກີດຂຶ້ນ ໃນຂະນະນັ້ນ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ, ສິ່ງທີ່ຖືກຍຶດ ໂດຍບອກປະເພດ, ຈຳນວນ, ຮູບປະພັນ, ຂະໜາດ, ນ້ຳໜັກ ແລະ ຄຸນນະພາບ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກ, ແຜນວາດ ແລະ ໄດ້ອ່ານຜ່ານກັນແລ້ວ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຊັນນະສູດນັ້ນ ຕ້ອງພ້ອມກັນລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມືໄວ້.

ການຊັນນະສູດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ ຫຼື ຊາກສິບ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 133 ການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ໃຫ້ທຳການພິສູດ

ເມື່ອເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງທຳການພິສູດ ເປັນຕົ້ນ ໃນກໍລະນີທີ່ມີການເສຍຊີວິດ ໂດຍບໍ່ຮູ້ສາເຫດ, ການຂົ່ມຂືນທຳຊຳເລົາ ຫຼື ມີການສົງໄສ ກ່ຽວກັບກະສຽນອາຍຸ, ສະຕິສຳນຶກ ຂອງຜູ້ຖືກຫານັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງນິຕິແພດ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ທຳການພິສູດ.

ໃນຄຳສັ່ງນັ້ນ ຕ້ອງບົ່ງບອກ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງນິຕິແພດ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ບັນຫາທີ່ຈະຕ້ອງພິສູດ, ກຳນົດເວລາພິສູດ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງຊາບ. ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງນັ້ນໄດ້ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳສັ່ງແຕ່ງຕັ້ງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ພາຍຫຼັງການພິສູດໄດ້ສຳເລັດແລ້ວ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຕ້ອງເຮັດບົດສະຫຼຸບໃຫ້ຄວາມເຫັນຂອງຕົນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕາມກຳນົດເວລາ ທີ່ໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້.

ການພິສູດ ອາດຈະເຮັດໂດຍ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຜູ້ດຽວ, ຫຼາຍຄົນ ຫຼື ຫຼາຍເທື່ອກໍໄດ້, ໃນການພິສູດຄືນໃໝ່ນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ມີຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຫຼາຍກວ່າເທື່ອຜ່ານມາ.

ມາດຕາ 134 ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່

ເພື່ອກວດກາ ແລະ ຍັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນໃດໜຶ່ງ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ສາມາດທຳການທົດສອບຂໍ້ມູນນັ້ນຄືນໃໝ່ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ສະແດງການກະທຳຂອງຕົນຄືນໃໝ່. ໃນການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ອາດຈະໃຫ້ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ພະຍານ ສະແດງຄືນກໍໄດ້. ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ຕ້ອງຖ່າຍຮູບ, ຖ່າຍພາບ, ວັດແທກ ແລະ ແຕ້ມແຜນວາດປະກອບ.

ໃນການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ຈະຕ້ອງມີພະຍານເຂົ້າຮ່ວມນຳ ຢ່າງໜ້ອຍສອງຄົນ ແລະ ອາດຈະມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍກໍໄດ້. ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ຈະເຮັດໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຫາກເຫັນວ່າ ບໍ່ເປັນໄພອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດ, ສຸຂະພາບ ຫຼື ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ທັງບໍ່ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍແກ່ກຽດສັກສີຂອງມະນຸດ.

ການທົດສອບຂໍ້ມູນຄືນໃໝ່ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 100 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 4 **ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ**

ມາດຕາ 135 ພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ

ເພື່ອສະກັດກັ້ນການກະທຳຜິດຢ່າງທັນການ ຫຼື ເມື່ອມີພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ເຊື່ອໝັ້ນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຈະສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ການສືບສວນ-ສອບສວນ, ການສັ່ງຟ້ອງ ຫຼື ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ລວມທັງຮັບປະກັນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານນັ້ນ ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ມີສິດນຳໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 136 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 136 ປະເພດມາດຕະການສະກັດກັ້ນ

ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ແບ່ງອອກເປັນປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ການພາຕົວ;
2. ການກັກຕົວ;
3. ການຈັບຕົວ;
4. ການກັກຂັງພາງ;
5. ການປ່ອຍຕົວພາງ;
6. ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່;
7. ການງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ດຳແໜ່ງ.

ມາດຕາ 137 ການພາຕົວ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກສົງໄສ, ຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ບໍ່ຖືກກັກຂັງພາງ, ພະຍານ, ໂຈດທາງແພງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພງ ຫາກໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກເຖິງສາມຄັ້ງແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ເຂົ້າມາຕາມໝາຍຮຽກ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຈະອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ພາຕົວຜູ້ກ່ຽວ.

ຄຳສັ່ງພາຕົວ ໃຫ້ປະຕິບັດໄດ້ແຕ່ເວລາ ຫົກໂມງ ຫາ ສິບແປດໂມງ ເວັນເສຍແຕ່ ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ຈະເອົາຕົວຫຼືບໜີ ຫຼື ບໍ່ມີທີ່ຢູ່ອັນແນ່ນອນ.

ການປະຕິບັດຄໍາສັ່ງພາຕົວ ແມ່ນສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ ຫຼື ທະຫານ ສໍາລັບການກະທໍາຜິດທາງທະຫານ. ກ່ອນຈະພາຕົວ ຕ້ອງອ່ານຄໍາສັ່ງໃຫ້ຜູ້ຖືກພາຕົວ ຊາບ.

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ທໍາການພາຕົວ ແມ່ຍິງຖືພາມານ ຫຼື ຄົນເຈັບປ່ວຍ ທີ່ບໍ່ສາມາດອອກຈາກສະຖານທີ່ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກຄະນະແພດ.

ມາດຕາ 138 (ບັບປຸງ) ການກັກຕົວ

ເມື່ອໄດ້ເອົາຄໍາໃຫ້ການຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສແລ້ວ ຫາກມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ວ່າຜູ້ກ່ຽວໄດ້ກະທໍາຜິດທາງອາຍາ ຊຶ່ງກົດໝາຍໄດ້ກໍານົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ, ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ອາດຈະອອກຄໍາສັ່ງກັກຕົວຜູ້ກ່ຽວໄວ້ໄດ້ ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອດໍາເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ແຕ່ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງລາຍງານເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຊາບ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາກັກຕົວ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນການກັກຕົວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງອ່ານຄໍາສັ່ງກັກຕົວ ພ້ອມທັງແຈ້ງ ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກກັກຕົວ ຊາບ ແລ້ວແຈ້ງສະຖານທີ່ກັກຕົວ ໃຫ້ຄອບຄົວ, ສໍານັກງານ, ອົງການ ຫຼື ວິສາຫະກິດ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວສັງກັດຢູ່ ຊາບ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາອອກຄໍາສັ່ງກັກຕົວເປັນຕົ້ນໄປ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງລົງຄໍາເຫັນ ດັ່ງນີ້:

1. ຖ້າເຫັນວ່າ ບໍ່ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ທີ່ພາໃຫ້ອອກຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນໄດ້ນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍຄໍາສັ່ງປ່ອຍຕົວ ຈາກຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລ້ວປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກກັກຕົວ ພ້ອມທັງລາຍງານເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຊາບໃນທັນໃດ. ສໍາລັບພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍຄໍາສັ່ງປ່ອຍຕົວ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
2. ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໜັກແໜ້ນ ທີ່ພາໃຫ້ອອກຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນໄດ້ນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ. ສໍາລັບພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ;
3. ຖ້າເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງທໍາການກັກຂັງພາງ ເພື່ອດໍາເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍຄໍາສັ່ງກັກຂັງພາງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ. ສໍາລັບພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍຄໍາສັ່ງກັກຂັງພາງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບຄໍາສະເໜີ ຂໍຄໍາສັ່ງກັກຂັງພາງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງລົງຄໍາເຫັນຊີ້ຂາດ ພາຍໃນກໍານົດ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ວ່າຈະປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຈະກັກຂັງພາງ.

ຜູ້ຖືກສົງໄສ ທີ່ຖືກກັກຕົວ ມີສິດ ສະເໜີປະກັນຕົວ ດ້ວຍການວາງເງິນຄ້ຳປະກັນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 64 ຂໍ້ 6 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 139 ການຈັບຕົວ

ການຈັບຕົວບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງຈັບຕົວເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ເວັ້ນເສຍແຕ່ການຈັບຕົວໃນກໍລະນີ ການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ ຫຼື ຮີບດ່ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 140 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນການພິຈາລະນາອອກຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຕ້ອງອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ມີຄຳສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ;
2. ມີການກະທຳ ຊຶ່ງເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ;
3. ມີຫຼັກຖານໃນຄະດີ ໜັກແໜ້ນ.

ນອກຈາກນີ້ແລ້ວ ຍັງຕ້ອງອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ຜູ້ຖືກຫາ ອາດຈະເອົາຕົວຫຼົບໜີ, ທຳລາຍຫຼັກຖານ, ກະທຳຜິດໃໝ່, ທຳຮ້າຍຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ອາດຈະຖືກທຳຮ້າຍ ຈາກຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຈາກ ບຸກຄົນອື່ນ.

ການຈັບຕົວ ພິກຂຸ ຫຼື ສາມະເນນ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ເຈົ້າອະທິການວັດ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຊາບ ເພື່ອປົງສຶກຂາບິດເສຍ ກ່ອນ. ໃນກໍລະນີຈັບນັກບວດຂອງສາສະໜາອື່ນ ກໍຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຫົວໜ້າຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການສາສະໜານັ້ນຊາບ.

ໃນການຈັບຕົວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຕ້ອງອ່ານຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ພ້ອມທັງແຈ້ງຂໍ້ກ່າວຫາ, ສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ຖືກຈັບ ຕົວຊາບ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ຈັບຕົວຜູ້ຖືກຫາແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງເອົາຄຳໃຫ້ ການຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ ໃນທັນໃດ ແລະ ຕ້ອງລາຍງານເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາຈັບຕົວເປັນຕົ້ນໄປ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກ ງານໄອຍະການ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນວ່າ ຈະປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຈະກັກຂັງພາງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ຕ້ອງປ່ອຍຕົວ ຫຼື ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງກັກຂັງພາງ ເພື່ອດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບ ສວນແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຄຳສັ່ງກັກຂັງພາງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ຂໍປ່ອຍຕົວ ຫຼື ກັກຂັງພາງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກ ງານໄອຍະການແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນຊື່ຂາດ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ວ່າຈະໃຫ້ ປ່ອຍຕົວ ຫຼື ຈະອອກຄຳສັ່ງກັກຂັງພາງ.

ການຈັບຕົວ ຕ້ອງດຳເນີນໄປດ້ວຍວິທີ ແລະ ຮູບການອັນເໝາະສົມ ກັບລັກສະນະຂອງການກະທຳຜິດ ແລະ ຜູ້ຖືກຈັບຕົວ.

ບໍ່ອະນຸຍາດ ໃຫ້ທຸບຕີ ຫຼື ທໍລະມານ ຜູ້ຖືກຈັບຕົວ.

ການຈັບຕົວ ບໍ່ວ່າຈະແມ່ນໃນກໍລະນີໃດ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ສໍານັກງານ, ອົງການ ຫຼື ວິສາຫະກິດ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວສ້ງກັດຢູ່ຊາບ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ ພ້ອມທັງແຈ້ງສະຖານທີ່ກັກຂັງ.

ມາດຕາ 140 ການຈັບຕົວໃນກໍລະນີການກະທໍາຜິດເຊິ່ງໜ້າ ແລະ ໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ

ການກະທໍາຜິດເຊິ່ງໜ້າ ແມ່ນ ການກະທໍາຜິດຂອງບຸກຄົນ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ບຸກຄົນ ທີ່ພວມກະທໍາຜິດຢູ່ ຫຼື ຫາກໍສິ້ນສຸດ ການກະທໍາຜິດ;
2. ບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ກະທໍາຜິດ ທີ່ພວມຖືກໄລ່ຕິດຕາມໄປ ຫຼື ມີບຸກຄົນ ຊຶ່ງຜູ້ເຫັນເຫດການ ຫຼື ຜູ້ຖືກເສຍ ຫາຍ ໄດ້ຊີ້ຕົວວ່າ ເປັນຜູ້ກະທໍາຜິດ;
3. ບຸກຄົນ ທີ່ມີຮ່ອງຮອຍຂອງການກະທໍາຜິດຢູ່ໃນຕົນຕົວ, ຢູ່ໃນເຮືອນ ຫຼື ບ່ອນເຮັດວຽກຂອງຜູ້ກ່ຽວ ໃນໄລຍະເວລາ ຊຶ່ງການກະທໍາຜິດນັ້ນ ຫາກໍໄດ້ເກີດຂຶ້ນ.

ການກະທໍາຜິດໃນກໍລະນີ ຮີບດ່ວນ ແມ່ນ ການກະທໍາຜິດຂອງບຸກຄົນ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກສົງໄສວ່າໄດ້ກະທໍາຜິດ ຊຶ່ງມີປະຫວັດບໍ່ດີ ຫຼື ບ່ອນຢູ່ບໍ່ແນ່ນອນ;
2. ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກສົງໄສວ່າໄດ້ກະທໍາຜິດ ຊຶ່ງພວມຈະເອົາຕົວຫຼົບໜີ.

ການຈັບຕົວ ໃນກໍລະນີການກະທໍາຜິດເຊິ່ງໜ້າ ແລະ ໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງມີຄໍາສັ່ງຂອງຫົວ ໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ກໍໄດ້. ແຕ່ການຈັບຕົວໃນກໍລະນີ ຮີບດ່ວນ ແມ່ນມີແຕ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບ ສວນເທົ່ານັ້ນ ຈະປະຕິບັດໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ແມ່ນເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ທໍາການຈັບຕົວນັ້ນ ຕ້ອງນໍາຜູ້ຖືກຈັບຕົວ ໄປມອບໃຫ້ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ໃນທັນໃດ. ສໍາລັບການຈັບຕົວ ຢູ່ໃນເຂດທ່າງໄກສອກຫຼີກນັ້ນ ໃຫ້ນໍາຕົວຜູ້ຖືກຈັບ ຕົວໄປມອບໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຈັບຕົວ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 141 (ປັບປຸງ) ບົດບັນທຶກການຈັບຕົວ

ໃນກໍລະນີໃດກໍຕາມ ການຈັບຕົວຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກໄວ້ເປັນຫຼັກຖານ.

ໃນບົດບັນທຶກການຈັບຕົວນັ້ນ ຕ້ອງບອກຊື່, ນາມສະກຸນ, ຊື່ນ, ຕໍາແໜ່ງ, ໜ້າທີ່ ແລະ ບ່ອນປະຈໍາການ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມທັງຊື່, ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ອາຊີບ, ຊື່ນ, ຕໍາແໜ່ງ, ໜ້າທີ່ ແລະ ບ່ອນຢູ່ ຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ, ວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ຈັບຕົວ, ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສາເຫດ ແລະ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານທີ່ພາໃຫ້ຈັບຕົວ.

ໃນບົດບັນທຶກການຈັບຕົວ ຕ້ອງບອກ ຊື່, ຈໍານວນ, ປະເພດ, ນໍ້າໜັກ, ຄຸນນະພາບ, ຕໍານິ ແລະ ຮູບປະພັນ ອື່ນ ຂອງວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ຖືກຍຶດເປັນຂອງກາງ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ເປັນຂອງຕິດຕົວ ຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ, ສໍາລັບ ວັດຖຸຄ້າຍຄື ເງິນ, ຄໍາ, ເພັດ, ພອຍ ຫຼື ວັດຖຸມີຄ່າອື່ນ ຕ້ອງນໍາໄປວິໄຈ ແລະ ຍິ່ງຢືນ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ ພ້ອມດ້ວຍ ຕິດຊຶ່ງນໍ້າໜັກ ຂອງວັດຖຸດັ່ງກ່າວ ໃນທັນໃດ.

ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນຂອງຕິດຕົວຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍນັ້ນ ຕ້ອງມອບໃຫ້ຄອບຄົວ ຂອງຜູ້ກ່ຽວຄືນ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ພ້ອມທັງເຮັດບົດບັນທຶກມອບຮັບຢ່າງຄັກແນ່ ໂດຍຊ້ອງໜ້າຜູ້

ຖືກຈັບຕົວນັ້ນ ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບສວນ. ໃນກໍລະນີທີ່ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ເປັນຂອງຕິດຕົວຂອງຜູ້ຖືກຈັບຕົວ ຫາກບໍ່ຄົບຖ້ວນ ຫຼື ບໍ່ຢູ່ໃນສະພາບເດີມນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ປົກປັກຮັກສາວັດຖຸສິ່ງຂອງນັ້ນ ຈະໄດ້ຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ເຮັດບົດບັນທຶກການຈັບຕົວແລ້ວ ຕ້ອງອ່ານໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັບຕົວຟັງ ແລ້ວໃຫ້ລົງລາຍເຊັນ ແລະ ແປະໂປ້ມືໄວ້.

ມາດຕາ 142 ການກັກຂັງພາງ

ການກັກຂັງພາງ ແມ່ນ ການກັກຂັງຊົ່ວຄາວ ກ່ອນຄຳຕັດສິນຂອງສານໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ.

ການກັກຂັງພາງ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ແລະ ຕ້ອງອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 139 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຜູ້ຖືກກັກຂັງພາງ ຕ້ອງນຳໄປກັກຂັງ ໂດຍແຍກຕ່າງຫາກ ຈາກນັກໂທດ ແລະ ຕ້ອງຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ເໝາະສົມ ເພາະຍັງຖືວ່າ ເປັນຜູ້ບໍລິສຸດຢູ່.

ກຳນົດເວລາການກັກຂັງພາງ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 111 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ໃຫ້ນັບເຂົ້າໃນກຳນົດເວລາການປະຕິບັດໂທດ.

ມາດຕາ 143 ການປ່ອຍຕົວພາງ

ການປ່ອຍຕົວພາງ ແມ່ນ ການປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກຫາຊົ່ວຄາວ ກ່ອນການຕັດສິນຂອງສານ.

ການປ່ອຍຕົວພາງ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ.

ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ອາດຕົກລົງປ່ອຍຕົວພາງ ໂດຍໜ້າທີ່ ຫຼື ປ່ອຍຕາມຄຳຮ້ອງຂໍຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຜູ້ກ່ຽວສັງກັດຢູ່, ຜູ້ຕາງໜ້າ, ຜົວ ຫຼື ເມຍ, ຜູ້ປົກຄອງ, ພໍ່, ແມ່ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງໃກ້ຊິດ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ ກໍໄດ້.

ການປ່ອຍຕົວພາງ ຈະປະຕິບັດໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອ ມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນການກະທຳຜິດໃນສະຖານໂທສານຸໂທດ ທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມປີລົງມາ ຍົກເວັ້ນການກະທຳຜິດ ທີ່ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ ຫຼື ເປັນອາຈົນ;
2. ມີຂໍ້ມູນ ຫຼື ພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ເຊື່ອໝັ້ນວ່າ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຈະບໍ່ເອົາຕົວຫຼົບໜີ, ຈະບໍ່ທຳລາຍຫຼັກຖານ, ຈະບໍ່ໄປກະທຳຜິດໃໝ່ອີກ, ຈະບໍ່ໄປທຳຮ້າຍ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ພະຍານ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ຈະບໍ່ຖືກທຳຮ້າຍຈາກຜູ້ອື່ນ.

ໃນການປ່ອຍຕົວພາງ ຕາມຄຳຮ້ອງຂໍ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຜູ້ກ່ຽວສັງກັດຢູ່, ຜູ້ຕາງໜ້າ, ຜົວ ຫຼື ເມຍ, ຜູ້ປົກຄອງ, ພໍ່ ຫຼື ແມ່ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງໃກ້ຊິດ ຂອງຜູ້ຖືກຫານັ້ນ ໃຫ້ວາງເງິນຄ້ຳປະກັນ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວພາງ ຫາກເອົາຕົວຫຼົບໜີຈາກການດໍາເນີນຄະດີ ເງິນຄໍ້າປະກັນນັ້ນ ກໍຈະນໍາມາ ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍກ່ອນ ຖ້າຍັງເຫຼືອໃຫ້ຮິບເບັນຂອງລັດ ຕາມຄໍາຕັດສິນຂອງສານ. ຖ້າຜູ້ກ່ຽວ ຫາກປະຕິບັດພັນ ທະຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ຕາມເງື່ອນໄຂການປ່ອຍຕົວພາງແລ້ວ ເງິນຄໍ້າປະກັນນັ້ນ ກໍຈະຖືກສົ່ງຄືນໃຫ້ຜູ້ຄໍ້າ ປະກັນ.

ມາດຕາ 144 ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່

ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ແມ່ນ ການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ອອກຈາກສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ ເພື່ອຮັບ ປະກັນການດໍາເນີນຄະດີ.

ການຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ຕ້ອງມີຄໍາສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ອອກຈາກສະຖານທີ່ປະຕິບັດ.

ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ຕ້ອງສົ່ງຄໍາສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ໃຫ້ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ອາໄສຢູ່ຊາບ ພ້ອມທັງມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານນັ້ນ ເປັນຜູ້ຄຸມ ຄອງ ແລະ ຕິດຕາມຈົນກວ່າຈະມີ ຄໍາສັ່ງລົບລ້າງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ຫາກໄດ້ລະເມີດຄໍາສັ່ງຄຸມຕົວຢູ່ກັບທີ່ ອາດນໍາໃຊ້ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ອື່ນທີ່ໜັກກວ່າເກົ່າໃສ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ມາດຕາ 145 ການງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງ

ການງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງ ແມ່ນ ການໂຈະ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງ ຂອງຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ຍ້ອນວ່າການ ກະທໍາຜິດນັ້ນ ພົວພັນເຖິງ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເປັນອຸປະສັກໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ການງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງ ຕ້ອງມີຄໍາສັ່ງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ຄໍາສັ່ງງົດ ໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງນັ້ນ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຜູ້ຖືກສົງໄສ ຫຼື ຜູ້ຖືກຫາ ສັງກັດຢູ່ ເພື່ອພິຈາ ລະນາ ງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງ. ຜູ້ຖືກງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງ ຍັງມີສິດໄດ້ຮັບເງິນເດືອນ ຕາມປົກກະຕິ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ອາດຍົກເລີກຄໍາສັ່ງງົດໜ້າທີ່ ຫຼື ຕໍາແໜ່ງ ໃນກໍລະນີ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ມີຄວາມຈໍາ ເປັນອີກຕໍ່ໄປ.

ໜວດທີ 5

ການໂຈະ, ການຊັດມ້ຽນ ແລະ ການສິ້ນສຸດ ການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 146 ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ

ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ແມ່ນ ການຢຸດເຊົາການສືບສວນ-ສອບສວນ ໄວ້ຊົ່ວຄາວ ດ້ວຍສາເຫດ ໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ຖືກຫາ ໄດ້ລີ້ຊ່ອນ, ຫຼືບຫຼີກຈາກການດຳເນີນຄະດີ ຫຼື ບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່ຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
2. ບໍ່ສາມາດຮູ້ໄດ້ວ່າ ແມ່ນຜູ້ໃດເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ;
3. ຜູ້ຖືກຫາ ເຈັບປ່ວຍໜັກ ຫຼື ເປັນບ້າເສຍຈິດ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນຈາກຄະນະແພດ.

ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃນສາເຫດ ທີ່ ໜຶ່ງ ແລະ ທີ່ ສອງ ຈະມີໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອກຳນົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກໄດ້ສິ້ນສຸດແລ້ວເທົ່ານັ້ນ.

ສຳລັບການໂຈະໃນສາເຫດທີ່ໜຶ່ງ ກ່ອນຈະອອກຄຳສັ່ງໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ແລ້ວຕິດຕາມຫາຈັບຕົວຜູ້ຖືກຫາ.

ການໂຈະໃນສາເຫດທີ່ສາມ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງ ລິ້ງຜູ້ຖືກຫາໄປປິ່ນປົວ.

ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຕ້ອງມີຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໃນກໍລະນີທີ່ອົງການໄອຍະການດຳເນີນການສອບສວນ. ຄຳສັ່ງໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຜູ້ຖືກຫາຫຼາຍຄົນ ແຕ່ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ບໍ່ພົວພັນກັບຜູ້ຖືກຫາທັງໝົດ, ການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ກໍຈະປະຕິບັດແຕ່ສະເພາະຜູ້ຖືກຫາ ທີ່ມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະ ເທົ່ານັ້ນ.

ຄຳສັ່ງໂຈະ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ ທີ່ເປັນຄູ່ຄວາມ ພາຍໃນເວລາ ສາມ ວັນ ລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງ ແລະ ພວກກ່ຽວ ມີສິດຂໍອຸທອນ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳສັ່ງນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຄຳສັ່ງໂຈະ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍອຸທອນໄປຍັງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນດຽວກັນ. ຄຳສັ່ງໂຈະ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍອຸທອນໄປຍັງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງຖັດໄປ. ໃນກໍລະນີທີ່ຍັງບໍ່ພໍໃຈ ກໍມີສິດຂໍລົບລ້າງ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ.

ຄະດີອາຍາທີ່ໄດ້ໂຈະໄວ້ນັ້ນ ກໍຈະຖືກຊັດມ້ຽນ ເມື່ອຫາກໝົດອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ທາງອາຍາ.

ມາດຕາ 147 ການສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ຖືກໂຈະ

ເມື່ອສາເຫດຂອງການໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນຫາກຕົກໄປ ແລະ ອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງຍັງບໍ່ທັນສິ້ນສຸດ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງສືບຕໍ່ດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນທີ່ຖືກໂຈະໄວ້ນັ້ນ ຄືນໃໝ່.

ມາດຕາ 148 (ບັບປຸງ) ການຊັດມ້ຽນຄະດີ

ການຊັດມ້ຽນຄະດີ ແມ່ນ ການຢຸດເຊົາການດຳເນີນຄະດີ ດ້ວຍສາເຫດ ດັ່ງນີ້:

1. ເມື່ອມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 6 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ເມື່ອບໍ່ມີຫຼັກຖານພຽງພໍວ່າ ຜູ້ຖືກຫາໄດ້ເປັນຜູ້ກະທຳຜິດ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຊັດມ້ຽນຄະດີນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວຜູ້ຖືກຫາໃນ ທັນໃດ ພ້ອມທັງສິ່ງຄົນສິ່ງຂອງຕິດຕົວ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ລວມທັງວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ໄດ້ຍົດເປັນຂອງກາງ ຊຶ່ງ ເປັນກຳມະສິດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ.

ໃນກໍລະນີການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານກົດໝາຍ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 6 ຂໍ້ 8 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ທີ່ ພົວພັນກັບຂອງກາງຄະດີ, ຄຳເສຍຫາຍທາງແພ່ງ ໃຫ້ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສະຫຼຸບກ່ຽວກັບຄະດີດັ່ງກ່າວ ເພື່ອສະເໜີຕໍ່ ຄະນະສານອາຍາ ພິຈາລະນາ ຕາມກົດໝາຍ.

ການຊັດມ້ຽນຄະດີ ມີ ສອງ ປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານກົດໝາຍ;
2. ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານຫຼັກຖານ.

ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານກົດໝາຍ ແມ່ນ ການຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 1 ຂອງມາດຕານີ້.

ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານຫຼັກຖານ ແມ່ນ ການຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 2 ຂອງມາດຕານີ້.

ຄຳສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ ທີ່ເປັນຄູ່ຄວາມ ພາຍໃນເວລາ ສາມວັນ ລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງ ແລະ ພວກກ່ຽວ ມີສິດຂໍອຸທອນ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳ ສັ່ງນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຄຳສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງຂໍອຸທອນໄປຍັງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການຂັ້ນດຽວກັນ. ຄຳສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຂໍອຸທອນໄປຍັງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການຂັ້ນເທິງຖັດໄປ. ໃນກໍລະນີທີ່ຍັງບໍ່ພໍໃຈ ກໍມີສິດຂໍລົບລ້າງ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຊັດມ້ຽນຄະດີນັ້ນ ບົດສະຫຼຸບການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງບອກແຈ້ງສະພາບການ ເຄື່ອນໄຫວດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຫດຜົນ ແລະ ພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ຊັດມ້ຽນຄະດີ.

ມາດຕາ 149 ການສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີທີ່ຖືກຊັດມ້ຽນ

ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານກົດໝາຍ ບໍ່ສາມາດໃຫ້ສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄືນໃໝ່ໄດ້.

ການຊັດມ້ຽນຄະດີທາງດ້ານຫຼັກຖານ ສາມາດໃຫ້ສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນຄືນໃໝ່ໄດ້.

ການສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີທີ່ຖືກຊັດມ້ຽນນັ້ນ ຈະດຳເນີນໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຫາກມີຫຼັກຖານໃໝ່ ແລະ ອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງທາງອາຍາ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສິ້ນສຸດເທື່ອ.

ໃນການສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຄະດີທີ່ຖືກຊັດມ້ຽນແລ້ວນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງລົບລ້າງຄໍາສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີດັ່ງກ່າວ ແລ້ວສັ່ງໃຫ້ສືບຕໍ່ການສືບສວນ-ສອບສວນຄືນໃໝ່.

ມາດຕາ 150 ການສິ້ນສຸດການສືບສວນ-ສອບສວນ

ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຈະສິ້ນສຸດລົງໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ໄດ້ສໍາເລັດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ເຮັດບົດສະຫຼຸບຜົນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ບົດສະຫຼຸບຜົນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ ປະກອບດ້ວຍເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ເຫດການຂອງການກະທໍາຜິດ;
2. ຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນການກະທໍາຜິດ;
3. ຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບການສືບສວນ-ສອບສວນ;
4. ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຜ່ານມາ;
5. ຂອງກາງໃນຄະດີ ແລະ ການນໍາໃຊ້ມາດຕະການ ຍຶດຊັບ, ອາຍັດຊັບ ເພື່ອຮັບປະກັນການປະຕິບັດຄໍາ

ຕັດສິນຂອງສານ;

6. ເຫດຜົນ ແລະ ພື້ນຖານ ທີ່ພາໃຫ້ສັ່ງຟ້ອງ ລວມທັງຂໍ້ສະເໜີ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຄະດີ.

ຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງປະກອບສໍານວນຄະດີ ແລ້ວສັ່ງໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ພາຍໃນເວລາ ສາມ ວັນ. ໃນກໍລະນີທີ່ ອອກຄໍາສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕ້ອງລາຍງານ ຕໍ່ອົງການໄອຍະການ ໃນທັນໃດ.

ພາກທີ VII

**ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການຕິດຕາມກວດກາ
ການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ**

ໝວດທີ 1

ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ

ໃນການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ

ມາດຕາ 151 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ

ໃນການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຮ້ອງຟ້ອງ, ເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ສັ່ງຟ້ອງຜູ້ກະທໍາຜິດ, ນໍາໃຊ້ມາດຕະການ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຜູ້ກະທໍາຜິດ ຫຼຸດພື້ນອອກຈາກການດໍາເນີນຄະດີ;

2. ຕິດຕາມກວດກາ ການເຄົາລົບລະບຽບການດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ;
3. ຕິດຕາມກວດກາ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ໄດ້ຖືກກັກຕົວ, ຈັບຕົວ ຫຼື ກັກຂັງ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
4. ຕິດຕາມກວດກາຢ່າງເຂັ້ມງວດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຜູ້ບໍ່ໄດ້ກະທຳຜິດ ຖືກລົງໂທດ;
5. ທວງເອົາສຳນວນຄະດີອາຍາ, ເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດຈາກອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອທຳການກວດກາ;
6. ເຂົ້າຮ່ວມການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ ຈະດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນດ້ວຍຕົນເອງ ກໍໄດ້;
7. ລົບລ້າງຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ;
8. ໃຫ້ການແນະນຳ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກ່ຽວກັບການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີອາຍາ, ການຊອກຫາຜູ້ກະທຳຜິດ, ການຕິດຄວາມໝາຍຂອງການກະທຳຜິດ, ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຕ່າງໆ ໃນການສືບສວນ-ສອບສວນ;
9. ອອກຄຳສັ່ງ ພາຕົວ, ຈັບຕົວ, ກັກຂັງ, ກວດຄົ້ນເຄຫະສະຖານ ແລະ ອອກຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວພາງ;
10. ຕໍ່ເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ເວລາການກັກຂັງພາງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້;
11. ສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ພ້ອມດ້ວຍຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ;
12. ສົ່ງໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຢຸດເຊົາການສືບສວນ-ສອບສວນ ພ້ອມທັງດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກເຫັນວ່າການລະເມີດນັ້ນ ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
13. ໂຈະການດຳເນີນຄະດີ ຫຼື ຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມສາເຫດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 146 ແລະ 148 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
14. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 152 ກຳນົດເວລາ ໃນການຄົ້ນຄວ້າຄະດີ ແລະ ການລົງຄຳເຫັນ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າຄະດີທີ່ໄດ້ຮັບ ຈາກອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຢ່າງຊ້າບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີເປັນຕົ້ນໄປ ແລ້ວຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີ ຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ພ້ອມດ້ວຍປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພີ່ມເຕີມ;
2. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 146 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງໂຈະການດຳເນີນຄະດີ;

3. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 148 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ;

4. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ຊຶ່ງຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ໄດ້ນຳໃຊ້ນັ້ນ ຍັງບໍ່ທັນສອດຄ່ອງກັບສະພາບຂອງຄະດີແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ກໍມີສິດ ປ່ຽນແປງ, ເພີ່ມເຕີມ, ຍົກເລີກ ຫຼື ລົບລ້າງ ມາດຕະການດັ່ງກ່າວ;

5. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານພຽງພໍ ຮັດກຸມແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງ ພ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂຶ້ນສານ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ລົງຄຳເຫັນໃດໜຶ່ງຕາມທີ່ໄດ້ກ່າວມານີ້ແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ແລະ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ພາຍໃນເວລາ ສາມວັນ ລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນອອກຄຳສັ່ງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຄູ່ຄວາມ ມີ ສິດ ເບິ່ງສຳນວນຄະດີ, ອ່ານຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຈົດກ່າຍ ຫຼື ສຳເນົາເອກະສານໃນສຳນວນຄະດີ.

ອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສົ່ງຄຳສັ່ງພ້ອງ ແລະ ສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງ ໄປຍັງສານ ພາຍໃນເວລາ ສາມວັນ ລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ອອກຄຳສັ່ງພ້ອງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ຄະດີທີ່ກຳລັງຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາຢູ່ນັ້ນ ຫາກບໍ່ຢູ່ໃນສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີໄປຍັງ ອົງການໄອຍະການ ທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ເປັນຜູ້ດຳເນີນ.

ກຳນົດເວລາໃນການຄົ້ນຄວ້າຄະດີ ແລະ ການລົງຄຳເຫັນ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ຂັ້ນລົບລ້າງ ຢ່າງຊ້າບໍ່ໃຫ້ເກີນ ສາມສິບ ວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 153 (ບັບປຸງ) ການສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນ ເພື່ອໃຫ້ສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ

ພາຍຫຼັງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າສຳນວນຄະດີແລ້ວ ອົງການໄອຍະການ ອາດສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພື່ອສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ຊຶ່ງອົງການໄອຍະການ ບໍ່ສາມາດດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ດ້ວຍຕົນເອງໄດ້;
2. ມີພື້ນຖານໃນການເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃສ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຜູ້ຮ່ວມມືອື່ນ ໃນຄະດີດຽວກັນ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ນຳຕົວມາດຳເນີນຄະດີ;
3. ມີການລະເມີດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ.

ໃນການສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນ ໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງເຮັດປະເດັນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ.

ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ຕ້ອງສົ່ງສໍານວນຄະດີ ພ້ອມທັງບົດສະຫຼຸບຜົນຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ ເພີ່ມເຕີມ ໄປຍັງອົງການໄອຍະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພາຍໃນເວລາ ສອງເດືອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 110 ວັກສາມ ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 2 **ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ**

ມາດຕາ 154 ການສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂຶ້ນສານ

ການສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂຶ້ນສານ ແມ່ນ ການອອກຄໍາສັ່ງ ໂດຍຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຊຶ່ງຕັ້ງຂໍ້ກ່າວຫາໃສ່ຜູ້ຖືກຫາ ເພື່ອໃຫ້ສານ ພິຈາລະນາຕັດສິນ.

ຄໍາສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂຶ້ນສານ ຕ້ອງມີເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ວັນ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ ອອກຄໍາສັ່ງຟ້ອງ;
2. ຊື່, ນາມສະກຸນ, ໜ້າທີ່ ແລະ ຕໍາແໜ່ງ ພ້ອມທັງລາຍເຊັນ ຂອງຜູ້ອອກຄໍາສັ່ງຟ້ອງ;
3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຜູ້ຖືກຫາ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ເຜົ່າ, ອາຊີບ, ເລກບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ສໍາມະໂນຄົວ, ທີ່ຢູ່;
4. ຂໍ້ກ່າວຫາ, ວັນ, ເດືອນ, ປີ ກັກຂັງ, ປ່ອຍຕົວພາງ, ສະຖານທີ່ກັກຂັງ, ມາດຕາ ປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງແຈ້ງຄໍາສັ່ງຟ້ອງ ໃຫ້ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຜູ້ກ່ຽວ ແລ້ວໃຫ້ລົງລາຍເຊັນຮັບຮູ້ ພາຍໃນເວລາ ສາມວັນ ລັດຖະການ ກ່ອນການສົ່ງສໍານວນຄະດີໃຫ້ສານ. ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ລົງລາຍເຊັນໃນຄໍາສັ່ງຟ້ອງ ກໍໃຫ້ບັນທຶກໄວ້.

ໃນການສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາຂຶ້ນສານ ຕ້ອງສົ່ງສໍານວນຄະດີ ແລະ ຂອງກາງໄປພ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 155 ການກະທໍາຜິດຂອງເດັກທີ່ບໍ່ສົ່ງໃຫ້ສານ

ການກະທໍາຂອງເດັກທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດ ປີ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດ ສິບຫ້າປີ ທີ່ເປັນການກະທໍາຜິດໃນສະຖານລະຫຼາຍໂທດ ຫຼື ໂທສານຸໂທດ ທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງຄົມ ຊຶ່ງກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕໍ່າກວ່າ ສາມປີ ລົງມາ ຈະບໍ່ສົ່ງໃຫ້ສານຕັດສິນ ແລະ ຈະຖືກແກ້ໄຂ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ ແລະ ຕາມປະມວນກົດໝາຍອາຍາ.

ມາດຕາ 156 (ປັບປຸງ) ຄຳຖະແຫຼງ

ຄຳຖະແຫຼງ ແມ່ນ ຄຳເຫັນຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ທີ່ໄຈ້ແຍກການກະທຳຜິດຂອງຈຳເລີຍຕໍ່ສານ ໂດຍຊື່ໃຫ້ເຫັນ ສີ່ ອົງປະກອບ ຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຄື ດ້ານວັດຖຸກຳ, ດ້ານພາວະວິໄສ, ດ້ານອັດຕະວິໄສ ແລະ ເຈົ້າກຳ, ລັກສະນະ, ລະດັບຄວາມເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມ ຂອງການກະທຳຜິດ, ບຸກຄະລິກກະພາບ ຂອງຜູ້ ກະທຳຜິດ; ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ເພີ່ມ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ, ເງື່ອນໄຂອື່ນ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບ ຄະດີ, ມາດຕາປະມວນກົດໝາຍອາຍາ, ກົດໝາຍອື່ນທີ່ກຳນົດໂທດທາງອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີ ອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຜູ້ຖືກຫາ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ມີສິດ ອ່ານ ແລະ ຈົດກ່າຍ ຫຼື ສຳເນົາ ເອົາເນື້ອໃນ ຄຳຖະແຫຼງ.

ຄຳຖະແຫຼງ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

**ໝວດທີ 3
ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ**

ມາດຕາ 157 ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ

ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ແມ່ນ ການທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາ ຂຶ້ນສານ ໂດຍບໍ່ ຕ້ອງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ.

ມາດຕາ 158 ເງື່ອນໄຂ ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ

ການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນການກະທຳຜິດ ໃນສະຖານລະຫຼຸໂທດ ຫຼື ໂທສານຸໂທດ ທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະ ພາບຕໍ່າກວ່າ ສາມປີ;
2. ມີຫຼັກຖານຄົບຖ້ວນ ເປັນຕົ້ນ ເປັນການກະທຳຜິດເຊິ່ງໜ້າ, ມີການຮັບສາລະພາບຂອງຜູ້ຖືກຫາ.

ມາດຕາ 159 ຂັ້ນຕອນການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ

ເມື່ອມີເງື່ອນໄຂຄົບຖ້ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 158 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການສືບ ສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍຂອງກາງຄະດີ ແລະ ຜູ້ຖືກຫາ ໃຫ້ອົງ ການໄອຍະການ ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ, ສຳລັບເຂດທ່າງໄກສອກຫຼີກນັ້ນ ແມ່ນ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດ ວັນ ນັບແຕ່ວັນເກີດເຫດ ຫຼື ວັນແຈ້ງຄວາມ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ ຮັບສຳນວນຄະດີເປັນຕົ້ນໄປ.

ພາກທີ VIII
ການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ

ໝວດທີ 1

ສິດອຳນາດຂອງສານ ຕັດສິນຄະດີອາຍາ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ

ມາດຕາ 160 ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດໃນການຕັດສິນຄະດີອາຍາ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ

ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດຕັດສິນຄະດີອາຍາເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ສານປະຊາຊົນເຂດ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຕັດສິນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມປີ ລົງມາ ຍົກເວັ້ນຄະດີເດັກກະທຳຜິດ;
2. ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ມີສິດອຳນາດພິຈາລະນາຕັດສິນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຄະດີອາຍາທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບສິດອຳນາດ ຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ;
3. ສານທະຫານພາກ ມີສິດອຳນາດ ພິຈາລະນາຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຄະດີອາຍາກ່ຽວກັບການກະທຳຜິດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຂົງເຂດວຽກງານການທະຫານ ຫຼື ໃນຂອບເຂດຕັ້ງທັບຂອງທະຫານ.

ມາດຕາ 161 ສິດອຳນາດ ຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ ແລະ ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ

ໃນການພິຈາລະນາຕັດສິນ ຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ ແລະ ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

1. ທຸກການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນວັກໃດໜຶ່ງ ຂອງມາດຕາປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ຊຶ່ງປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ສາມ ປີ ລົງມາ ແມ່ນສິດອຳນາດ ຂອງສານປະຊາຊົນເຂດ;
2. ທຸກການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຊຶ່ງປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມປີຂຶ້ນໄປ ແລະ ທຸກການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີສານເດັກ ແມ່ນສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ;
3. ສຳລັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຊຶ່ງມີຜູ້ກະທຳຜິດຫຼາຍຄົນ ແຕ່ໃນນັ້ນມີບາງຄົນ ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມປີ ຂຶ້ນໄປນັ້ນ ຄະດີດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສິດອຳນາດຂອງສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ.

ມາດຕາ 162 ສິດອຳນາດ ຂອງສານທາງດ້ານພື້ນທີ່

ສິດອຳນາດທາງດ້ານພື້ນທີ່ ໃນການຕັດສິນຄະດີອາຍາ ຂອງສານປະຊາຊົນ ແລະ ສານທະຫານ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ສານ ບ່ອນການກະທຳຜິດໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທຳ ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີສິດຕິກລົງ ໃຫ້ສານບ່ອນອື່ນຕັດສິນ ກໍໄດ້;
2. ສຳລັບການກະທຳຜິດ ຊຶ່ງຜູ້ດຽວ ໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນຢູ່ຫຼາຍບ່ອນ ຫຼື ຫຼາຍແຂວງ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 97 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
3. ໃນກໍລະນີ ທີ່ການກະທຳຜິດ ຫາກໄດ້ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນ ເຮືອບິນ, ເຮືອ, ກຳປັ່ນໂດຍສານ ຫຼື ຂົນສົ່ງ ຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ກຳລັງດຳເນີນການບໍລິການຢູ່ພາຍໃນ ຫຼື ຢູ່ຕ່າງປະເທດນັ້ນ ສານບ່ອນ ເຮືອບິນ, ເຮືອ, ກຳປັ່ນ ມາຈອດ ຢູ່ສະໜາມບິນ ຫຼື ທ່າເຮືອ ບ່ອນທຳອິດຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດ;
4. ຄົນລາວທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະ ໄດ້ຖືກນຳມາດຳເນີນຄະດີຢູ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ບ່ອນຢູ່ສຸດທ້າຍຂອງຜູ້ກ່ຽວຢູ່ ສປປ ລາວ ມີສິດອຳນາດ. ຖ້າຫາກບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່ສຸດທ້າຍຂອງຜູ້ກ່ຽວຢູ່ ສປປ ລາວ ແລ້ວ ກໍໃຫ້ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຕິກລົງໃຫ້ສານໃດໜຶ່ງ ມີສິດອຳນາດ.

ມາດຕາ 163 (ບັບປຸງ) ການຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດຂອງສານ

ເມື່ອມີການຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດ ໃນການພິຈາລະນາລະຫວ່າງສານດ້ວຍກັນ ວ່າສານໃດມີສິດອຳນາດ ຫຼື ບໍ່ມີສິດອຳນາດ ພິຈາລະນາຄະດີນັ້ນ ໃຫ້ສານບ່ອນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ສະເໜີໄປຍັງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອພິຈາລະນາ ອອກຄຳຊີ້ຂາດ ກ່ຽວກັບສິດອຳນາດ ຂອງສານ.

ໜວດທີ 2

ການຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາ

ມາດຕາ 164 ການຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາ

ສານ ຈະຮັບເອົາສຳນວນຄະດີອາຍາ ມາພິຈາລະນາໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກມີຄຳສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 165 ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ

ສານປະຊາຊົນເຂດ, ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ສານທະຫານພາກ ຕ້ອງພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ພາຍໃນເວລາ ສາມສິບ ວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສັ່ງຟ້ອງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ສໍາລັບ ຄະດີທີ່ສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານໂດຍກົງ ຕ້ອງພິຈາລະນາຕັດສິນ ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບແປດ ຊົ່ວໂມງ ນັບແຕ່ ເວລາໄດ້ຮັບຄໍາສັ່ງຟ້ອງໂດຍກົງ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເປັນຕົ້ນໄປ. ຄໍາຕັດສິນຂອງສານໃນກໍລະນີນີ້ ສາມາດ ຂໍອຸທອນໄດ້ ແຕ່ບໍ່ມີສິດຂໍລົບລ້າງ.

ມາດຕາ 166 ມາດຕະການຂອງສານ

ໃນການດໍາເນີນຄະດີຢູ່ສານ ສານ ມີສິດ ນໍາໃຊ້ວິທີການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການນໍາໃຊ້, ປ່ຽນແປງ ຫຼື ຍົກເລີກ ມາດຕະການສະກັດກັ້ນ ສານ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ອົງການໄອຍະ ການຂັ້ນດຽວກັນ, ຈໍາເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ, ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ສະຖານທີ່ກັກຂັງຈໍາເລີຍ ໃນທັນໃດ.

ມາດຕາ 167 ການຄົ້ນຄວ້າຄະດີຂອງສານ

ພາຍຫຼັງທີ່ສານໄດ້ຮັບສໍານວນຄະດີ ຈາກອົງການໄອຍະການແລ້ວ ປະທານສານຈະມອບໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາໃດ ໜຶ່ງ ເປັນຜູ້ຄົ້ນຄວ້າຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນກ່ຽວກັບການດໍາເນີນຄະດີ ຂອງອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງ ການໄອຍະການ ແລະ ຄໍາສັ່ງຟ້ອງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຈາກນັ້ນ ກໍນໍາສະເໜີປະທານສານ ເພື່ອພິຈາລະນາ ຕົກລົງ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ສິ່ງສໍານວນຄະດີຄືນ ໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອທໍາການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ຖ້າເຫັນວ່າ ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫາກຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ;
2. ສິ່ງສໍານວນຄະດີຄືນ ໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອສັ່ງຟ້ອງເພີ່ມເຕີມ ຖ້າເຫັນວ່າ ຍັງມີການກະທໍາຜິດ ອື່ນ ຫຼື ມີບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ຖືກສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ;
3. ຕົກລົງ ວັນ, ເວລາ ນໍາເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຖ້າເຫັນວ່າ ການສືບສວນ-ສອບ ສວນ ຫາກໄດ້ດໍາເນີນໄປຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນແລ້ວ.

ພາຍຫຼັງປະທານສານ ໄດ້ອອກຄໍາຕົກລົງໃດໜຶ່ງດັ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ ກໍຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຈໍາເລີຍ ແລະ ຜູ້ ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດໍາເນີນຄະດີ ຊາບ ພາຍໃນເວລາ ສາມວັນ ນັບແຕ່ວັນອອກຄໍາຕົກລົງນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ

ມາດຕາ 168 (ບັບປຸງ) ການສິ່ງສໍານວນຄະດີຄືນ ເພື່ອດໍາເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ສັ່ງຟ້ອງເພີ່ມເຕີມ

ປະທານສານ ຈະອອກຄໍາສັ່ງ ສິ່ງສໍານວນຄະດີໄປຢັງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເພື່ອດໍາເນີນການສືບສວນ- ສອບສວນ ຫຼື ສັ່ງຟ້ອງເພີ່ມເຕີມ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ຂາດຫຼັກຖານທີ່ສໍາຄັນ;
2. ມີພື້ນຖານທີ່ພາໃຫ້ເຊື່ອຖືໄດ້ວ່າ ຈໍາເລີຍ ຍັງມີການກະທໍາຜິດ ຫຼື ມີຜູ້ກະທໍາຜິດອື່ນອີກໃນຄະດີດຽວ ກັນ ທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ.

ການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມນັ້ນ ຕ້ອງເຮັດເປັນປະເດັນ ພ້ອມທັງບອກແຈ້ງ ບັນຫາທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ສືບສວນ-ສອບສວນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ສານ ສິ່ງສໍານວນຄະດີຄືນໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອດໍາເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມ ກໍານົດເວລາການສືບສວນ-ສອບສວນນັ້ນ ແມ່ນພາຍໃນເວລາ ໜຶ່ງ ເດືອນ.

ໃນການສືບສວນ-ສອບສວນເພີ່ມເຕີມນັ້ນ ຖ້າຫາກມີສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຊັດມ້ຽນຄະດີ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 148 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ ແລ້ວສະເໜີໃຫ້ສານອອກຄໍາຊີ້ຂາດ.

ຖ້າວ່າ ອົງການໄອຍະການ ຫາກບໍ່ສາມາດເກັບກໍາຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ຕາມຄໍາສະເໜີຂອງສານ ແລະ ຍັງຢືນຢັນຄໍາສັ່ງຟ້ອງຂອງຕົນ ສານ ຕ້ອງນໍາເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 169 ເນື້ອໃນ ຂອງຄໍາສັ່ງ ໃຫ້ນໍາເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາ

ຫຼັງຈາກຜູ້ພິພາກສາ ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າສໍານວນຄະດີສໍາເລັດແລ້ວ ປະທານສານ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງ ໃຫ້ນໍາເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ຄໍາສັ່ງ ມີເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

1. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ສັນຊາດ, ອາຊີບ, ແລະ ທີ່ຢູ່ ຂອງຈໍາເລີຍ;
2. ຂໍ້ກ່າວຫາ ແລະ ມາດຕາປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ຫຼື ກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ກໍານົດໂທດທາງອາຍາ ຕາມຄໍາສັ່ງຟ້ອງ;
3. ວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 170 ການຮຽກ ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ເຂົ້າມາໃຫ້ການ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການໄຕ່ສວນຄະດີໄດ້ດໍາເນີນໄປຢ່າງ ຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສນັ້ນ ສານ ຈະຮຽກບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຂົ້າມາໃຫ້ການ ຫຼື ນໍາຫຼັກຖານຕ່າງໆ ມາສະເໜີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 113 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 3

ລະບຽບການລວມ ກ່ຽວກັບການດໍາເນີນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ

ມາດຕາ 171 ຄະນະສານຂັ້ນຕົ້ນ

ຄະນະສານຂັ້ນຕົ້ນ ປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ພິພາກສາ ສາມຄົນ ໃນນັ້ນຜູ້ໜຶ່ງ ເປັນປະທານ ແລະ ອີກສອງຄົນເປັນຄະນະ.

ຜູ້ພິພາກສາ ທີ່ເປັນປະທານຄະນະສານ ມີໜ້າທີ່ນໍາພາການໄຕ່ສວນຄະດີຢ່າງເປັນກາງໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ຜູ້ພິພາກສາທີ່ເປັນຄະນະສານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ນັບແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນຈົນສໍາເລັດ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານໄດ້ດໍາເນີນໄປໃນໄລຍະໜຶ່ງແລ້ວ ແຕ່ມີຜູ້ພິພາກສາໃດໜຶ່ງ ໃນຄະນະສານ ບໍ່ສາມາດສືບຕໍ່ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານໄດ້ ປະທານສານ ຕ້ອງແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ພິພາກສາຄົນໃໝ່ ປ່ຽນແທນ ແລະ ການໄຕ່ສວນຄະດີຕ້ອງເລີ່ມຄືນໃໝ່.

ມາດຕາ 172 ລະບຽບການປະຊຸມສານ

ກ່ອນຈະເລີ່ມປະຊຸມສານ ຈໍາສານ ຕ້ອງແຈ້ງລະບຽບການ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຊາບ.

ທຸກຄົນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕ້ອງເຄົາລົບ ຄະນະສານ, ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ຄໍາແນະນໍາຂອງປະທານຄະນະສານ.

ໃນເວລາຄະນະສານ ເຂົ້າມາ ແລະ ອອກ ຈາກທີ່ປະຊຸມສານ ລວມທັງໃນເວລາອ່ານຄໍາຕັດສິນ ໝົດທຸກຄົນ ຕ້ອງຢືນຊັ້ນເພື່ອເຄົາລົບສານ.

ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກຮຽກໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີສິດສະເໜີຄໍາເຫັນຂອງຕົນຕໍ່ຄະນະສານ ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກປະທານຄະນະສານ. ຖ້າຜູ້ຖືກໄຕ່ສວນ ຫາກມີບັນຫາທາງດ້ານສຸຂະພາບ ປະທານຄະນະສານ ຈະອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວນັ່ງໃຫ້ການກໍາໄດ້.

ເດັກ ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດປີ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຍົກເວັ້ນເດັກກະທໍາຜິດ ແລະ ເດັກຖືກເຄາະຮ້າຍ.

ລະບຽບການລະອຽດ ກ່ຽວກັບການປະຊຸມສານ ໄດ້ກໍານົດໄວ້ຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 173 ມາດຕະການ ຕໍ່ຜູ້ລະເມີດລະບຽບການປະຊຸມສານ

ບຸກຄົນ ທີ່ລະເມີດລະບຽບການປະຊຸມສານ ຕ້ອງຖືກຕັກເຕືອນ, ສັ່ງໃຫ້ອອກ ຫຼື ນໍາຕົວອອກ ຈາກຫ້ອງປະຊຸມສານ ຫຼື ຖືກດໍາເນີນຄະດີ ແລະ ສັ່ງພ້ອງກັບທີ່ ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນ.

ເຈົ້າໜ້າທີ່ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານ ຕ້ອງຮັກສາລະບຽບ ແລະ ປະຕິບັດຄໍາສັ່ງ ຂອງປະທານຄະນະສານ ຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ.

ມາດຕາ 174 ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຂອງສານຂັ້ນດຽວກັນ ຫຼື ອາດມອບໝາຍ ໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການເຂົ້າຮ່ວມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ແທນຕົນກໍາໄດ້.

ມາດຕາ 175 ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຈໍາເລີຍ

ຈໍາເລີຍ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕາມໝາຍຮຽກຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຈໍາເລີຍ ບໍ່ໄດ້ຖືກກັກຂັງ ຫາກບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄຕ່ສວນຄະດີ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຜູ້ກ່ຽວກໍຈະຖືກພາຕົວ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 137 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຖ້າຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າມາຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຍ້ອນມີເຫດຜົນພຽງພໍ ສານກໍຈະເລື່ອນການປະຊຸມສານອອກໄປ.

ຖ້າຈຳເລີຍ ຫາກເຈັບເປັນຢ່າງກະທັນຫັນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຄະນະສານຕ້ອງໂຈະການໄຕ່ສວນ ຈົນກວ່າຈຳເລີຍຈະເຊົາເປັນປົກກະຕິ.

ຖ້າຈຳເລີຍ ຫາກໄດ້ເອົາຕົວຫຼືບໜີ ຄະນະສານຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຈັບຕົວ ຜູ້ກ່ຽວມາດຳເນີນຄະດີ.

ຈຳເລີຍ ທີ່ຖືກກັກຂັງພາງ ໃນເວລາເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີສິດພົບກັບທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຕົນເທົ່ານັ້ນ. ສ່ວນການພົວພັນກັບບຸກຄົນອື່ນ ກໍຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກປະທານຄະນະສານ ເທົ່ານັ້ນ.

ຈຳເລີຍ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກກັກຂັງພາງ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ແຕ່ຕົ້ນຈົນສຳເລັດ.

ມາດຕາ 176 ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ແລະ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ

ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ແລະ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕາມໝາຍຮຽກຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ຫາກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຄະນະສານຕ້ອງພິຈາລະນາ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີວ່າຈະເລື່ອນ ຫຼື ຈະດຳເນີນການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 177 ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງພະຍານ

ພະຍານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ກ່ຽວກັບສະພາບຂອງຄະດີ.

ຖ້າພະຍານ ຫາກບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄຕ່ສວນຄະດີ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຜູ້ກ່ຽວກໍຈະຖືກພາຕົວຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 137 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຖ້າພະຍານ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມ ແຕ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ໃຫ້ການລະອຽດກ່ຽວກັບຄະດີ ຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ພະນັກງານໄອຍະການແລ້ວ ສານ ຕ້ອງນຳເອົາບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຂອງຜູ້ກ່ຽວ ມາອ່ານໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ສານເຫັນວ່າ ບັນຫາທີ່ຍົກຂຶ້ນນັ້ນ ມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນ ຄະນະສານ ຕ້ອງເລື່ອນການໄຕ່ສວນຄະດີອອກໄປ.

ມາດຕາ 178 ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ

ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຈຳເລີຍ ມີພັນທະເຂົ້າຮ່ວມການດຳເນີນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ແລະ ຕ້ອງສົ່ງຄຳຖະແຫຼງຂອງຕົນ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ສານ ກ່ອນວັນເປີດປະຊຸມສານ.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ຫາກແມ່ນ ເດັກທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງກະສຽນອາຍຸ ສິບແປດ ປີ, ຄົນຫູໜວກ, ຕາບອດ, ປາກກົກ, ຄົນປັນຍາອ່ອນ ເສຍຈິດ ແລະ ຜູ້ກະທຳຜິດ ໃນສະຖານທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໂທດປະຫານຊີວິດນັ້ນ ຈຳເປັນຕ້ອງມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນເຂົ້າຮ່ວມນຳ.

ໃນກໍລະນີ ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ສານຕ້ອງເປີດປະຊຸມສານ ເພື່ອດໍາເນີນການໄຕ່ສວນຄະດີຕາມລະບຽບການ ເວັ້ນເສຍແຕ່ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງຈໍາເລີຍ ມີເຫດຜົນສານ ຕ້ອງເລື່ອນການໄຕ່ສວນ ອອກໄປ.

ມາດຕາ 179 ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມເຫັນ ແລະ ຄໍາອະທິບາຍ.

ຖ້າຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ ຄະນະສານ ຕ້ອງພິຈາລະນາວ່າຈະເລື່ອນ ຫຼື ຈະດໍາເນີນການໄຕ່ສວນຄະດີ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຄວາມຈໍາເປັນ ຂອງການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານນັ້ນ.

ມາດຕາ 180 ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຜູ້ແປພາສາ

ຜູ້ແປພາສາ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ເພື່ອແປພາສາ.

ຖ້າຜູ້ແປພາສາ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ ຄະນະສານ ຕ້ອງເລື່ອນການປະຊຸມສານ ອອກໄປ.

ມາດຕາ 181 ການໂຈະ ແລະ ການເລື່ອນ ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ

ການໂຈະການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ແມ່ນ ການຢຸດເຊົາການປະຊຸມສານ ຊົ່ວຄາວ ຍ້ອນມີສະພາບການໃດໜຶ່ງ ທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການໄຕ່ສວນຄະດີນັ້ນ ເປັນຕົ້ນ ຈໍາເລີຍ ເຈັບເປັນຢ່າງກະທັນຫັນ ຫຼື ສູນເສຍຄວາມສາມາດທາງດ້ານການປະພຶດ.

ການເລື່ອນການໄຕ່ສວນຄະດີ ແມ່ນ ການຕົກລົງເອົາຄະດີໄປໄຕ່ສວນໃນວັນໜ້າ ຍ້ອນຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຕ້ອງທວງເອົາຫຼັກຖານໃໝ່ ຫຼື ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການພິຈາລະນາຄະດີນັ້ນ ບໍ່ມາຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຫຼື ຍ້ອນເຫດສຸດວິໄສ ຫຼື ເຫດບັງເອີນ.

ມາດຕາ 182 ກໍານົດເວລາຂອງການເລື່ອນການປະຊຸມສານ

ຄະນະສານ ມີ ສິດ ຕົກລົງກໍານົດເວລາຂອງການເລື່ອນການປະຊຸມສານ ແຕ່ກໍານົດເວລາຂອງການເລື່ອນ ແຕ່ລະຄັ້ງ ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຕົກລົງເລື່ອນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 183 ຂອບເຂດການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ

ສານ ຕ້ອງນໍາເອົາຄໍາສັ່ງຟ້ອງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຄໍາຮ້ອງຂໍຂອງຄູ່ຄວາມ ມາພິຈາລະນາ ບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ຜົນຂອງການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານເປັນຕົ້ນຕໍ. ທຸກຂໍ້ສະເໜີໃນຄໍາສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ຄໍາຮ້ອງຂໍ ສານ ຕ້ອງນໍາມາພິຈາລະນາຕາມກົດໝາຍ. ບັນຫາໃດ ທີ່ອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຄູ່ຄວາມ ບໍ່ໄດ້ສະເໜີສານ ຈະບໍ່ນໍາມາພິຈາລະນາ.

ມາດຕາ 184 ບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ

ບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ ມີ ເນື້ອໃນ ດັ່ງນີ້:

1. ຊື່ ແລະ ຄຳຂວັນ ຂອງປະເທດ;
2. ວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຊຸມສານ;
3. ເລກທີ ແລະ ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງຄະດີ;
4. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຄະນະສານ;
5. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຫົວໜ້າ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຈຳສານ;
6. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ;
7. ຂໍ້ກ່າວຫາ; ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຖືກກັກຕົວ ຫຼື ຈັບຕົວ, ຖືກກັກຂັງ; ສະຖານທີ່ກັກຂັງ; ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ປ່ອຍຕົວພາງ;
8. ການແຈ້ງສິດ ແລະ ພັນທະ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ;
9. ຄຳຖາມ ແລະ ຄຳຕອບ ຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ, ຖ້າມີການຖ່າຍພາບ ຫຼື ບັນທຶກສຽງ ກໍຕ້ອງບອກແຈ້ງໃນບົດບັນທຶກ;
10. ພາກຕັດສິນຂອງສານ;
11. ການແຈ້ງສິດ ຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ;
12. ເວລາສິ້ນສຸດປະຊຸມສານ.

ຫົວໜ້າ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີສິດ ອ່ານບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ ແລະ ມີສິດ ສະເໜີປັບປຸງ ຫຼື ເພີ່ມເຕີມ ກ່ອນລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມື.

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ຫາກບໍ່ລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມື ຈຳສານຕ້ອງບັນທຶກໄວ້.

ປະທານ ແລະ ຄະນະສານ ຕ້ອງກວດເບິ່ງປຶ້ມປະຊຸມສານ ແລ້ວເຊັນບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ ຮ່ວມກັບຈຳສານ.

ບົດບັນທຶກປະຊຸມສານ ຕ້ອງສຳເນົາໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໝວດທີ 4

ການເປີດປະຊຸມສານ

ມາດຕາ 185 ຂັ້ນຕອນການເປີດປະຊຸມສານ

ການເປີດປະຊຸມສານ ດຳເນີນຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈຳສານ ແຈ້ງລະບຽບການປະຊຸມສານ ສູ່ທີ່ປະຊຸມສານ;
2. ຈຳສານລາຍງານ ກ່ຽວກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ກ່ອນຄະນະສານ ຈະເຂົ້າສູ່ຫ້ອງປະຊຸມສານ;
3. ຈຳສານ ນຳເອົາສຳນວນຄະດີ ມອບໃຫ້ຄະນະສານ ເພື່ອທຳການໄຕ່ສວນ;

4. ປະທານຄະນະສານກ່າວເປີດການປະຊຸມສານ ແລ້ວອ່ານຄໍາສັ່ງໃຫ້ນໍາເອົາຄະດີອອກ ພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ;
5. ປະທານຄະນະສານ ຖາມຈໍາເລີຍ ກ່ຽວກັບການຮັບຊາບຂໍ້ກ່າວຫາ.

ມາດຕາ 186 ການແຈ້ງຄະດີທີ່ນໍາອອກພິຈາລະນາ

ພາຍຫຼັງທີ່ ຈໍາເລີຍ ຮັບຊາບຂໍ້ກ່າວຫາຕາມການສັ່ງຟ້ອງຂຶ້ນສານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຄໍາສັ່ງຂອງປະທານສານແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງຄະດີ ທີ່ນໍາອອກພິຈາລະນາ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດໍາເນີນຄະດີ.

ມາດຕາ 187 ການແຈ້ງຊື່ ຄະນະສານ, ຈໍາສານ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ

ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງຄະນະສານ, ຈໍາສານ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານຊາບ ໂດຍເລີ່ມຈາກປະທານຄະນະສານ, ຄະນະສານ, ຈໍາສານ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕາມລຳດັບ.

ມາດຕາ 188 ສິດໃນການຄ້ານຕົວ

ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງສິດໃນການຄ້ານຕົວ ຄະນະສານ ຫຼື ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ໃນຄະນະສານ, ຈໍາສານ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊໍານານງານ ຫຼື ຜູ້ແປພາສາ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມ ຊາບ ແລະ ຖາມຄໍາເຫັນຂອງຄູ່ຄວາມ.

ຄູ່ຄວາມ ມີສິດສະເໜີຄ້ານຕົວ ຄະນະສານ, ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນວັກໜຶ່ງເທິງນີ້ ຖ້າເຫັນວ່າເປັນຍາດພີ່ນ້ອງ, ມີຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັບຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ. ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງປິດການປະຊຸມສານໄວ້ຊົ່ວຄາວ ເພື່ອພິຈາລະນາຕົກລົງ ກ່ຽວກັບບັນຫານີ້ ໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ.

ມາດຕາ 189 ຜົນຂອງການພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບການຄ້ານຕົວ

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບການຄ້ານຕົວໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບແລ້ວ ຄະນະສານ ຈະອອກສູ່ທີ່ປະຊຸມສານ ຕາມລະບຽບການທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 172 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຖ້າວ່າ ຄໍາສະເໜີຄ້ານຕົວ ຫາກມີເຫດຜົນແລ້ວ ຕ້ອງມີການສັບປ່ຽນ ບຸກຄົນທີ່ຖືກຄ້ານຕົວ. ຖ້າວ່າຄໍາສະເໜີຄ້ານຕົວນັ້ນ ຫາກບໍ່ມີເຫດຜົນ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງຢັ້ງຢືນເອົາຄະນະສານ ແລະ ແຈ້ງເຫດຜົນ ໃນການບໍ່ສັບປ່ຽນຄະນະສານ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນທີ່ຖືກຄ້ານຕົວ ແລ້ວດໍາເນີນການໄຕ່ສວນຕໍ່ໄປ.

ມາດຕາ 190 ການອະທິບາຍ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ຜູ້ແປພາສາ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ຜູ້ແປພາສາ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການປະຊຸມສານ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຊີບ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ພ້ອມທັງອະທິບາຍ ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງພວກກ່ຽວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 72, 73 ແລະ 74 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 191 ການອະທິບາຍສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງພະຍານ

ພາຍຫຼັງໄດ້ຖາມຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ອາຍຸ, ອາຊີບ ແລະ ທີ່ຢູ່ ຂອງພະຍານແຕ່ລະຄົນແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງອະທິບາຍ ສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 70 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ໝວດທີ 5

ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ

ມາດຕາ 192 ລະບຽບການໄຕ່ສວນຄະດີ ໃນທີ່ປະຊຸມສານຂັ້ນຕົ້ນ

ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງເຮັດໂດຍກົງ, ທາງປາກເປົ່າ, ຢ່າງເປີດເຜີຍ ຫຼື ປິດລັບ ໃນບາງກໍລະນີ, ມີການໂຕ້ຖຽງ, ເຮັດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງກັນ ແລະ ໂດຍບໍ່ມີການສັບປ່ຽນ ຄະນະສານ.

ໃນການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານຂັ້ນຕົ້ນ ສານ ຕ້ອງກຳນົດເຫດການຂອງຄະດີໂດຍກົງ ດ້ວຍການຕັ້ງຄຳຖາມ ແລະ ຮັບຟັງຄຳໃຫ້ການ ຂອງຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ພະຍານ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ, ການພິສູດຫຼັກຖານ, ການຟັງຄຳຖະແຫຼງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຄຳຖະແຫຼງ ຂອງທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ.

ປະທານຄະນະສານ ມີໜ້າທີ່ ນຳພາການໄຕ່ສວນຄະດີຢ່າງເປັນກາງ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ປະທານຄະນະສານ ຖາມຊີວະປະຫວັດຂອງຈຳເລີຍ, ແຈ້ງຄຳສັ່ງຟ້ອງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ແລະ ຂໍ້ກ່າວຫາ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ.

ຄະນະສານ ຈະຟັງຄຳໃຫ້ການ ຂອງຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ, ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ, ພະຍານ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນການດຳເນີນຄະດີ.

ໃນເວລາໄຕ່ສວນຄະດີນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຄະນະສານ ມີສິດຖາມ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນໃນການດຳເນີນຄະດີເພີ່ມເຕີມ ໂດຍການອະນຸຍາດ ຂອງປະທານຄະນະສານ. ຄະນະສານ ນຳເອົາບັນດາຂອງກາງ ແລະ ຫຼັກຖານໃນຄະດີ ມາສະເໜີຕໍ່ທີ່ປະຊຸມສານ ແລ້ວເປີດການໂຕ້ຖຽງ.

ຖ້າຫາກມີການສັບປ່ຽນຄະນະສານ ຕ້ອງດຳເນີນການໄຕ່ສວນຄືນໃໝ່.

ມາດຕາ 193 ການອ່ານຄຳສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາ

ກ່ອນທຳການໄຕ່ສວນຄະດີ ປະທານຄະນະສານ ສະເໜີໃຫ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມອ່ານຄຳສັ່ງຟ້ອງຜູ້ຖືກຫາ.

ມາດຕາ 194 ວິທີການໄຕ່ສວນຄະດີ

ໃນການໄຕ່ສວນຄະດີ ຄະນະສານ ຕ້ອງຊອກຫາຫຼັກຖານ ເພື່ອກຳນົດສະພາບການຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແຕ່ລະເຫດການຂອງການກະທຳຜິດໃນຄະດີ ຕາມຂັ້ນຕອນຂອງການໄຕ່ສວນ.

ໃນການໄຕ່ສວນແຕ່ລະຄົນ ປະທານຄະນະສານ ເປັນຜູ້ຖາມກ່ອນ, ຕໍ່ມາຄະນະສານ ເປັນຜູ້ຖາມ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງແມ່ນຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ. ຄະນະສານ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ກ່ອນຈະຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກປະທານຄະນະສານ.

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີສິດ ສະເໜີຕໍ່ປະທານຄະນະສານ ໃຫ້ຕັ້ງຄຳຖາມ ກ່ຽວກັບສະພາບການ ເພື່ອຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຂອງເຫດການໃນຄະດີ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ສາມາດຕັ້ງຄຳຖາມ ຕໍ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ພົວພັນກັບການໃຫ້ຄຳເຫັນຂອງຕົນ.

ມາດຕາ 195 ການໄຕ່ສວນຈຳເລີຍ

ປະທານຄະນະສານ ເລີ່ມຕົ້ນການໄຕ່ສວນຄະດີ ດ້ວຍການຖາມຈຳເລີຍ ກ່ຽວກັບຊີວະປະຫວັດຂອງຜູ້ກ່ຽວ, ການຮັບຊາບຄຳສັ່ງຟ້ອງ ແລະ ຂໍ້ກ່າວຫາ, ສະພາບການຂອງຄະດີ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງສືບຕໍ່ການໄຕ່ສວນ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ຈະແຈ້ງ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ບັນຫາອື່ນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຈຳເລີຍຫຼາຍຄົນ ຄະນະສານ ຕ້ອງໄຕ່ສວນເທື່ອລະຄົນ.

ຖ້າວ່າ ຄຳໃຫ້ການຂອງພວກຈຳເລີຍ ຫາກຈະສົ່ງຜົນກະທົບ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຄະນະສານ ຕ້ອງແຍກການໄຕ່ສວນຈຳເລີຍ. ໃນກໍລະນີນີ້ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳໃຫ້ການຂອງຈຳເລີຍ ຜູ້ກ່ອນ ໃຫ້ຈຳເລີຍຜູ້ຖືກແຍກນີ້ ຊາບ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວ ກໍມີສິດ ຕັ້ງຄຳຖາມຕໍ່ຈຳເລີຍຜູ້ກ່ອນ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດຖາມ ກ່ຽວກັບສະພາບການຂອງຄະດີທີ່ພົວພັນກັບຂໍ້ກ່າວ ຫາຕໍ່ຈຳເລີຍ.

ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີສິດຖາມ ແລະ ສະເໜີບັນຫາ ກ່ຽວກັບສະພາບການທີ່ພົວພັນກັບການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງລູກຄວາມຕົນ.

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການໄຕ່ສວນຄະດີ ມີສິດສະເໜີ ຕໍ່ປະທານຄະນະສານ ເພື່ອສືບຕໍ່ຖາມ ກ່ຽວກັບສະພາບການທີ່ພົວພັນເຖິງຕົນເອງ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເລີຍ ຫາກປະຕິເສດຕອບຄຳຖາມ ຄະນະສານ ຕ້ອງສືບຕໍ່ສອບຖາມບຸກຄົນອື່ນ ແລະ ກວດກາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ.

ມາດຕາ 196 ການໄຕ່ສວນ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍ ຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ

ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດການໄຕ່ສວນຈຳເລີຍແລ້ວ ຄະນະສານ ຕ້ອງໄຕ່ສວນຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຂອງພວກກ່ຽວ. ໃນກໍລະນີຍັງມີບັນຫາ ທີ່ບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ, ຈະແຈ້ງ ຫຼື ຈຸດທໍາຄໍາໃຫ້ການຂອງພວກກ່ຽວ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ໃຫ້ຄະນະສານ ສືບຕໍ່ການໄຕ່ສວນ.

ມາດຕາ 197 ການໄຕ່ສວນພະຍານ

ຄະນະສານ ຕ້ອງດໍາເນີນການໄຕ່ສວນພະຍານ ເທື່ອລະຄົນ ໃນກໍລະນີມີຫຼາຍຄົນ ໂດຍແຍກພວກພະຍານອອກຈາກກັນ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ພວກກ່ຽວ ຮູ້ເນື້ອໃນຄໍາໃຫ້ການຂອງພະຍານອື່ນ ທີ່ກໍາລັງຖືກໄຕ່ສວນຢູ່.

ໃນການໄຕ່ສວນພະຍານ ຄະນະສານ ຕ້ອງຖາມ ເພື່ອຊອກຮູ້ກ່ຽວກັບການພົວພັນ ລະຫວ່າງ ພະຍານ ແລະ ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຄະດີ.

ຄະນະສານ ສະເໜີໃຫ້ພະຍານເວົ້າແຈ້ງ ກ່ຽວກັບສະພາບຂອງຄະດີທີ່ຕົນ ໄດ້ຮູ້, ໄດ້ເຫັນ ແລະ ສືບຕໍ່ຖາມບັນຫາທີ່ຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ຫຼື ບໍ່ຈະແຈ້ງ.

ພະຍານ ທີ່ໄດ້ຜ່ານການໄຕ່ສວນຢູ່ທີ່ປະຊຸມສານມາແລ້ວ ຕ້ອງຢູ່ໃນຫ້ອງປະຊຸມສານຕໍ່ ເພື່ອສະດວກໃນການຖາມເພີ່ມເຕີມ.

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ພະຍານ ຫຼື ຍາດໃກ້ຊິດຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຄະນະສານຕ້ອງນຳໃຊ້ມາດຕະການປົກປ້ອງທີ່ຈຳເປັນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 198 ການໃຫ້ຄຳເຫັນຂອງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ

ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຕ້ອງເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານ ຕາມໝາຍເຊີນຂອງສານ ເພື່ອໃຫ້ຄຳເຫັນຂອງຕົນຕໍ່ສານ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ຕົນຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ພິສູດ.

ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ມີສິດໃຫ້ຄຳອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບບົດສະຫຼຸບຂອງຕົນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຫາກບໍ່ສາມາດເຂົ້າມາຮ່ວມປະຊຸມສານໄດ້ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງແຈ້ງເນື້ອໃນບົດສະຫຼຸບ ຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ຕໍ່ທີ່ປະຊຸມສານ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຈຳເລີຍ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີສິດໃຫ້ຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບບົດສະຫຼຸບຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ແລະ ຖາມ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງ ຫຼື ບໍ່ກົງກັບບົດສະຫຼຸບ.

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ຄະນະສານ ສາມາດສະເໜີໃຫ້ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ທຳການພິສູດເພີ່ມເຕີມ ຫຼື ທຳການພິສູດຄືນ.

ມາດຕາ 199 ການສະແດງຫຼັກຖານ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ຈຳເລີຍ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ສະເໜີຄຳເຫັນຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບ ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ.

ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ, ຮຸບພາບ, ພາບ ຫຼື ສຽງບັນທຶກ ຫຼື ບົດບັນທຶກ ຕ້ອງນຳມາສະແດງ ຫຼື ສະເໜີ ຢູ່ທີ່ ປະຊຸມສານ.

ຫຼັກຖານຕ່າງໆ ທີ່ນຳມາສະແດງ ຫຼື ສະເໜີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຄະນະສານ ຕ້ອງກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງ, ຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ສາຍກ່ຽວພັນກັບຄະດີ.

ມາດຕາ 200 ການສິ້ນສຸດການໄຕ່ສວນ

ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ທຸກສະພາບການຂອງຄະດີໄດ້ນຳມາໄຕ່ສວນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານຢ່າງຄົບຖ້ວນແລ້ວ ປະ ທານຄະນະສານ ຕ້ອງຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ວ່າຍັງມີຫຼັກຖານໃດ ທີ່ຕ້ອງການນຳມາສະເໜີ ຫຼື ຕ້ອງການ ໃຫ້ໄຕ່ສວນບັນຫາໃດຕື່ມ. ຖ້າຫາກຍັງມີການສະເໜີ ຫຼື ການຖາມທີ່ມີເຫດຜົນ ຄະນະສານ ກໍຈະສືບຕໍ່ການໄຕ່ສວນ ຈົນໃຫ້ທຸກບັນຫາ ມີຄວາມຈະແຈ້ງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ.

ຖ້າຫາກ ບໍ່ມີການສະເໜີ ຫຼື ການຖາມຕື່ມນັ້ນ ໃຫ້ຖືວ່າ ການໄຕ່ສວນຄະດີໄດ້ ສິ້ນສຸດລົງ.

**ໝວດທີ 6
ການໂຕ້ຖຽງໃນທີ່ປະຊຸມສານ**

ມາດຕາ 201 ລະບຽບການໂຕ້ຖຽງ

ພາຍຫຼັງການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານສິ້ນສຸດແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ກໍເປີດການໂຕ້ຖຽງ.

ການໂຕ້ຖຽງ ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການຊີ້ແຈງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ກ່ຽວກັບຫຼັກຖານຜູກມັດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຂອງຈຳເລີຍ.

ຈຳເລີຍ ຕ້ອງມີຄຳເຫັນປົກປ້ອງຕົນເອງ ເຖິງວ່າຈະມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນກໍຕາມ.

ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ກໍມີສິດ ສະເໜີຄຳເຫັນ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນ. ໃນກໍລະນີທີ່ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ມີທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ກໍຈະແມ່ນທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນນັ້ນ ເປັນຜູ້ປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ.

ມາດຕາ 202 ການໂຕ້ຖຽງ

ຈຳເລີຍ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃຫ້ຄຳເຫັນກ່ຽວກັບຂໍ້ກ່າວຫາ ແລ້ວປະທານຄະນະສານ ສະເໜີ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຊີ້ແຈງຄຳເຫັນຂອງພວກກ່ຽວ.

ປະທານຄະນະສານ ໃຫ້ເວລາແກ່ການໂຕ້ຖຽງ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໄດ້ສະເໜີຄຳເຫັນຂອງຕົນ ແຕ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີຄຳເຫັນທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄະດີ.

ໂຈດທາງແພ່ງ ແລະ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ມີສິດສະເໜີ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງ.

ຖ້າວ່າຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໂຕ້ຖຽງ ຫາກບໍ່ມີຄຳເຫັນ ຫຼື ຄຳສະເໜີໃດແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ກໍປະກາດ ປິດການໂຕ້ຖຽງ ຍົກເວັ້ນ ກໍລະນີທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 203 ວັກສອງ ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ ປະທານຄະນະສານ ສະເໜີໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຖະແຫຼງ.

ມາດຕາ 203 ຄຳເຫັນສຸດທ້າຍຂອງຈຳເລີຍ

ພາຍຫຼັງ ທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໄດ້ຖະແຫຼງແລ້ວ ປະທານຄະນະສານຕ້ອງ ໃຫ້ຈຳເລີຍ ມີຄຳເຫັນເປັນ ຜູ້ສຸດທ້າຍ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຄຳເຫັນສຸດທ້າຍຂອງຈຳເລີຍ ຫາກມີສະພາບການໃໝ່ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຄະດີ ແລະ ເປັນໜ້າເຊື່ອຖື ໄດ້ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງດຳເນີນການໄຕ່ສວນ ຫຼື ໂຕ້ຖຽງເພີ່ມເຕີມ. ເມື່ອບໍ່ມີສະພາບການໃດແລ້ວ ປະທານຄະ ນະສານ ກໍປະກາດປິດປະຊຸມສານຊົ່ວຄາວ ເພື່ອນຳເອົາຄະດີເຂົ້າໄປພິຈາລະນາຢູ່ຫ້ອງປະຊຸມລັບ.

ໝວດທີ 7

ການພິຈາລະນາຄະດີໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ແລະ ການອ່ານຄຳຕັດສິນ

ມາດຕາ 204 ການພິຈາລະນາຄະດີ ໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ຄະນະສານຕ້ອງເຮັດຢ່າງລະອຽດ, ຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ ໂດຍອີງໃສ່ຜົນຂອງການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ເປັນຕົ້ນຕໍ ເພື່ອໃຫ້ຄຳຕັດສິນຖືກຕ້ອງ ແລະ ຍຸຕິທຳ.

ການລົງຄຳເຫັນຊື່ຂາດໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ຕ້ອງຖືເອົາຕາມສຽງສ່ວນຫຼາຍ ໂດຍໃຫ້ຄະນະສານ ຜູ້ມີຄຸນວຸດທິ ຫຼຸດໜູ່ ເປັນຜູ້ອອກຄຳເຫັນ ແລະ ອອກສຽງກ່ອນ, ສ່ວນປະທານຄະນະສານນັ້ນ ອອກຄຳເຫັນ ແລະ ອອກສຽງ ເປັນ ຜູ້ສຸດທ້າຍ. ຜູ້ບໍ່ເຫັນດີຕາມສຽງສ່ວນຫຼາຍນັ້ນ ກໍມີສິດສະແດງຄຳເຫັນຂອງຕົນ ເປັນລາຍລັກອັກສອນໄວ້ໃນສຳ ນວນຄະດີ ເພື່ອໃຫ້ສານຂຶ້ນເທິງພິຈາລະນາ.

ຄະນະສານ ຕ້ອງລົງລາຍເຊັນ ໃສ່ຮ່າງຄຳຕັດສິນຢູ່ຫ້ອງປະຊຸມລັບ.

ມາດຕາ 205 ຄຳຕັດສິນ

ສານ ຕັດສິນຄະດີອາຍາ ໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ຄຳຕັດສິນຄະດີອາຍາຂອງສານ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ພາກສະເໜີ;

2. ພາກເນື້ອຄະດີ;
3. ພາກວິນິດໄສ;
4. ພາກຕັດສິນ.

ຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 206 ການອ່ານຄໍາຕັດສິນຂອງສານ

ພາຍຫຼັງໄດ້ພິຈາລະນາຕົກລົງໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງນຳເອົາຄໍາຕັດສິນອອກມາອ່ານໃນທີ່ປະຊຸມສານຢ່າງເປີດເຜີຍ ພ້ອມທັງແຈ້ງສິດ ໃນການຂໍອຸທອນ ຄໍາຕັດສິນຂອງສານ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ອ່ານຄໍາຕັດສິນແລ້ວ ຖ້າວ່າຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ຮູ້ພາສາລາວ ຜູ້ແປພາສາ ຕ້ອງແປຄໍາຕັດສິນທັງໝົດໃຫ້ຈຳເລີຍຟັງ.

ມາດຕາ 207 ການຕັດສິນ ຊ້ອງໜ້າ, ຖືວ່າຊ້ອງໜ້າ ແລະ ການຕັດສິນລັບຫຼັງ

ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ແມ່ນ ການຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຍົກເວັ້ນການພິຈາລະນາ ພິພາກສາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນລຶບລ້າງ.

ການຕັດສິນຖືວ່າຊ້ອງໜ້າ ແມ່ນ ການຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ຈຳເລີຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ ໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກເຂົ້າມາຮ່ວມປະຊຸມສານແລ້ວ ແຕ່ຫາກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າມາຮ່ວມ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຫຼື ໃນກໍລະນີທີ່ການກະທຳຜິດ ມີລັກສະນະເປົາຊຶ່ງຈຳເລີຍ ຫຼື ໂຈດທາງແພ່ງ ສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ໂດຍທີ່ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມນຳ. ໃນກໍລະນີນີ້ ຜູ້ກ່ຽວ ບໍ່ມີສິດຄັດຄ້ານຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ພຽງແຕ່ມີສິດຂໍອຸທອນເທົ່ານັ້ນ.

ການຕັດສິນລັບຫຼັງ ແມ່ນ ການຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຊຶ່ງສານໄດ້ສົ່ງໝາຍຮຽກແລ້ວ ແຕ່ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ໄດ້ຮັບ ຍ້ອນສາເຫດໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ໝາຍຮຽກສົ່ງບໍ່ເຖິງມືຜູ້ກ່ຽວ. ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ມີສິດຄັດຄ້ານໄດ້ ພາຍໃນເວລາ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຊາບຄໍາຕັດສິນນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສານຄະນະເກົ່າ ຕ້ອງຕັດສິນຄະດີນັ້ນຄືນໃໝ່ ໂດຍຊ້ອງໜ້າຜູ້ກ່ຽວ ຕາມລະບຽບການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ.

ມາດຕາ 208 (ບັບປຸງ) ປະເພດຄໍາຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ

ປະເພດຄໍາຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄໍາຕັດສິນລົງໂທດ:
  - ຕັດອິດສະລະພາບ, ປັບໃໝ, ຮິບຊັບ ຫຼື ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ໂທດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ;
  - ພາກໂທດ ທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ.
2. ຄໍາຕັດສິນໃຫ້ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຈໍາເລີຍ ຖືກຕັດສິນລົງໂທດ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນຂໍ້ 1 ຂອງມາດຕານີ້ ແລະ ໄດ້ສ້າງຄວາມ ເສຍຫາຍ ຖ້າຫາກມີການຮ້ອງຂໍ ຄະນະສານ ຕ້ອງພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍດັ່ງກ່າວ ແລະ ອາດ ລົງຄໍາເຫັນໃນຄໍາຕັດສິນ ໃຫ້ມີການປະຕິບັດພາງ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄໍາຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນແລ້ວ ຖືວ່າຄໍາຕັດສິນນັ້ນ ເປັນຄໍາຕັດສິນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ແລະ ບໍ່ສາມາດຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍລົບລ້າງໄດ້. ສານຕ້ອງສົ່ງຄໍາຕັດສິນ ພ້ອມດ້ວຍ ສໍານວນຄະດີ ໄປໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນພາກທີ XI ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 209 ການປ່ອຍຕົວຈໍາເລີຍ

ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຄະນະສານອາຍາຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງອ່ານຄໍາຕັດສິນ ແລ້ວໃຫ້ປ່ອຍຕົວຈໍາເລີຍ ທີ່ຖືກກັກຂັງໃນ ທັນໃດ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ຈໍາເລີຍ ຖືກຕັດສິນໃຫ້ພົ້ນຂໍ້ກ່າວຫາ;
2. ຈໍາເລີຍ ຖືກຕັດສິນລົງໂທດ ດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ;
3. ຈໍາເລີຍ ຖືກຕັດສິນພາກໂທດ;
4. ຈໍາເລີຍ ຖືກຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ເທົ່າທີ່ຜູ້ກ່ຽວ ຖືກກັກຂັງຜ່ານມາ.

ມາດຕາ 210 (ປັບປຸງ) ການພິມ ແລະ ການມອບ ຄໍາຕັດສິນຂອງສານ

ສານ ຕ້ອງພິມ ແລະ ມອບຄໍາຕັດສິນຂອງສານໃຫ້ຈໍາເລີຍ, ອົງການໄອຍະການ, ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ ໃນຂັ້ນດຽວກັນ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຈໍາເລີຍ ພາຍໃນເວລາ ສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນອ່ານຄໍາຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີການຕັດສິນລັບຫຼັງຈໍາເລີຍ ຕ້ອງສົ່ງຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນຈໍາເລີຍຢູ່ ສຸດທ້າຍ ເພື່ອແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ.

ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ມີສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດກ່ຽວກັບ ຄະດີ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງພວກກ່ຽວ ມີສິດສະເໜີຕໍ່ສານ ເພື່ອໃຫ້ສານສໍາເນົາຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ໃຫ້ພວກກ່ຽວ.

ເມື່ອມີຄວາມຜິດພາດທາງດ້ານການພິມ, ການຄໍານວນຕົວເລກ ແລະ ທາງດ້ານເຕັກນິກອື່ນ ຊຶ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງ ໄດ້ດັດແກ້ ແຕ່ການດັດແກ້ນັ້ນ ຕ້ອງບໍ່ກະທົບຕໍ່ຂໍ້ຄວາມຈິງໃນຄະດີ ແລະ ຜົນຂອງການຕັດສິນ.

ການດັດແກ້ຄໍາຕັດສິນ ຕ້ອງເຮັດເປັນຄໍາຊີ້ຂາດ ຂອງປະທານຄະນະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລ້ວແຈ້ງໃຫ້ຈໍາເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ພະນັກງານປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນ ທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງໃນທັນໃດ.

ພາກທີ IX ການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ

ມາດຕາ 211 ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີເປັນຂັ້ນອຸທອນ

ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດ ພິພາກສາຄະດີເປັນຂັ້ນອຸທອນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ສານປະຊາຊົນເຂດ ໄດ້ຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຊຶ່ງມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ;
2. ສານປະຊາຊົນພາກ, ສານທະຫານຂັ້ນສູງ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ ຄະດີອາຍາ ທີ່ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ, ສານທະຫານພາກ ຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຊຶ່ງມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ.

ມາດຕາ 212 (ປັບປຸງ) ສິດໃນການຂໍອຸທອນ

ຈຳເລີຍ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນຂອງຈຳເລີຍ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ.

ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ກ່ຽວກັບບັນຫາທາງແພ່ງເທົ່ານັ້ນ.

ການຂໍອຸທອນ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ຕ້ອງຍື່ນຕໍ່ສານທີ່ໄດ້ຕັດສິນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ.

ມາດຕາ 213 ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງອົງການໄອຍະການ

ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງອົງການໄອຍະການ ຕໍ່ຄຳຕົກລົງຂອງສານ ທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ມີເຫດຜົນໜັກແໜ້ນ ຫຼື ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍນັ້ນ ແມ່ນສິດຂອງອົງການໄອຍະການ ຂັ້ນດຽວກັນກັບສານ ແລະ ອົງການໄອຍະການຂັ້ນເທິງ ຖັດນັ້ນ.

ມາດຕາ 214 (ປັບປຸງ) ການຂໍອຸທອນ ແລະ ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ສານຂັ້ນອຸທອນ ຈະຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຫາກມີຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ເທົ່ານັ້ນ.

ສິດ ໃນການຂໍອຸທອນ ແລະ ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນໃຫ້ປະຕິບັດພາຍໃນເວລາເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຊາບ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສຳລັບ ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນນັ້ນ ກຳນົດເວລາຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ແມ່ນ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນອ່ານ ຫຼື ວັນຮັບຊາບຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີ ມີການຈອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຈອງຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ພາຍໃນເວລາ ຊາວວັນ, ສຳລັບ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ແມ່ນພາຍໃນເວລາເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຈອງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ຖ້າກຳນົດເວລາໃນການຂໍອຸທອນ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳຕັດສິນ, ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານ ວັນສຸດ ທ້າຍ ຫາກເປັນວັນພັກທາງລັດຖະການ ໃຫ້ເລື່ອນເປັນວັນລັດຖະການຖັດໄປ.

ມາດຕາ 215 (ບັບປຸງ) ລະບຽບການຂໍອຸທອນ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ການຂໍອຸທອນ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ/ຫຼື ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຕ້ອງຍື່ນຕໍ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ໂດຍຜ່ານສານທີ່ໄດ້ຕັດສິນຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ. ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງແນະ ນຳໃຫ້ຜູ້ຂໍອຸທອນຊາບ ກ່ຽວກັບກຳນົດເວລາຂໍອຸທອນ, ການຂຽນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ, ຄຳທຳນຽມຂໍອຸທອນ ແລະ ສິດ ຕ່າງໆຂອງຜູ້ກ່ຽວ. ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເຖິງວ່າຈະກາຍໄລຍະເວລາ ການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວກໍຕາມ. ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດກຳນົດເວລາຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວ ພາຍໃນເວລາ ສາມວັນ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງສົ່ງຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ພ້ອມ ດ້ວຍສຳນວນຄະດີ ໄປຍັງສານຂັ້ນອຸທອນ.

ສຳລັບ ການຈອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດຕັ້ງດຽວກັນກັບ ການຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີ ຄັດຄ້ານ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ວັກໜຶ່ງ ຂອງມາດຕານີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ສານຂັ້ນຕົ້ນຫາກບໍ່ຮັບ ຫຼື ແກ່ຍາວການຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳຕັດສິນ ຂອງສານ ຜູ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ໂດຍກົງຕໍ່ສານຂັ້ນອຸທອນ.

ເມື່ອສານຂັ້ນຕົ້ນ ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວ ແຕ່ແກ່ຍາວການສົ່ງສຳນວນຄະດີ ກາຍໄລຍະເວລາ ຂັ້ນຫາສານຂັ້ນອຸທອນ ຜູ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດສະເໜີຕໍ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ເພື່ອໃຫ້ ທວງເອົາສຳນວນຄະດີດັ່ງກ່າວ ມາພິຈາລະນາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີ ຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງແຈ້ງຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມອີກຝ່າຍໜຶ່ງຊາບ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວແກ້ຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ. ຖ້າວ່າຈຳເລີຍ ຫາກຖືກກັກຂັງ ກໍຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ ໂດຍຜ່ານເຈົ້າໜ້າທີ່ຄ້າຍຄຸມຂັງ.

ກ່ອນການພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນນັ້ນ ຜູ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດໃຫ້ຄຳອະ ທິບາຍເພີ່ມເຕີມ ຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ, ໃຫ້ຄຳເຫັນກ່ຽວກັບການແກ້ຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຂອງອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ມາດຕາ 216 ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບຫ້າ ວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 217 ສິດໃນການເພີ່ມເຕີມ, ປ່ຽນແປງ ແລະ ຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ

ກ່ອນການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຄະດີ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດ ສະເໜີເພີ່ມເຕີມ, ປ່ຽນແປງ ແລະ ຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຕົນໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນຄະດີ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ບໍ່ມີສິດຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານຄືນໃໝ່ອີກ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານທັງໝົດ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງຢຸດເຊົາການດຳເນີນຄະດີ ແລະ ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ກໍຈະກາຍເປັນຄຳຕັດສິນ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ນັບແຕ່ວັນສານຂັ້ນອຸທອນ ອອກຄຳຊີ້ຂາດ ຢຸດເຊົາການດຳເນີນຄະດີ ເປັນຕົ້ນໄປ. ຖ້າຫາກ ມີການຖອນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານບາງສ່ວນ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງພິຈາລະນາໃນສ່ວນທີ່ບໍ່ໄດ້ຖອນ ເທົ່ານັ້ນ.

ມາດຕາ 218 ການສະເໜີ ແລະ ການພິຈາລະນາຫຼັກຖານເພີ່ມເຕີມ ຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ

ກ່ອນເປີດປະຊຸມສານ ຫຼື ໃນເວລາໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ບຸກຄົນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 217 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີຫຼັກຖານໃໝ່ ກ່ອນຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຈະຖະແຫຼງໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ຫຼັກຖານ ທີ່ໄດ້ສະເໜີມາກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ສະເໜີເພີ່ມເຕີມ ຕ້ອງໄດ້ນຳມາພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງອີງໃສ່ທັງຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ສະເໜີມາກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຫຼັກຖານໃໝ່ເປັນພື້ນຖານໃນການພິຈາລະນາ ພິພາກສາຄະດີ.

ມາດຕາ 219 (ປັບປຸງ) ລະບຽບການພິຈາລະນາຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ

ການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ແມ່ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 167, 170 ຫາ 207 ແລະ ມາດຕາ 210 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ພາຍຫຼັງທີ່ ປະທານຄະນະສານ ໄດ້ກ່າວເປີດປະຊຸມສານ ແລະ ຄະນະສານ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄະດີ ໄດ້ລາຍງານແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ໃຫ້ຜູ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນອຸທອນ ສະເໜີເຫດຜົນ ກ່ຽວກັບການຂໍອຸທອນ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການສະເໜີຫຼັກຖານໃໝ່ນັ້ນ ສານຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນອຸທອນ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ຈາກນັ້ນ ໃຫ້ຈຳເລີຍ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ໃຫ້ຄຳອະທິບາຍຕໍ່ສານ. ສ່ວນລະບຽບການ ໃນການໄຕ່ສວນ, ການໄຕ້ຖຽງ ແລະ ການພິຈາລະນາຕົກລົງໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບ ຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ.

ມາດຕາ 220 (ປັບປຸງ) ຂອບເຂດສິດ ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີອາຍາ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຈະກວດກາຄຳຕັດສິນ ໃນດ້ານຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ເຫດຜົນຂອງຄຳຕັດສິນ ໂດຍອີງໃສ່ຜົນຂອງການໄຕ່ສວນຄະດີ ໃນທີ່ປະຊຸມສານເປັນຕົ້ນຕໍ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່

ເພີ່ມເຕີມ. ສານຂັ້ນອຸທອນ ບໍ່ພຽງແຕ່ຈະພິຈາລະນາບັນຫາທີ່ໄດ້ຂໍອຸທອນ ຫຼື ໄດ້ສະເໜີຄັດຄ້ານເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຫາກຍັງ ຕ້ອງກວດກາການດໍາເນີນຄະດີທັງໝົດ ທີ່ກ່ຽວກັບພວກຈໍາເລີຍໃນຄະດີດຽວກັນເຖິງວ່າຈໍາເລີຍຈໍານວນໜຶ່ງ ບໍ່ໄດ້ຂໍ ອຸທອນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ບໍ່ໄດ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ກໍຕາມ.

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ສານຂັ້ນອຸທອນ ມີສິດ ພິພາກສາຜ່ອນໂທດໃຫ້ຈໍາເລີຍ ແຕ່ຫາກບໍ່ມີສິດເພີ່ມໂທດ ໃຫ້ຈໍາເລີຍໜັກຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ເວັ້ນເສຍແຕ່ມີຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການເທົ່ານັ້ນ. ໃນກໍລະນີ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນຕົ້ນ ສະເໜີຄັດຄ້ານ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນອຸທອນ ກໍເຫັນດີ ຖ້າມີເຫດ ຜົນ ແມ່ນໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນ ພິພາກສາເພີ່ມໂທດເລີຍ.

ໃນກໍລະນີ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນຕົ້ນ ບໍ່ສະເໜີຄັດຄ້ານ ແຕ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຂັ້ນອຸທອນ ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຖ້າມີເຫດຜົນ ແມ່ນ ໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນ ພິພາກສາລົບລ້າງຄໍາຕັດສິນ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ແລ້ວສົ່ງສໍາ ນວນຄະດີ ໃຫ້ສານຂັ້ນຕົ້ນຄະນະໃໝ່ ພິຈາລະນາຄືນໃໝ່.

ມາດຕາ 221 ຄໍາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ສານຂັ້ນອຸທອນ ພິພາກສາຄະດີໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ຄໍາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ພາກສະເໜີ;
2. ພາກເນື້ອຄະດີ;
3. ພາກຮູບຄະດີ;
4. ພາກວິນິດໄສ;
5. ພາກຕັດສິນ.

ຄໍາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 222 (ປັບປຸງ) ປະເພດຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ປະເພດຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຍິ້ຍືນເອົາຕາມຄໍາຕັດສິນ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ທັງໝົດ;
  2. ປ່ຽນແປງຄໍາຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ, ພິພາກສາເພີ່ມ ຫຼື ຫຼຸດໂທດ ໃສ່ການກະ ທໍາຜິດທີ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ ໄດ້ຕັດສິນມາແລ້ວ;
  3. ລົບລ້າງຄໍາຕັດສິນ ແລ້ວສົ່ງສໍານວນຄະດີໄປໃຫ້ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຄະນະໃໝ່ ພິຈາລະນາຄືນໃໝ່ ຫຼື ຄະນະ ເກົ່າ ໃນກໍລະນີທີ່ສານຄະນະເກົ່ານີ້ ຫາກຍັງບໍ່ທັນໄດ້ພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຂໍໃດໜຶ່ງ;
  4. ລົບລ້າງຄໍາຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ແລ້ວພິພາກສາໃຫ້ຈໍາເລີຍ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ.
- ຄໍາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ເປັນຄໍາພິພາກສາຂັ້ນສຸດທ້າຍ ທາງດ້ານເນື້ອຄະດີ.

ສານຂັ້ນອຸທອນ ທີ່ໄດ້ພິພາກສາຄະດີແລ້ວ ຕ້ອງພິມຄຳພິພາກສາໃຫ້ແລ້ວ ພາຍໃນເວລາ ສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນ ລົງຄຳພິພາກສາ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ມີການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນແລ້ວ ຖືວ່າຄຳພິ ພາກສານັ້ນ ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ. ສານຕ້ອງສົ່ງຄຳພິພາກສາ ພ້ອມດ້ວຍສຳນວນຄະດີ ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳ ຕັດສິນຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ໄດ້ພິພາກສາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 3 ຂອງມາດຕານີ້ ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງ ແພ່ງ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຂໍ ລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ໂຈດທາງແພ່ງ ຮ້ອງຂໍປະຕິບັດພາງ ໃນຂັ້ນຕອນການດຳເນີນຄະດີຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ກໍ່ໃຫ້ ສານພິຈາລະນາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

ມາດຕາ 223 ສາເຫດ ທີ່ພາໃຫ້ມີການລົບລ້າງ ຫຼື ປ່ຽນແປງ ຄຳຕັດສິນ

ສາເຫດ ທີ່ພາໃຫ້ມີການລົບລ້າງ ຫຼື ປ່ຽນແປງ ຄຳຕັດສິນຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຫາກບໍ່ຮອບດ້ານ, ບໍ່ຄົບຖ້ວນ ຫຼື ບໍ່ພາວະວິໄສ;
2. ຄຳເຫັນຂອງສານ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບເຫດການຕົວຈິງຂອງຄະດີ;
3. ການວາງໂທດ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບລັກສະນະ, ລະດັບຄວາມເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມ ຂອງການກະທຳ ຜິດ ແລະ ບຸກຄະລິກກະພາບ ຂອງຜູ້ກະທຳຜິດ.
4. ລະບຽບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຖືກລະເມີດ ຫຼື ການນຳໃຊ້ປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 224 (ບັບປຸງ) ການພິຈາລະນາຄະດີຄືນໃໝ່ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ

ໃນກໍລະນີທີ່ ສານຂັ້ນອຸທອນ ໄດ້ສົ່ງສຳນວນຄະດີ ໃຫ້ສານຂັ້ນຕົ້ນພິຈາລະນາຄືນໃໝ່ແລ້ວ ການພິຈາລະນາ ຄະດີດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີ ແລະ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ ຄະດີຕາມປະເດັນຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ, ຖ້າມີເຫດຜົນກໍ ໃຫ້ຕັດສິນປ່ຽນແປງ, ຖ້າບໍ່ມີເຫດຜົນ ກໍ່ໃຫ້ຕັດສິນຢັ້ງຢືນ.

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີຄືນໃໝ່ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຈະເພີ່ມໂທດໄດ້ ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອ ໃນການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີ ຄືນໃໝ່ນັ້ນ ໄດ້ຊອກເຫັນເຫດການທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າ ຈຳເລີຍ ໄດ້ມີການກະທຳຜິດອັນໃໝ່ ໂດຍມີຄຳສັ່ງຟ້ອງເພີ່ມເຕີມ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ພາກທີ X ການດຳເນີນຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ມາດຕາ 225 ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີ ເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ

ສານ ທີ່ມີສິດອຳນາດພິພາກສາຄະດີ ເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ສານປະຊາຊົນພາກ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ ຄະດີທີ່ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ;
2. ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີສິດອຳນາດພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ ຄະດີທີ່ສານປະຊາຊົນພາກ, ສານທະຫານຂັ້ນສູງ ພິພາກສາ ເປັນຂັ້ນອຸທອນ.

ມາດຕາ 226 (ບັບປຸງ) ການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ການສະເໜີ ຄັດຄ້ານ ຄຳພິພາກສາ

ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂັ້ນອຸທອນ ຕໍ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ເພື່ອກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງທາງດ້ານກົດໝາຍ.

ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຈະຮັບເອົາຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ມາພິຈາລະນາໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອ ຫາກມີຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຂອງຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ. ຍົກເວັ້ນ ຄະດີທີ່ມີລັກສະນະເປົາ ຫຼື ມີມູນຄ່າບໍ່ເກີນ ຊາວລ້ານ ກີບ ຈະບໍ່ຮັບພິຈາລະນາ ເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ.

ຈຳເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ, ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນໄດ້ ພາຍໃນເວລາເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສຳລັບຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນນັ້ນ ໃຫ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ອ່ານ ຫຼື ວັນຮັບຊາບຄຳພິພາກສາ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີ ການຈອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳພິພາກສານ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ພາຍໃນເວລາ ສີ່ສິບຫ້າວັນ, ສຳລັບ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ແມ່ນ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນຈອງເປັນຕົ້ນໄປ. ຖ້າການຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳພິພາກສາ, ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານ ຫາກກາຍເວລາ ການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຖືວ່າ ເປັນຄຳພິພາກສາ, ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ.

ຖ້າກຳນົດເວລາ ໃນການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄຳພິພາກສາ, ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນວັນສຸດທ້າຍ ຫາກເປັນວັນພັກທາງລັດຖະການ ໃຫ້ເລື່ອນເປັນວັນລັດຖະການຖັດໄປ.

ມາດຕາ 227 (ປັບປຸງ) ລະບຽບການຂໍລົບລ້າງ

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ ແລະ ຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານນັ້ນ ຜູ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ຕ້ອງຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ ຕໍ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ໂດຍຜ່ານສານຂັ້ນອຸທອນ ທີ່ໄດ້ພິພາກສາຄະດີນັ້ນ. ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງແນະນຳ ກ່ຽວກັບກຳນົດເວລາ, ການຂຽນຄໍາຮ້ອງ, ຄ່າທຳນຽມສານ ແລະ ສິດຕ່າງໆຂອງຜູ້ກ່ຽວ ໃນການຂໍລົບລ້າງ. ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານດັ່ງກ່າວ ເຖິງວ່າກຳນົດເວລາຂໍລົບລ້າງນັ້ນຈະໝົດແລ້ວກໍຕາມ. ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດກຳນົດເວລາ ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານແລ້ວ ພາຍໃນເວລາ ສາມວັນ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງສົ່ງຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ພ້ອມດ້ວຍສໍານວນຄະດີ ໄປຍັງສານຂັ້ນລົບລ້າງ.

ສໍາລັບການຈອງ ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງດຽວກັນກັບການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ວັກໜຶ່ງ ຂອງມາດຕານີ້.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ສານຂັ້ນອຸທອນ ຫາກບໍ່ຮັບ ຫຼື ແກ່ຍາວ ການຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄໍາພິພາກສາຂອງສານ, ຜູ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານໂດຍກົງ ຕໍ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ.

ຫຼັງຈາກກຳນົດເວລາ ຂໍລົບລ້າງໄດ້ສິ້ນສຸດແລ້ວ ຖ້າສານຂັ້ນອຸທອນ ທີ່ໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ຫາກແກ່ຍາວເກີນກຳນົດເວລາ ໃນການສົ່ງສໍານວນຄະດີຂຶ້ນສານຂັ້ນລົບລ້າງ, ຜູ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດ ສະເໜີຕໍ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ເພື່ອໃຫ້ທວງເອົາສໍານວນຄະດີດັ່ງກ່າວ ມາພິຈາລະນາ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ຄໍາພິພາກສານັ້ນ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງແຈ້ງຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ໃຫ້ອົກຝ່າຍໜຶ່ງຊາບ ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ ເຮັດຄໍາແກ້ຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ຖ້າວ່າ ຈໍາເລີຍ ຫາກຖືກກັກຂັງ ກໍຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຊາບ ໂດຍຜ່ານເຈົ້າໜ້າທີ່ຄ້າຍຄຸມຂັ້ງ.

ກ່ອນການພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງນັ້ນ ຜູ້ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຜູ້ສະເໜີຄັດຄ້ານ ມີສິດໃຫ້ຄໍາອະທິບາຍເປັນລາຍລັກອັກສອນ ເພື່ອໃຫ້ເຫດຜົນເພີ່ມເຕີມ ຕໍ່ຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານຂອງຕົນ, ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດ ກ່ຽວກັບການແກ້ຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຂອງອົກຝ່າຍໜຶ່ງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ.

ມາດຕາ 228 ກຳນົດເວລາໃນການພິຈາລະນາຄະດີຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຕ້ອງພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີ ພາຍໃນເວລາ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນ ໄດ້ຮັບສໍານວນຄະດີເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 229 ການພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ

ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ໂດຍມີຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເຂົ້າຮ່ວມນຳ ເພື່ອຖະແຫຼງ.

ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນ ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຈະຮຽກເອົາຜູ້ຖືກຕັດສິນ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຄະດີມາ ຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ກໍໄດ້.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເປີດປະຊຸມສານແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ຫຼື ຄະນະສານຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄະດີ ລາຍງານສະ ພາບຂອງຄະດີ, ລາຍງານກ່ຽວກັບ ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ, ເນື້ອໃນຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ພ້ອມດ້ວຍຄໍາເຫັນຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບຄະດີນັ້ນ, ຕໍ່ຈາກນັ້ນ ຄະນະສານຜູ້ອື່ນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດຖາມ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບລາຍງານຄະດີ, ບຸກຄົນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຄະດີ ມີສິດສະເໜີ ແລະ ໃຫ້ຄໍາເຫັນຂອງຕົນ ຕໍ່ທີ່ປະຊຸມ ສານ ກ່ຽວກັບຄະດີນັ້ນ.

ພາຍຫຼັງທີ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ໄດ້ຖະແຫຼງແລ້ວ ປະທານຄະນະສານ ກໍກ່າວບົດປະຊຸມສານຊົ່ວຄາວ ເພື່ອພິຈາລະນາພິພາກສາຄະດີ ໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບ ແລ້ວນໍາເອົາຄໍາພິພາກສາ ອອກມາອ່ານຕໍ່ທີ່ປະຊຸມສານ.

ມາດຕາ 230 ຄໍາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ພິພາກສາຄະດີໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.

ຄໍາພິພາກສາ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ພາກສະເໜີ;
2. ພາກເນື້ອຄະດີ;
3. ພາກຮູບຄະດີ;
4. ພາກວິນິດໄສ;
5. ພາກຕັດສິນ.

ຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 231 (ບັບປຸງ) ປະເພດຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ປະເພດຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ບໍ່ຮັບເອົາ ຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານມາພິຈາລະນາ ຖ້າວ່າຈໍາເລີຍ, ໂຈດທາງແພ່ງ, ຜູ້ ຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ, ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫາກປະຕິບັດບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມລະບຽບການຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ;
2. ຍົກເລີກ ຄໍາຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄໍາສະເໜີຄັດຄ້ານ ແລ້ວພິພາກສາຢັ້ງຢືນເອົາຕາມ ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ທັງໝົດ;
3. ລົບລ້າງ ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນທັງໝົດ ໂດຍບໍ່ສົ່ງຄະດີຄືນໃຫ້ສານ ຂັ້ນອຸທອນພິຈາລະນາ ແລ້ວໃຫ້ຈໍາເລີຍ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ;
4. ປ່ຽນແປງຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ທາງດ້ານກົດໝາຍ;

5. ລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ແລ້ວສົ່ງຄະດີ ໄປຍັງສານຂັ້ນອຸທອນຄະນະໃໝ່ ຫຼື ຄະນະເກົ່າ ໃນກໍລະນີທີ່ສານອຸທອນຄະນະເກົ່າ ບໍ່ທັນໄດ້ພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍ ໃດໜຶ່ງ ຫຼື ມີການລະເມີດກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 232 ສາເຫດ ທີ່ພາໃຫ້ມີການລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການລົບລ້າງ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ມີກໍລະນີໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ການວາງໂທດ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບລັກສະນະ, ລະດັບຄວາມເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັງຄົມຂອງການກະທຳຜິດ ແລະ ບຸກຄະລິກກະພາບຂອງຜູ້ກະທຳຜິດ;
2. ລະບຽບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຖືກລະເມີດ ຫຼື ການນຳໃຊ້ ປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 233 ຂອບເຂດສິດໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນລົບລ້າງ

ໃນການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ແລະ ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານນັ້ນ ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ມີໜ້າທີ່ພິຈາລະນາບັນ ຫາທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນໃນຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານທາງດ້ານກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຈະບໍ່ໄດ້ທຳການໄຕ່ສວນ ກ່ຽວກັບເຫດການຕ່າງໆຂອງຄະດີນັ້ນອີກ.

ຖ້າວ່າໃນຄະດີນັ້ນ ຫາກມີຈຳເລີຍ ຖືກພິພາກສາລົງໂທດຫຼາຍຄົນ ແຕ່ຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດ ຄ້ານ ມີແຕ່ຈຳເລີຍຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ຫຼື ຈຳນວນໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ, ສານກໍຕ້ອງພິຈາລະນາຄະດີ ກ່ຽວກັບຈຳເລີຍ ທີ່ຖືກພິພາກສາ ລົງໂທດທັງໝົດໃນຄະດີດຽວກັນ ເຖິງວ່າຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ຄຳສະເໜີຄັດຄ້ານນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ກ່ຽວຂ້ອງເຖິງພວກກ່ຽວກໍ ຕາມ.

ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຫາກໄດ້ພິພາກສາໃຫ້ຈຳເລີຍພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ຫາກ ເຫັນວ່າ ການວາງໂທດໃສ່ຈຳເລີຍ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບການກະທຳຜິດຕົວຈິງນັ້ນ, ສານຂັ້ນລົບລ້າງ ຕ້ອງລົບລ້າງຄຳພິພາກ ສາ ແລ້ວສົ່ງສຳນວນຄະດີໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນຄະນະໃໝ່ ເພື່ອພິຈາລະນາຄືນ.

ມາດຕາ 234 (ບັບປຸງ) ການພິຈາລະນາຄະດີຄືນໃໝ່ ຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ

ເມື່ອສານຂັ້ນລົບລ້າງ ໄດ້ສົ່ງສຳນວນຄະດີ ໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນ ພິຈາລະນາຄືນໃໝ່ແລ້ວ ສານຂັ້ນອຸທອນ ຕ້ອງນຳເອົາຄະດີດັ່ງກ່າວ ມາພິຈາລະນາໃໝ່ ບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ, ກົດໝາຍ ແລະ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບ ການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ສານຂັ້ນອຸທອນຄະນະໃໝ່ ຫາກໄດ້ລົງຄຳພິພາກສາ ບໍ່ກົງກັບຄຳພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນລົບລ້າງ ນັ້ນ ຖ້າວ່າຈຳເລີຍ ຫາກບໍ່ໄດ້ຂໍລົບລ້າງແລ້ວ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ມີສິດ ສະເໜີຄັດຄ້ານໂດຍໜ້າທີ່ ຂຶ້ນຫາ ສານຂັ້ນລົບລ້າງ.

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີຄືນໃໝ່ນັ້ນ ຖ້າຫາກສານຂັ້ນລຶບລ້າງ ໄດ້ພິພາກສາຄືເກົ່າ ແລະ ໄດ້ສົ່ງສໍານວນຄະດີຄືນໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນ ເປັນເທື່ອທີສອງແລ້ວ, ສານຂັ້ນອຸທອນຄະນະໃໝ່ ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ ຕາມຄາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນລຶບລ້າງ ຢ່າງເດັດຂາດ.

ພາກທີ XI

ການປະຕິບັດຄໍາຕົກລົງຂອງສານ

ໝວດທີ 1

ລະບຽບການທົ່ວໄປ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຄໍາຕົກລົງຂອງສານ

ມາດຕາ 235 (ບັບປຸງ) ການປະຕິບັດຄໍາຕົກລົງຂອງສານ

ຄໍາຕົກລົງຂອງສານທີ່ນໍາມາປະຕິບັດ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ ແລະ ຄໍາຕັດສິນ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
2. ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ, ຄໍາຕັດສິນ ແລະ ຄໍາພິພາກສາຂອງສານ ທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດພາງ;
3. ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ ແລະ ຄໍາພິພາກສາຂອງສານຂັ້ນອຸທອນ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
4. ຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ ແລະ ຄໍາພິພາກສາ ຂອງສານຂັ້ນລຶບລ້າງ.

ຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ ທີ່ຕ້ອງນໍາມາປະຕິບັດໃນທັນໃດ ເຖິງວ່າໄດ້ມີການຂໍອຸທອນ, ການຂໍລຶບລ້າງ ຫຼື ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ກໍຕາມ ມີ ດັ່ງນີ້:

ຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ ໃຫ້ຈໍາເລີຍ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ;

1. ຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ ພາກໂທດທັງໝົດ;
2. ຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ ລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຊຶ່ງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ທີ່ສານໄດ້ລົງໃສ່ນັ້ນ ເທົ່າກັບເວລາທີ່ຈໍາເລີຍ ໄດ້ຖືກກັກຂັງພາງຜ່ານມາ;
3. ຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ ທີ່ໃຫ້ປະຕິບັດພາງ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທາງແພ່ງ.

ມາດຕາ 236 ຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດ ຄໍາຕົກລົງຂອງສານ

ພາຍໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດເປັນຕົ້ນໄປ ປະທານຄະນະສານ ທີ່ພິຈາລະນາຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງ ໃຫ້ປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາຂອງສານ ຫຼື ມອບໝາຍໃຫ້ສານອື່ນໃນຂັ້ນດຽວກັນ ອອກຄໍາສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາຂອງສານ.

ຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງບອກ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ຕຳແໜ່ງ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຜູ້ອອກ
ຄຳສັ່ງ, ຊື່ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ; ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ, ວັນເກີດ ແລະ ທີ່ຢູ່ຂອງນັກໂທດ; ຄຳ
ຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ທີ່ນັກໂທດຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດ.

ສຳເນົາຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ
ຂອງສານ, ນັກໂທດ ແລະ ອົງການໄອຍະການ ໃນຂັ້ນດຽວກັນ ກັບອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ນັກໂທດຖືກປ່ອຍຕົວພາຍ, ຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຕ້ອງບອກແຈ້ງວ່າ ໃຫ້ປະຕິບັດພາຍ
ໃນເວລາ ເຈັດວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສັ່ງເປັນຕົ້ນໄປ ແລະ ນັກໂທດນັ້ນ ຕ້ອງເຂົ້າສະເໜີຕົວ ຕໍ່ຫ້ອງການຂອງເຈົ້າໜ້າ
ທີ່ຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ເພື່ອປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ນັກໂທດ ຊຶ່ງຖືກປ່ອຍຕົວພາຍ ຫາກບໍ່ມາສະເໜີຕົວ ຫຼື ເອົາຕົວຫຼົບໜີ ພາຍຫຼັງສານໄດ້ຕັດສິນ
ລົງໂທດຜູ້ກ່ຽວແລ້ວ, ສານ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງຈັບຕົວນັກໂທດ ແລ້ວໃຫ້ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນຂັ້ນດຽວກັນປະຕິ
ບັດ.

ມາດຕາ 237 ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ

ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄ້າຍດັດສ້າງ ຂອງກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ແລະ ກົມຕຳຫຼວດ
ຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງທີ່ຂຶ້ນກັບ ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ກ່ຽວກັບໂທດຕັດອິດສະລະ
ພາບ;
2. ຫ້ອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງສານທະຫານ ປະຕິບັດຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ ແລະ
ຄຳພິພາກສາຂອງສານທະຫານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ;
3. ອົງການປົກຄອງບ້ານ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຕິດຕາມ, ສຶກສາອົບຮົມບຸກຄົນ ຊຶ່ງປະຕິບັດໂທດຈຳກັດທີ່ຢູ່ ຫຼື
ໂທດທີ່ພາກໄວ້;
4. ຫ້ອງການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຂອງພະແນກຍຸຕິທຳ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ແລະ
ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານຂອງຫ້ອງການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ກ່ຽວກັບການໃຊ້
ແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການປັບໃໝ, ການຮັບຊັບ ແລະ ໂທດດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບໃນຄະດີອາຍາ.

ມາດຕາ 238 (ປັບປຸງ) ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ

ເມື່ອນັກໂທດ ໄດ້ປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຄົບຕາມກຳນົດທີ່ສານຕັດສິນແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄ້າຍດັດ
ສ້າງຕ້ອງລາຍງານ ໃຫ້ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດ
ຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ກ່ຽວກັບການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ພ້ອມທັງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການຊາບ, ຖ້າຜູ້ກ່ຽວ
ຫາກຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກປ່ອຍຕົວນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງປ່ອຍຕົວ ໃນທັນໃດ.

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຕາມປະມວນກົດໝາຍອາຍາ.

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ດ້ວຍການໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ ຂອງປະທານປະເທດ ເນື່ອງໃນວັນສຳຄັນຕ່າງໆຂອງຊາດນັ້ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ.

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ດ້ວຍການໃຫ້ນິລະໂທດກຳ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມການປະກາດໃຫ້ນິລະໂທດກຳ ຂອງປະທານປະເທດ ພາຍຫຼັງການຮັບຮອງຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ.

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ຕາມກຳລະນີຕ່າງໆທີ່ກ່າວມາເທິງນັ້ນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃນທັນໃດ ເຖິງວ່າໂຈດທາງແພ່ງຈະຂໍອຸທອນ, ຂໍລົບລ້າງ ຫຼື ນັກໂທດ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຫຼື ໂທດປັບໃໝ ກໍຕາມ. ສຳລັບການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຫຼື ໂທດປັບໃໝນັ້ນ ມອບໃຫ້ຫ້ອງການ ຫຼື ໜ່ວຍງານ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ເປັນຜູ້ປະຕິບັດ.

ມາດຕາ 239 (ບັບປຸງ) ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ

ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ພາຍຫຼັງທີ່ນັກໂທດ ໄດ້ປະຕິບັດໂທດຄົບຕາມກຳນົດທີ່ສານຕັດສິນ, ໄດ້ຮັບການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ, ໄດ້ຮັບການອະໄພຍະໂທດດ້ວຍການປ່ອຍຕົວ, ໄດ້ຮັບການໃຫ້ນິລະໂທດກຳ ຫຼື ໄດ້ຮັບການປ່ອຍຕົວຕາມຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການແລ້ວ ຫົວໜ້າຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງກະກຽມ ແລະ ນຳເອົາບຸກຄົນທີ່ຈະຖືກປ່ອຍຕົວນັ້ນ ມາສຶກສາອົບຮົມ ພ້ອມທັງຂຽນໃບປະຕິຍານຕົນ. ໃນເວລາປ່ອຍຕົວນັ້ນ ໃຫ້ເຊີນອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງ ຂອງຜູ້ກ່ຽວເຂົ້າຮ່ວມນຳ ພ້ອມທັງມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ສືບຕໍ່ສຶກສາອົບຮົມ;

2. ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຮັກສາວັດຖຸສິ່ງຂອງຕິດຕົວ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຂອງຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວ ຕ້ອງໄດ້ມອບວັດຖຸສິ່ງຂອງດັ່ງກ່າວ ຄືນໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ໂດຍໃຫ້ເຮັດບົດບັນທຶກມອບຮັບຢ່າງຄັກແນ່. ໃນກຳລະນີ ທີ່ການສິ່ງວັດຖຸສິ່ງຂອງນັ້ນ ຫາກບໍ່ຄົບຖ້ວນ ແລະ ບໍ່ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ຮັກສາ ຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 141 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;

3. ໃນການປ່ອຍຕົວນັ້ນ ຫົວໜ້າຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກການປ່ອຍຕົວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຂອງຄ້າຍດັດສ້າງ;

4. ໃນກຳລະນີ ນັກໂທດ ທີ່ຖືກປ່ອຍຕົວນັ້ນ ຫາກບໍ່ມີຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງ ມາຮັບເອົາ ຫຼື ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂຈະກັບບ້ານດ້ວຍຕົນເອງໄດ້, ຫົວໜ້າຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງຄິດໄລ່ຄ່າກິນ ແລະ ຄ່າເດີນທາງ ຕາມເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ ພ້ອມທັງເອກະສານຕ່າງໆ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ ເພື່ອມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ;

5. ໃນກໍລະນີ ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ຊຶ່ງເປັນຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍນັ້ນ ກ່ອນຈະອະນຸຍາດໃຫ້ອອກຈາກ ສປປ ລາວ ຜູ້ກ່ຽວ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ຕາມຄ່າຕັດສິນຂອງ ສານ.

ໝວດທີ 2 **ການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແລະ ໂທດອື່ນ**

ມາດຕາ 240 ການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ນັບທັງຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວພາງ ຫຼື ບໍ່ຖືກກັກຂັງພາງ ກ່ອນນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ນໍາຕົວ ມາປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ຢູ່ຄ້າຍດັດສ້າງ.

ຫົວໜ້າສະຖານທີ່ກັກຂັງ ຫຼື ຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວນັກໂທດຊາບ ກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ປ່ອນ ນັກໂທດ ປະຕິບັດໂທດ ພາຍໃນເວລາ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບນັກໂທດ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ນັກໂທດ ຫາກຖືກກັກຂັງ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສະຖານທີ່ກັກຂັງ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄ້າຍດັດສ້າງ ຕ້ອງ ອະນຸຍາດໃຫ້ນັກໂທດ ພົບກັບຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຕາມຄໍາຮ້ອງຂໍກ່ອນຈະນໍາຕົວຜູ້ກ່ຽວ ໄປປະຕິບັດໂທດ.

ມາດຕາ 241 ການໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ

ຜູ້ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກກັກຂັງ ມີສິດ ຂໍໂຈະການປະຕິບັດໂທດ ຕັດອິດສະລະພາບນັ້ນ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວສະເໜີ ຕໍ່ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼວງ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕໍາຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ທີ່ຂຶ້ນກັບ ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ພາຍໃນເວລາ ສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງພິຈາລະນາ. ເມື່ອມີ ສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 242 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມ ສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕໍາຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງອອກຄໍາສັ່ງໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດ ອິດສະລະພາບ ແລ້ວສົ່ງຄໍາສັ່ງດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຜູ້ທີ່ຖືກຕັດສິນລົງໂທດ ແລະ ລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເພື່ອ ຕິດຕາມກວດກາ.

ຖ້າຫາກໝົດກຳນົດການໂຈະ ພາຍໃນເວລາ ສິບວັນ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວຍັງບໍ່ໄດ້ໄປສະເໜີຕົວ ຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ ເພື່ອປະຕິບັດໂທດ ແລະ ບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕໍາຫຼວດ ຕ້ອງພາຕົວຜູ້ກ່ຽວມາປະຕິບັດໂທດໃນທັນທີ.

ມາດຕາ 242 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະ ການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ນັກໂທດ ທີ່ເຈັບເປັນຢ່າງໜັກໜ່ວງ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນ ຈາກຄະນະແພດ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບການປິ່ນ ປົວດີແລ້ວ ໃຫ້ນໍາມາປະຕິບັດໂທດ;

2. ແມ່ຍິງຖືພາ ຫຼື ມີລູກນ້ອຍ ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ໜຶ່ງປີ ຈົນກວ່າລູກ ມີອາຍຸແຕ່ ໜຶ່ງປີ ຂຶ້ນໄປ;
3. ໃນກໍລະນີ ນັກໂທດຖືກລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ແຕ່ ສາມປີ ລົງມາ ແລະ ເປັນແຮງງານຕົ້ນຕໍຂອງ ຄອບຄົວ ຖ້າຫາກນໍາໄປປະຕິບັດໂທດ ຈະມີຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຕໍ່ຄອບຄົວ ຜູ້ກ່ຽວມີສິດ ຂໍໂຈະໄດ້ ໜຶ່ງປີ;
4. ກໍລະນີ ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງປະຕິບັດໜ້າທີ່ທາງລັດຖະການ ໂດຍໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍົມ ຈາກອົງການ ຈັດຕັ້ງຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຍົກເວັ້ນການກະທໍາຜິດ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຊາດ ຜູ້ ກ່ຽວຈະມີສິດຂໍໂຈະໄດ້ ໜຶ່ງປີ.

ໄລຍະເວລາ ການໂຈະການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ໃນກໍລະນີທີ່ກ່າວມາເທິງນີ້ ຈະບໍ່ນັບເຂົ້າໃນ ການປະຕິບັດໂທດ.

ມາດຕາ 243 ການຄຸ້ມຄອງນັກໂທດ ທີ່ຖືກໂຈະການປະຕິບັດໂທດ

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກໂຈະ ການປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບ ມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດ ຕັ້ງບ່ອນຜູ້ກ່ຽວອາໄສຢູ່ ຫຼື ບ່ອນເຮັດວຽກ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ. ຜູ້ກ່ຽວຈະບໍ່ສາມາດຍົກຍ້າຍໄປບ່ອນອື່ນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດ ຈາກຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໃນໄລຍະເວລາຂອງການໂຈະ ການປະຕິບັດໂທດ ຖ້ານັກໂທດ ຫາກໄດ້ກະທໍາຜິດຮ້າຍແຮງ ຫຼື ມີຂໍ້ມູນທີ່ ສາມາດເຊື່ອຖືໄດ້ວ່າ ຜູ້ກ່ຽວຈະເອົາຕົວຫຼົບໜີ ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼວງ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕໍາຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ທີ່ໄດ້ອອກຄໍາສັ່ງໂຈະການປະຕິບັດໂທດນັ້ນ ຕ້ອງລົບລ້າງຄໍາສັ່ງດັ່ງກ່າວ ແລ້ວອອກຄໍາສັ່ງພາຕົວຜູ້ກ່ຽວ ມາປະຕິບັດໂທດ ແລະ ສິ່ງຄໍາສັ່ງພາຕົວນັ້ນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເພື່ອຕິດ ຕາມກວດກາ.

ມາດຕາ 244 ການປະຕິບັດໂທດທີ່ພາກໄວ້, ໂທດດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກສານຕັດສິນໃຫ້ພາກໂທດ ມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງບ່ອນຜູ້ກ່ຽວ ສັງກັດຢູ່ ຫຼື ບ່ອນເຮັດວຽກ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ກ່ຽວກັບໂທດດັດສ້າງໂດຍບໍ່ຕັດອິດສະລະພາບ ໃຫ້ປະຕິບັດຕໍ່ບຸກຄົນທີ່ມີ ລາຍໄດ້ ເທົ່ານັ້ນ.

ພະນັກງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງແຈ້ງຄໍາຕັດສິນຂອງສານດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ບ່ອນຜູ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ພວມເຮັດວຽກຢູ່ ເພື່ອຫັກເອົາເງິນເດືອນ ຫຼື ຄ່າແຮງງານ ແລ້ວມອບ ເຂົ້າເປັນລາຍຮັບຂອງລັດ.

ມາດຕາ 245 ການປະຕິບັດໂທດຈໍາກັດທີ່ຢູ່

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຈໍາກັດທີ່ຢູ່ ຈະຖືກມອບໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ບ່ອນຜູ້ກ່ຽວສັງກັດຢູ່ ຫຼື ບ່ອນເຮັດວຽກ ເພື່ອປະຕິບັດໂທດຈໍາກັດທີ່ຢູ່.

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກຈຳກັດທີ່ຢູ່ ບໍ່ໃຫ້ອອກຈາກສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າໄປຍັງສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້
ກຳນົດໄວ້ໃນຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ມາດຕາ 246 ການປະຕິບັດໂທດປັບໃໝ ແລະ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ

ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບໂທດປັບໃໝ ແລະ ການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ໃຫ້ທ້ອງ
ການ ຫຼື ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ມາດຕາ 247 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂທດຮີບຊັບ, ໂທດຮີບວັດຖຸສິ່ງຂອງ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຄະດີອາຍາ ກ່ຽວກັບໂທດຮີບຊັບ ແລະ ຮີບວັດຖຸສິ່ງຂອງ ໃຫ້ທ້ອງການ ຫຼື
ໜ່ວຍງານ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ດຳເນີນຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຄຳຕັດສິນຂອງສານ ເຖິງວ່າຜູ້ຖືກຕັດ
ສິນ ຍັງປະຕິບັດໂທດຢູ່, ໄດ້ຮັບການອະໄພຍະໂທດ ຫຼື ພື້ນໂທດແລ້ວ ກໍຕາມ.

**ໝວດທີ 3
ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ**

ມາດຕາ 248 ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ

ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ແມ່ນ ການນຳເອົານັກໂທດ ຈາກຄ້າຍດັດສ້າງໜຶ່ງ ໄປຍັງຄ້າຍດັດສ້າງອື່ນ ເພື່ອສືບຕໍ່
ປະຕິບັດໂທດ ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ.

ເງື່ອນໄຂການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 249 ການຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ

ຄຳຮ້ອງຂໍໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ໃຫ້ຍື່ນຕໍ່ກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື
ກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ເພື່ອນຳສະເໜີຕໍ່ ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ພິຈາລະນາຕົກລົງ ແລ້ວ
ລາຍງານໃຫ້ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ມາດຕາ 250 ການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ

ກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງພິຈາ
ລະນາຄຳຮ້ອງຂໍໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຊາວວັນ ແລ້ວສະເໜີ ຕໍ່ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ພິຈາລະນາ
ພາຍໃນເວລາ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ເມື່ອກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີໃຫ້ໂຍກຍ້າຍນັກໂທດແລ້ວ ກອງບັນຊາການປ້ອງກັນ
ຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ບ່ອນນັກໂທດຢູ່ ຕ້ອງໄດ້ເກັບກຳຊີວະປະ

ຫວັດ, ສຸຂະພາບ, ການປະຕິບັດໂທດ ແລະ ບັນຫາອື່ນ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ ສິ່ງວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ເປັນຂອງ ບຸກຄົນອື່ນ ຫຼື ຂອງລວມໝູ່ ຄົນ. ສໍາລັບວັດຖຸສິ່ງຂອງສ່ວນຕົວ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວເອົາໄປນໍາ ແຕ່ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ກອງບັນຊາ ການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ກົມຕໍາຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ບ່ອນຈະຮັບເອົານັກໂທດໄປສືບ ຕໍ່ປະຕິບັດໂທດ.

ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ໃຫ້ເຖິງຈຸດທີ່ໝາຍ.

ເມື່ອການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ໄດ້ປະຕິບັດສໍາເລັດແລ້ວ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ອົງການໄອຍະການ ເພື່ອຕິດຕາມ ກວດກາ.

ສໍາລັບການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ຢູ່ຄ້າຍດັດສ້າງຂອງທະຫານ ມອບໃຫ້ກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ ເປັນຜູ້ຕົກລົງ.

ມາດຕາ 251 ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ຕ້ອງປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດຕາມການຮ້ອງຂໍ ແມ່ນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ຮ້ອງຂໍ;
2. ການໂຍກຍ້າຍນັກໂທດ ໂດຍໜ້າທີ່ ແມ່ນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການລັດ ທີ່ຕົກລົງໂຍກຍ້າຍ.

ໝວດທີ 4

ການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ໂດຍມີເງື່ອນໄຂ

ມາດຕາ 252 ການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ

ການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ແມ່ນ ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດ ຊຶ່ງໄດ້ປະຕິບັດໂທດສ່ວນໃດ ສ່ວນໜຶ່ງມາແລ້ວ, ມີຄວາມກ້າວໜ້າ, ໄດ້ຝຶກຝົນຫຼໍ່ຫຼອມຕົນເອງ, ເປັນແບບຢ່າງໃນການປະຕິບັດລະບຽບ ຂອງຄ້າຍດັດສ້າງ ແລະ ການ ອອກແຮງງານ, ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງທາງດ້ານທັດສະນະແນວຄິດ ແລະ ໄດ້ມີຄວາມຮູ້ສຶກກິນແໜງ ຕໍ່ການກະທຳທີ່ບໍ່ ຖືກຕ້ອງຂອງຕົນໃນໄລຍະຜ່ານມາ.

ມາດຕາ 253 ການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ

ນັກໂທດ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ຕ້ອງແມ່ນນັກໂທດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 252 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແລະ ໄດ້ປະຕິບັດໂທດມາແລ້ວ ດັ່ງນີ້:

1. ເຄິ່ງໜຶ່ງ ສໍາລັບຜູ້ກະທຳຜິດ ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສິບແປດປີ ໃນເວລາກະທຳຜິດ;
2. ສອງສ່ວນສາມ ສໍາລັບຜູ້ກະທຳຜິດ ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ ສິບແປດປີ ຂຶ້ນໄປ;
3. ສິບຫ້າປີ ສໍາລັບຜູ້ກະທຳຜິດ ທີ່ປະຕິບັດໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕະຫຼອດຊີວິດ.

ສໍາລັບຜູ້ກະທຳຜິດ ທີ່ບໍ່ເຂັດຫຼາບ ແລະ ຜູ້ຖືກລົງໂທດປະຫານຊີວິດ ແລ້ວປ່ຽນມາເປັນໂທດຕັດອິດສະລະ ພາບນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ.

ມາດຕາ 254 ລະບຽບການພິຈາລະນາການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ

ການພິຈາລະນາການປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ ຕ້ອງບົນພື້ນຖານການຮ້ອງຂໍ ຂອງນັກໂທດ ຫຼື ຕາມການສະເໜີ ຂອງຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດ ຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ.

ຄຳຮ້ອງຂໍຂອງນັກໂທດ ຫຼື ຄຳສະເໜີຂອງຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນ ຫຼວງ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ເພື່ອຖະ ແຫຼງຕໍ່ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ບ່ອນນັກໂທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງປະຕິບັດໂທດ.

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ອອກຄຳຖະແຫຼງ ພາຍໃນເວລາ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ ຫຼື ຄຳສະເໜີຂອງຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ຫົວໜ້າ ກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ. ຈາກນັ້ນ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຈຶ່ງສະເໜີຕໍ່ສານ ເພື່ອພິຈາລະນາຕັດສິນ ພາຍໃນ ເວລາ ສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຖະແຫຼງຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ສານທະຫານ ບ່ອນປະຕິບັດໂທດ ເປັນຜູ້ພິຈາລະນາການປ່ອຍຕົວ ກ່ອນກຳນົດໂດຍມີເງື່ອນໄຂ ແລະ ວາງເງື່ອນໄຂໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບການປ່ອຍຕົວປະຕິບັດ. ຖ້າວ່າພາຍໃນເວລາ ຫ້າປີ ຜູ້ຖືກ ປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ຫາກໄດ້ປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ບໍ່ໄດ້ກະທຳຜິດໃໝ່, ໂທດທີ່ເຫຼືອນັ້ນ ກໍຈະຕົກ ໄປ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂພາຍໃນເວລາດັ່ງກ່າວ ຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ຈະໄດ້ປະຕິບັດໂທດ ທີ່ຍັງເຫຼືອ, ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດໃໝ່ພາຍໃນເວລາດັ່ງກ່າວ, ຜູ້ຖືກປ່ອຍຕົວກ່ອນກຳນົດ ຈະຕ້ອງປະຕິບັດໂທດ ໃໝ່ ລວມທັງໂທດເກົ່າທີ່ຍັງເຫຼືອອີກດ້ວຍ.

**ໝວດທີ 5
ການປະຕິບັດໂທດປະຫານຊີວິດ**

ມາດຕາ 255 ລະບຽບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂທດປະຫານຊີວິດ

ພາຍຫຼັງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ປະຫານຊີວິດໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ ສານນັ້ນ ຕ້ອງສົ່ງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາດັ່ງກ່າວ ພ້ອມດ້ວຍສຳນວນຄະດີ ໃຫ້ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ປະຊາຊົນສູງສຸດ ໃນທັນໃດ.

ພາຍໃນເວລາ ຫົກສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບສຳນວນຄະດີ, ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ປະທານສານປະຊາ ຊົນສູງສຸດ ພ້ອມດ້ວຍ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຕ້ອງກວດກາສຳນວນຄະດີຮ່ວມກັນ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຖືກຕ້ອງ ຂອງຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ປະຫານຊີວິດ ຕາມເຫດການຕົວຈິງຂອງຄະດີ ແລະ ທາງດ້ານກົດ ໝາຍ. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າຖືກຕ້ອງແລ້ວ ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ກໍຈະອອກຄຳຊີ້ຂາດ ຍັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງ

ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ປະຫານຊີວິດນັ້ນ. ໃນກໍລະນີທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ສູງສຸດ ກໍຈະສະເໜີຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາປະຫານຊີວິດນັ້ນ ຕາມລະບຽບການຮື້ຟື້ນຄະດີ.

ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ປະຫານຊີວິດ ຈະຖືກນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອມີຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງປະ ທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຫຼື ບໍ່ຖືກສະເໜີຄຳຕັດສິນ ຈາກຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ບໍ່ມີການ ໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ ຂອງປະທານປະເທດ.

ນັກໂທດ ທີ່ຖືກສານຕັດສິນປະຫານຊີວິດ ມີສິດ ຂໍອະໄພຍະໂທດຕໍ່ປະທານປະເທດ ພາຍໃນເວລາ ສາມສິບ ວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຊາບ ຄຳຊີ້ຂາດຂອງປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ທີ່ຢັ້ງຢືນເອົາຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ປະ ທານຊີວິດ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂທດປະຫານຊີວິດ ຈະດຳເນີນໄດ້ພາຍຫຼັງ ໜຶ່ງປີ ນັບແຕ່ວັນ ປະທານປະເທດ ອອກຄຳ ຕົກລົງບໍ່ໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ ຫຼື ນັບແຕ່ວັນ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ອອກຄຳຊີ້ຂາດເປັນຕົ້ນໄປ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີການຂໍ ອະໄພຍະໂທດ.

ມາດຕາ 256 ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນປະຫານຊີວິດ

ພາຍຫຼັງໝົດກຳນົດ ໜຶ່ງປີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 255 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ປະທານສານ ບ່ອນ ພິຈາລະນາຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນປະຫານຊີວິດ.

ຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງກວດກາຊີວະປະຫວັດ, ບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ສຳ ມະໂນຄົວ ຂອງນັກໂທດ ເພື່ອຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າແມ່ນນັກໂທດ ທີ່ຖືກຕັດສິນລົງໂທດປະຫານຊີວິດແທ້ ຕາມຄຳຕັດ ສິນຂອງສານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ ນັກໂທດແມ່ນ ແມ່ຍິງ ກ່ອນອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ປະທານສານ ບ່ອນພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງກວດກາວ່ານັກໂທດດັ່ງກ່າວ ມີສາເຫດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ບໍ່ໃຫ້ປະຕິບັດ ຄຳຕັດສິນປະຫານຊີວິດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ເຊັ່ນ ແມ່ຍິງຖືພາ ຫຼື ມີລູກອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ໜຶ່ງປີ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ມີພື້ນຖານບໍ່ໃຫ້ປະຕິບັດໂທດປະຫານຊີວິດ ປະທານສານ ຕ້ອງອອກຄຳສັ່ງເລື່ອນການປະຕິບັດ ໂທດປະຫານຊີວິດ.

ກ່ອນປະຫານຊີວິດ ຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງອ່ານ ຫຼື ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວອ່ານເອງ ຄຳສັ່ງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນປະຫານຊີວິດ, ຄຳຊີ້ຂາດຂອງປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ລັດຖະດຳລັດຂອງປະ ທານປະເທດ ກ່ຽວກັບການບໍ່ໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ ໃນກໍລະນີທີ່ມີການຂໍອະໄພຍະໂທດ. ການປະຕິບັດໂທດປະຫານຊີ ວິດ ໃຫ້ດຳເນີນດ້ວຍວິທີການ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ.

ການປະຕິບັດໂທດປະຫານຊີວິດ ຕ້ອງເຮັດບົດບັນທຶກ ຊຶ່ງໃນນັ້ນຕ້ອງບອກວ່າເອກະສານທີ່ກ່າວມາໃນວັກ ສີ່ ຂອງມາດຕານີ້ ໄດ້ອ່ານໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວພັງ ຫຼື ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ອ່ານເອງແລ້ວ. ນອກນັ້ນ ໃນບົດບັນທຶກ ຍັງບົ່ງບອກຄຳເວົ້າສຸດ

ທ້າຍ, ຈົດໝາຍ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ຜູ້ຖືກສານຕັດສິນປະທານຊີວິດ ມອບໃຫ້ຜົວ ຫຼື ເມຍ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ.

ໃນກໍລະນີຈໍາເປັນພິເສດ ຄະນະກຳມະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງເລື່ອນການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ແລະ ລາຍງານຕໍ່ປະທານສານ ບ່ອນໄດ້ຕັດສິນຄະດີ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ເພື່ອລາຍງານຕໍ່ປະທານສານປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ໝວດທີ 6

ການຕິດຕາມ ກວດກາ

ຂອງອົງການໄອຍະການ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນຂອງສານ

ມາດຕາ 257 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການຕິດຕາມ ກວດກາ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດໂທດ

ໃນການຕິດຕາມ ກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຢູ່ຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຊອກຮູ້ວ່າ ການໂຍກຍ້າຍ, ການອອກໄປປິ່ນປົວ ແລະ ການປ່ອຍຕົວນັກໂທດໄດ້ ປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບ, ກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່, ຖ້າເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ ກໍອອກມາດຕະການ ເພື່ອແກ້ໄຂໃຫ້ທັນການ;
2. ລົງກວດກາຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຕິບັດມາດຕະການອື່ນຂອງສານ ຢ່າງເປັນລະບົບ ຫຼື ໃນເວລາໃດກໍໄດ້ ຕາມທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້;
3. ກວດກາເອກະສານ ກ່ຽວກັບການປ່ອຍຕົວ, ການດັດສ້າງ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນຂອງສານ;
4. ກວດກາການຄຸ້ມຄອງ ຜູ້ຖືກດັດສ້າງ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນຂອງສານ ພ້ອມທັງສອບຖາມບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ;
5. ກວດກາການກະທຳ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ຕໍ່ບຸກຄົນທີ່ຖືກດັດສ້າງ ແລະ ການນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນຂອງສານ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ພົບເຫັນການກະທຳຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ເປັນການລະເມີດລະບຽບ, ກົດໝາຍ ຕ້ອງຕັກເຕືອນ. ຖ້າຫາກເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ກໍຕ້ອງດຳເນີນຄະດີຕາມກົດໝາຍ;
6. ສັ່ງໃຫ້ປ່ອຍຕົວໃນທັນໃດ ບຸກຄົນທີ່ຖືກດັດສ້າງ ຫຼື ຖືກປະຕິບັດມາດຕະການອື່ນຂອງສານ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
7. ເຂົ້າຮ່ວມ, ຄົ້ນຄວ້າ, ພິຈາລະນາ, ຄັດເລືອກ, ຈັດແບ່ງປະເພດ ແລະ ເຮັດບັນຊີນັກໂທດທີ່ມີເງື່ອນໄຂໄດ້ຮັບການອະໄພຍະໂທດ ແລະ ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການໃຫ້ອະໄພຍະໂທດ ຕາມລັດຖະດຳລັດຂອງປະທານປະເທດ;
8. ກວດບັນຊີລາຍຊື່ ຜູ້ຖືກດັດສ້າງ ຫຼື ນັກໂທດ ໃນຄ້າຍດັດສ້າງ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ໄປປິ່ນປົວ ຫຼື ນັກໂທດ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ໂຍກຍ້າຍ;

9. ກວດກາຄຳສັ່ງ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ແລະ ໃຫ້ຄະນະຮັບຜິດຊອບດັ່ງກ່າວ ອະທິບາຍເຫດຜົນຂອງການລະເມີດກົດໝາຍ. ຄະນະຮັບຜິດຊອບຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຄຳສັ່ງ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ກ່ຽວກັບການເຄົາລົບລະບຽບການຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;

10. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 258 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການໄອຍະການ ໃນການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ

ໃນການຕິດຕາມກວດກາ ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ອົງການໄອຍະການ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສະເໜີໃຫ້ ພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ:

- ລາຍງານສະພາບການປະຕິບັດ ຄຳຕົກລົງຂອງສານ;
- ປະຕິບັດຄຳຕົກລົງຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ ຊຶ່ງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ;

2. ກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ເປັນຕົ້ນ ການປະຕິບັດກົດໝາຍ, ການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການເກັບ ແລະ ການມອບ ຄ່າທຳນຽມສານ, ຄ່າອາກອນຂອງລັດ ແລະ ຄ່າປັບໃໝເຂົ້າງົບປະມານ, ການຮັບຊັບ ແລະ ການຮັບວັດຖຸສິ່ງຂອງ ເຂົ້າເປັນຂອງລັດ, ການປະຕິບັດໂທດທາງອາຍາ;

3. ສະເໜີ ປ່ຽນແປງ, ລົບລ້າງ ຫຼື ໂຈະ ການປະຕິບັດທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມຄຳຕົກລົງຂອງສານ.

ພະນັກງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ ຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຸກຄຳສະເໜີ ຂອງອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນເວລາ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳສະເໜີ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ພາກທີ XII ການຮື້ຟື້ນຄະດີ

ມາດຕາ 259 ການຮັບເອົາຄະດີທີ່ຖືກຮື້ຟື້ນມາພິຈາລະນາ

ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວນັ້ນ ສາມາດຮື້ຟື້ນໄດ້.

ມີແຕ່ສານປະຊາຊົນສູງສຸດເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງມີສິດອຳນາດ ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ເປັນຂັ້ນຮື້ຟື້ນ.

ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ຈະຮັບເອົາຄະດີມາພິຈາລະນາເປັນຂັ້ນຮື້ຟື້ນໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອ ມີຄຳສະເໜີຮື້ຟື້ນ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ບິນພື້ນຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ ເທົ່ານັ້ນ.

ການຮື້ຟື້ນຄະດີ ແມ່ນ ດຳເນີນຕາມຄຳຮ້ອງຂໍຂອງຄູ່ຄວາມ ຫຼື ໂດຍໜ້າທີ່ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ. ການຮື້ຟື້ນຄະດີໂດຍໜ້າທີ່ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ແມ່ນ ເພື່ອຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 260 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຮື້ຟື້ນຄະດີ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ມີການຮື້ຟື້ນຄະດີ ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ພະຍານໃນຄະດີ ໄດ້ໃຫ້ການເທັດ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊໍານານງານ ໄດ້ໃຫ້ຄໍາເຫັນເທັດ, ມີການແປພາສາເທັດ ຫຼື ການໃຊ້ຫຼັກຖານປອມ ຊຶ່ງພາໃຫ້ການຕັດສິນຄະດີ ມີຄວາມຜິດພາດ;
2. ຜູ້ພິພາກສາ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ, ພະນັກງານໄອຍະການ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສືບສວນ-ສອບສວນ ໄດ້ສະຫຼຸບຄະດີບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ໄດ້ເຂົ້າຂ້າງ ອອກຂາ ຊຶ່ງພາໃຫ້ການຕັດສິນຄະດີ ມີຄວາມຜິດພາດ;
3. ເຫດການອື່ນ ທີ່ຊີ້ບອກເຖິງຄວາມບໍລິສຸດຂອງຜູ້ຖືກຕັດສິນ ຊຶ່ງສາມບໍ່ໄດ້ຮູ້ໃນເວລາ ລົງຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສານັ້ນ;
4. ລະບຽບການດໍາເນີນຄະດີອາຍາຖືກລະເມີດ ຫຼື ການນໍາໃຊ້ກົດໝາຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ມາດຕາ 261 ກໍານົດເວລາຮື້ຟື້ນຄະດີ

ການຮື້ຟື້ນຄະດີ ໃນກໍລະນີທີ່ໄດ້ພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ ຊຶ່ງມີຈຸດປະສົງເຮັດໃຫ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຂອງຜູ້ຖືກຕັດສິນໜັກຂຶ້ນນັ້ນ ຈະດໍາເນີນໄດ້ແຕ່ ພາຍໃນເວລາ ໜຶ່ງປີ ເທົ່ານັ້ນ ນັບແຕ່ວັນຄໍາຕັດສິນຂອງສານໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສ່ວນການຮື້ຟື້ນຄະດີ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຂອງຜູ້ຖືກຕັດສິນເບົາລົງ ຫຼື ຕົກໄປນັ້ນ ຈະດໍາເນີນໄດ້ ໂດຍບໍ່ມີກໍານົດເວລາ.

ການເສຍຊີວິດຂອງຜູ້ຖືກຕັດສິນ ຈະບໍ່ເປັນອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ການຮື້ຟື້ນຄະດີ ເພື່ອຈຸດປະສົງຊອກຫາຄວາມຈິງ ກ່ຽວກັບການກ່າວຫາໃສ່ຜູ້ກ່ຽວ.

ມາດຕາ 262 ການຍື່ນ ແລະ ການພິຈາລະນາ ຄໍາຮ້ອງຂໍຮື້ຟື້ນ

ບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ ກ່ຽວກັບຄະດີ ຊຶ່ງມີຄໍາຊີ້ຂາດ, ຄໍາຕັດສິນ ຫຼື ຄໍາພິພາກສາ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວນັ້ນ ຕ້ອງຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂອງຕົນ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ.

ໃນການພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຂໍຮື້ຟື້ນຄະດີ ເມື່ອມີສາເຫດໃດໜຶ່ງ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 260 ຂໍ້ 1, 2 ແລະ 3 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຕ້ອງສົ່ງຄໍາຮ້ອງຂໍຮື້ຟື້ນ ໄປຍັງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ບ່ອນດໍາເນີນຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ເພື່ອອອກຄໍາສັ່ງເປີດການສືບສວນ-ສອບສວນ ກ່ຽວກັບການພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່. ໃນກໍລະນີທີ່ມີສາເຫດ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 260 ຂໍ້ 4 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຕ້ອງອອກຄໍາຕົກລົງ ສະເໜີຮື້ຟື້ນຄະດີ ຕາມຄໍາຮ້ອງຂໍ ຫຼື ໂດຍໜ້າທີ່.

ໃນກໍລະນີທີ່ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ຫາກເຫັນວ່າບໍ່ມີສາເຫດ ໃນການຮື້ຟື້ນຄະດີຄືນໃໝ່ນັ້ນ ກໍຕ້ອງຕົກລົງບໍ່ຮື້ຟື້ນຄະດີ ແລ້ວແຈ້ງໃຫ້ບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຊາບ.

ມາດຕາ 263 ການຮື້ຟື້ນຄະດີ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ

ພາຍຫຼັງ ການສືບສວນ-ສອບສວນຄະດີ ເນື່ອງຈາກການພົບເຫັນຂໍ້ມູນ ຫຼື ຫຼັກຖານໃໝ່ໄດ້ສິ້ນສຸດແລ້ວ ຖ້າ ຫາກເຫັນວ່າມີສາເຫດໃນການຮື້ຟື້ນຄະດີນັ້ນ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການທີ່ດຳເນີນຄະດີເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ຕ້ອງສົ່ງສຳນວນ ຄະດີ ພ້ອມດ້ວຍເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງການສືບສວນ-ສອບສວນ ແລະ ຄຳເຫັນຂອງຕົນ ໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະ ການປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອສະເໜີຮື້ຟື້ນຄະດີ ຕໍ່ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ. ແຕ່ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ບໍ່ມີສາເຫດໃນການຮື້ຟື້ນ ຄະດີແລ້ວ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງລາຍງານ ຕໍ່ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ ເພື່ອ ຕົກລົງບໍ່ຮື້ຟື້ນຄະດີ.

ມາດຕາ 264 ສິດອຳນາດ ກ່ຽວກັບການຮື້ຟື້ນຄະດີ ຂອງສານປະຊາຊົນສູງສຸດ

ໃນການພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການຮື້ຟື້ນຄະດີ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ ມີ ສິດອຳນາດ ດັ່ງນີ້:

1. ຍົກເລີກ ການສະເໜີຮື້ຟື້ນຄະດີ ຂອງຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ;
2. ລົບລ້າງ ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ແລ້ວໃຫ້ຈຳເລີຍ ພື້ນຂໍ້ກ່າວຫາ;
3. ລົບລ້າງ ຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳພິພາກສາ ແລ້ວສົ່ງສຳນວນຄະດີຄືນໃຫ້ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຄະນະໃໝ່ ພິຈາລະນາ.

ການພິຈາລະນາຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ ຄະນະໃໝ່ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການທົ່ວໄປ ຂອງການດຳເນີນ ຄະດີ ຢູ່ສານຂັ້ນຕົ້ນ.

ພາກທີ XIII
ມາດຕະການປິ່ນປົວ

ມາດຕາ 265 ມາດຕະການປິ່ນປົວ

ມາດຕະການປິ່ນປົວ ແມ່ນ ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍມະນຸດສະທຳ ຕໍ່ຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ແລະ ນັກໂທດ ທີ່ຢູ່ໃນຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ເມື່ອເປັນບ້າ ເສຍຈິດ, ມີການເຈັບປ່ວຍ, ເປັນພະຍາດຕິດແປດ ແລະ ອື່ນໆ ອອກໄປທຳການປິ່ນປົວ ຢູ່ສະຖານທີ່ປິ່ນປົວໃດໜຶ່ງ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 266 ການນຳໃຊ້ມາດຕະການປິ່ນປົວ

ໃນເວລາດຳເນີນການສືບສວນ-ສອບສວນ ຫຼື ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ປະທານສານ ມີສິດນຳໃຊ້ມາດຕະການປິ່ນປົວ ຕໍ່ຜູ້ຖືກກັກຂັງພາງ ທີ່ເປັນບ້າ ເສຍຈິດ, ເຈັບປ່ວຍໜັກ, ເປັນພະຍາດ ຕິດແປດ, ຕິດເຫຼົ້າ ຫຼື ຢາເສບຕິດ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນ ຈາກຄະນະແພດ ດ້ວຍການສົ່ງໄປປິ່ນປົວ ທີ່ໂຮງໝໍລັດ ຫຼື ສະ ຖານທີ່ປິ່ນປົວສະເພາະ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ປິ່ນປົວດີແລ້ວ ຕ້ອງນຳເອົາຜູ້ກ່ຽວມາດຳເນີນຄະດີ ຫຼື ນຳມາສືບຕໍ່ປະຕິບັດໂທດ ຖ້າຫາກວ່າຍັງບໍ່ທັນໝົດອາຍຸຄວາມໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຍັງບໍ່ທັນໝົດກຳນົດເວລາໃນການປະຕິບັດໂທດ. ໃນກໍລະນີ ປະຕິບັດໂທດ ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ກົມຕຳຫຼວດຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ

ມີສິດ ນຳໃຊ້ມາດຕະການປິ່ນປົວ ຕໍ່ຜູ້ຖືກປະຕິບັດໂທດ ແຕ່ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ພາຍໃນ ເວລາ ຊາວສີ່ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາ.

ກຳນົດເວລາການປິ່ນປົວ ໃຫ້ນັບເຂົ້າໃນກຳນົດເວລາການປະຕິບັດໂທດ.

ມາດຕາ 267 ປະເພດມາດຕະການປິ່ນປົວ

ປະເພດມາດຕະການປິ່ນປົວ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການປິ່ນປົວໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ;
2. ການຄຸ້ມຄອງ ປ້ອງກັນ ຜູ້ຖືກປິ່ນປົວ.

ມາດຕາ 268 ການປິ່ນປົວໃນກໍລະນີຮີບດ່ວນ

ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ແລະ ນັກໂທດ ທີ່ຢູ່ໃນຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຫາກເຈັບເປັນຢ່າງ ກະທັນຫັນ ແລະ ແພດປະຈຳຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ບໍ່ສາມາດປິ່ນປົວໄດ້ ຫົວໜ້າຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງນຳຜູ້ເຈັບ ເປັນ ໄປປິ່ນປົວທີ່ໂຮງໝໍຂອງລັດ ແລ້ວລາຍງານ ໃຫ້ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ເມືອງ, ເທດສະ ບານ, ນະຄອນ ຫຼື ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ຫົວໜ້າກົມຕຳຫຼວດຄຸມ ຂັງ-ດັດສ້າງ, ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການ ຫຼື ປະທານສານ ພາຍໃນເວລາ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ມາດຕາ 269 ການຄຸ້ມຄອງ ປ້ອງກັນ ຜູ້ຖືກປິ່ນປົວ

ຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ແລະ ນັກໂທດ ທີ່ຢູ່ໃນຄ້າຍຄຸມຂັງ-ດັດສ້າງ ຕ້ອງຖືກນຳໄປປິ່ນປົວຢູ່ໂຮງ ໝໍ ຫຼື ສະຖານທີ່ປິ່ນປົວສະເພາະຂອງລັດ ເທົ່ານັ້ນ.

ການຄຸ້ມຄອງ ປ້ອງກັນ ຜູ້ຖືກປິ່ນປົວ ແມ່ນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຫຼວດ. ຖ້າເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳ ຫຼວດ ຫາກເຮັດໃຫ້ຜູ້ຖືກກັກຕົວ, ຜູ້ຖືກຫາ, ຈຳເລີຍ ແລະ ນັກໂທດດັ່ງກ່າວ ທີ່ເອົາໄປປິ່ນປົວນັ້ນໂຕນໜີ ຈະມີ ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງອາຍາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ພາກທີ XIV

ການຮ່ວມມືສາກົນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ມາດຕາ 270 ຫຼັກການໃນການຮ່ວມມືສາກົນ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ການຮ່ວມມືສາກົນ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ລະຫວ່າງ ອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຂອງຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງປະຕິບັດບົນຫຼັກການ ເຄົາລົບຄວາມເປັນເອກະລາດ, ອະທິປະໄຕ, ຜືນແຜ່ນ ດິນອັນຄົບຖ້ວນຂອງກັນ, ສະເໝີພາບ, ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ທັງສອດຄ່ອງ ກັບລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ຫຼັກການພື້ນຖານ ຂອງກົດໝາຍສາກົນ.

ມາດຕາ 271 ການຮ່ວມມືສາກົນ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ

ການຮ່ວມມືສາກົນ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຕ້ອງດຳເນີນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາທີ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຊັນ ກັບຕ່າງປະເທດ ຫຼື ສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ຕາມກົດໝາຍ ຂອງສປປ ລາວ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ ສປປ ລາວ ບໍ່ທັນໄດ້ເຊັນສັນຍາ ຫຼື ບໍ່ທັນໄດ້ເປັນພາຄີ ໃນສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ພົວພັນເຖິງ ການດຳເນີນຄະດີອາຍານັ້ນ ໃຫ້ດຳເນີນຕາມຫຼັກການຮ່ວມມືຊ່ວຍເຫຼືອ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຂັດກັບ ລັດຖະທຳ ມະນຸນ ແລະ ກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 272 ການປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ

ໃນການປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ອົງການ ທີ່ມີສິດອຳນາດ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາຂອງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍສະ ບັບນີ້.

ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ອາດແນໃສ່ການສົ່ງຜູ້ຮ້າຍຂ້າມແດນ, ການຍຶດ ຫຼື ການອາຍັດຊັບ ຂອງຜູ້ຖືກ ຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ, ການສະໜອງຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ທາງດ້ານອາຊະຍາກຳ, ຂໍ້ມູນ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ, ການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ, ການຮ່ວມມືດ້ານອາຊະຍາກຳຂ້າມຊາດ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 273 ການປະຕິເສດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ

ອົງການ ທີ່ມີສິດອຳນາດ ໃນການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ຂອງ ສປປ ລາວ ອາດຈະປະຕິເສດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງ ດ້ານຍຸຕິທຳ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ການສະເໜີຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບສົນທິສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນ ພາຄີ ແລະ ກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ;
2. ການປະຕິບັດການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຍຸຕິທຳ ຈະເປັນຜົນກະທົບ ຕໍ່ອະທິປະໄຕ, ຄວາມສະຫງົບ, ຄວາມໝັ້ນຄົງ ຂອງຊາດ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອັນສຳຄັນ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ພາກທີ XV
ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 274 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ, ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ອົງການໄອຍະ ການປະຊາຊົນສູງສຸດ ແລະ ອົງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 275 (ປັບປຸງ) ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນ ປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດ ປະກາດໃຊ້ ແລະ ພາຍຫຼັງໄດ້ລົງໃນຈົດໝາຍເຫດທາງລັດຖະການ ສືບຕໍ່າວັນ.

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ປ່ຽນແທນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ສະບັບເລກທີ 17/ສພຊ, ລົງວັນທີ 10 ກໍ່ະກົດ 2012.

ປານີ ຢາທໍ່ຕູ້